

ಅನಿರೀತನ

Registration No. 45656/88 -
Price : 50/-

ಅನಿರೀತನ

ಏಪ್ರಿಲ್ 2012 / ಮಾರ್ಚ್ 2013
ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮ

ಅನಿರೀತನ

ಸಂಯುಕ್ತ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಕತೆಗಳು

ಪಿಗ್ಮ್ಯಾನ್ | ಗೆಟ್‌ಪಲ್ಲೆಟ್
ಸಂಜೆಯ ವಾಯುವಿಹಾರ
ಮುಟ್ಟು ಹಂದಿಯ ಮುಟ್ಟು

ಲೇಖನ-ವಿಮರ್ಶೆ

ಮಲೆಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು
ಕನ್ನಡ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಹುಡುಕಾಟ
ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

ಅನುವಾದಿತ ಡೋಂಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕವಿತೆಗಳು

ಅನಿರೀತನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ
 ತ್ರೈಮಾಸಿಕ
 ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೨ - ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೧೩

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
 ಪ್ರೊ.ಮಾಲತಿ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ
 ಸಂಪಾದಕರು
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಕೋಲಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
 ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ,
 ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೦೨
 ದೂರವಾಣಿ - ೨೨೨೧೧೨೩೦

ANIKETHANA

A literary Journal (Quarterly)

Edited by

Lakshminpathykolara

Published by :

**Smt. C.H.Bhagya, Registrar, Karnataka Sahithya Academy,
Kannada Bhavana, J.C.Road, Bengaluru-560002**

Pages : 182 + 2

Price : 50/-

ಸಂಪುಟ : ೨೩

ಸಂಚಿಕೆಗಳು: ೯೧/೯೨/೯೩/೯೪

ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೫೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ.ಮಾಲತಿ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಕಾಶಕರುಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ.ಎಚ್.ಭಾಗ್ಯ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೦೨

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ : ರೂ. ೫೦/-

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ರೂ. ೨೦೦/-

ಆಜೀವ ಚಂದಾ : ರೂ. ೧೦೦೦/-

ರಕ್ಷಾಪುಟ

ಒಳಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಮಂಜುನಾಥ.ಎಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಣ

: ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು....

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಇದು ನನ್ನ ಅವಧಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಂಯುಕ್ತ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಲೇಖನ ಅನನ್ಯವೆಂಬಷ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬಹುಕನ್ನಡಗಳ ನೆಲೆಯಿಂದ ಡಾ.ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗವು ಸೂಚಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಗ ಮತ್ತು ತಿರುಳ್ಕನ್ನಡದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತಲೇ ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಕುರಿತ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವಗಳೊಂದಿಗೇ ಅವರು ಎತ್ತುವ ಭಾಷಾ ನೆಲೆಯ ಅನುಮಾನಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿವೆ; ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ತಾನು ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಗಳು ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ವಿಷಮಗೊಳಿಸಬಲ್ಲಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಕಥಾ ಎಳೆಯೊಂದನ್ನು ಮಲೆಯಾಳೀ ಕಥೆ ಪಿಗ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಫ್ಯಾಂಟಸಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ. ವಸ್ತು ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆ - ಎರಡರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪಿಗ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಕುತೂಹಲಕರ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಮಹಮ್ಮದ್ ಖದಿರ್‌ಬಾಬು ಅವರ 'ಗೇಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ಡ್' ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತೂ ಕೋಮುವಾದವು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆಯ ಭಯಾನಕತೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅದು ಈ ಕ್ಷಣದ ವರ್ತಮಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯತ್ತಲೇ ನೇರ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. 'ಗೇಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ಡ್' ಅತ್ಯಂತ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವೆನಿಸುವ ಕಥೆ.

ಮಲೆಯಾಳಂನಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ರೀತೀಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್ ಅವರ ಲೇಖನವೂ ಮತ್ತು 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ'ದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಲೇಖನವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದೇ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗುರುರಾಜ್ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಡೊಂಗ್ರಿ ಕವಿತೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಡೊಂಗ್ರಿ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದ ಕಿಂಡಿಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕರ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಮತ್ತು ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲೆಂಬ ಹಾರೈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

-ಪ್ರೊ.ಮಾಲತಿ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಪುಟ ತೆರೆದಂತೆ...

ನಾನು ಗಂಗಾ | 7

ಒಡಿಶಾ ಮೂಲ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶತಪಥಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು

ಗುಲ್ಜಾರರ ಎರಡು ಕವಿತೆಗಳು | 10

ಕನ್ನಡಾನುವಾದ : ಡಾ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ಪಿಗ್‌ಮ್ಯಾನ್ | 13

ಮಲಯಾಳಂ ಮೂಲ : ಎನ್.ಪ್ರಭಾಕರನ್
ಕನ್ನಡಾನುವಾದ : ಕೆ.ಕೆ.ನಾಯರ್

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ | 35

ಡಾ.ಎ.ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್

ಗೆಟ್ ಪಜ್ಜಿಷ್ಟ್ | 52

ತೆಲುಗು ಮೂಲ : ಮಹಮ್ಮದ್ ಖದೀರ್‌ಬಾಬು
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಸ. ರಘುನಾಥ

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಸ್ಥಿತೆಯ ಹುಡುಕಾಟ | 82

ಡಾ.ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಹೆಚ್.

ಸಂಜೆಯ ವಾಯುವಿಹಾರ | 99

ಅನ್ನಾಬಿ ಮೂಲ : ಭಾವೇಂದ್ರನಾಥ ಸೈಕಿಯಾ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ಬಸು ಬೀವಿನಲಡದ

ಗುರುರಾಜ್ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಡೋಂಠಿ ಕವಿತೆಗಳು | 116

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ: 'ಎದೆಗೆ ಜದ್ಧ ಅಕ್ಷರ' | 137

ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ

ಅವನ ಋಷಿ | 145

ಹಿಂದಿ ಮೂಲ : ಲೀಲಾಧರ್ ಜಗೂಡಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಾಥ್

ಐ.ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅನುವಾದಿಸಿದ ತೆಲುಗು ಕವಿತೆಗಳು | 148

ದಅತರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಡಗರ | 151

ಆರನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥ

ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳು | 153

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ : ವಾಣಿ ವಾಸು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಾಥ್

ಅನಿಕೇತನ ಸಂಯುಕ್ತ
ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ -4

ನಾನು ಗಂಗಾ

ಒಡಿತಾ ಮೂಲ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶತಪಥಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು

ಉನ್ನತ್ತ ಉತ್ಸಾಹದಿ
ಕುಣಿಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ
ನಗುನಗುತ ಹಾರುತಾ ಕುಣಿಯತಾ
ಗಿರಿಯ ಮುಡಿಯಿಂದ
ಹಿಮದ ಅಡಿಯಿಂದ
ಬಂದೆ ನಾನು

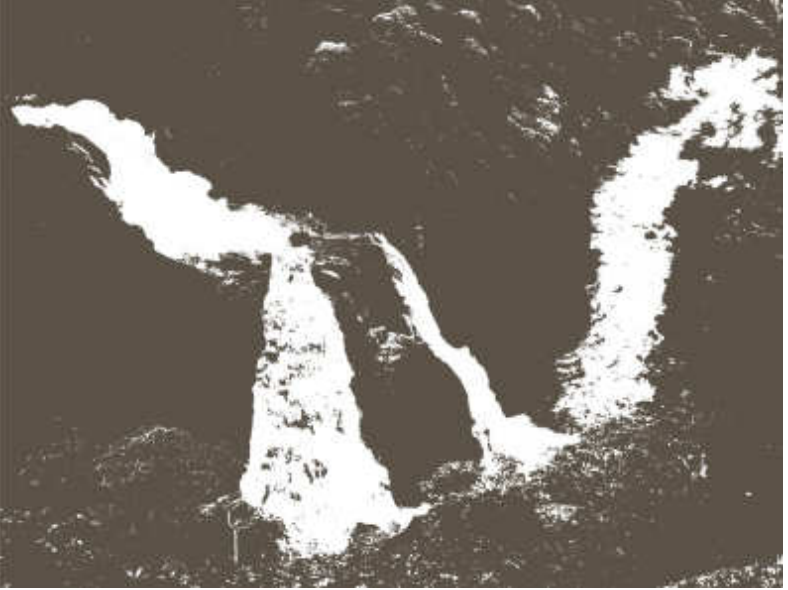
ನನ್ನ ತೇಜಕೆ ಬೆದರಿ
ಗಿರಿ ಗಹ್ವರ ನದಿನದಗಳು
ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ದಾರಿ ನೀಡಿದವು

ಏರುಜವ್ವನದ ನನ್ನ ಧಾಟಿಗೆ
ಧನ್ವಂತರೀ ಸುಗಂಧಗಳ
ಮದಮತ್ತ ಮಂದ ಮಾರುತಕೆ
ದಟ್ಟಡವಿಯ ಕಡುಗತ್ತಲು ಕರಗಿ
ಮೌನ ಮರೆಯಾಯಿತು
ಮಿನುಗುವ ತಾರೆಗಳು
ತೇಲುವ ಮೋಡಗಳು
ಬೆಳಗುವ ದಿನಕರನ ಚಂದಿರನ
ಕಿರಣ ತೋರಣ ರಚಿಸಿದವು

ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಯನು ನನ್ನೆದೆಯಲಿ ಹುದುಗಿಸಿ
 ದೂರದೂರಕೆ ಹಾರುತಾ ನೆಗೆಯುತಾ
 ಎಲ್ಲೋ ಇರುವ ಅನಾಮಿಕ ಪ್ರಿಯತಮನ
 ಸೇರುವ ಅಭಿಸಾರಿಕೆ ನಾನಾದೆ

ತಿಳಿಯಾದ ಮಧುರಜಲ
 ಜೀವಜಲ ಮಂತ್ರ
 ಬೊಗಸೆ ತುಂಬಿದ ನೀರಿನಲಿ
 ಮೂಲೋಕದ ಎದೆಬಡಿತವ ನಡುಗಿಸಿ
 ಅಧರದಲಿ, ಬೇರಿನಲಿ
 ಕೊಕ್ಕಿನಲಿ, ಸುಂದರ ವದನದಲಿ
 ಒಂದಾಗ ತೊಡಗಿದೆನು ನಾ!

ಹಾಲ ಸೋನೆಯಂತೆ
 ಜೇನ ಮಳೆಯಂತೆ
 ಎಲ್ಲ ಮೇರೆಗಳ ಮೀರಿ

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗೂ ಜೀವಶಕ್ತಿಯಾಗಿ
ಅಖಂಡ ಪ್ರವಾಹವಾದೆ ನಾ!

ಆದರೆ ನೀನೇನು ಮಾಡಿದೆಯೋ?
ಮಾರಕ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ
ನವದ್ವಾರ ವಿಸರ್ಜಿತ ಮಲಮೂತ್ರಗಳ
ಅರೆಸುಟ್ಟ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಎರೆದು
ಕೊಚ್ಚಿಗುಂಡಿಯ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲೋ
ಹುಲು ಮಾನವಾ!

ಆದರೆ ನಾನೀಗ ವಿಷಕನ್ಯೆ
ನಿರಂತರ ಮಾನಭಂಗವಾದ ಹೆಣ್ಣು
ನಿರ್ಜೀವ ನರಪೇತಲ ಶರೀರ !

ನನ್ನದು ಬರಡುನೆಲವಾಗಿದೆ ಪ್ರಿಯಾ!
ನಿನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ಭವ್ಯ ವಿಷದ ಕಡೆಗೆ
ಹೇಗೆ ನಡೆಯಲಿ ಪ್ರಿಯಾ?
ಹೇಗೆ ನಡೆಯಲಿ ಪ್ರಿಯಾ?

ಗುಲ್ಜಾರರ ಎರಡು ಕವಿತೆಗಳು

ಕನ್ನಡಾನುವಾದ : ಡಾ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ಆಲೋಚನೆಗೊಂದು ಆಕಾರವ ನೀಡಿ

ಆಲೋಚನೆಗೊಂದು ಆಕಾರವ ನೀಡಿ
 ಅವನ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೆವು ನಾವು
 ಅದು ಆಲೋಚನೆಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ
 ಆಕಾರವಲ್ಲ
 ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಎದ್ದರೆ ಸಾಕು
 ಅವನು ಕೈಯಾರೆ ಹಿಡಿದು
 ಅದಕೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು
 ಹೊಗೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ
 ಊದುತ್ತಿದ್ದೆವು ನಾವು.

ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಗಳಲಿ
 ಕಾಲದ ಮಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ
 ಅನಂತ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲಿ

ಆಶೆಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳನು
ಉರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದರು ಯಾರೋ
ಕಠಿಣ ಶಿಲೆಗಳನು ಕೊರೆದು
ಪೂಜೆಯನು ಸಲಿಸಾಯ್ತು.

ಆಲೋಚನೆಗೊಂದು ಆಶ್ರಯವ ನೀಡೆ
ಮನೆಗಳನು ಕಟ್ಟಿದೆವು
ಭರವಸೆಯ ಕಾಪಿಗೊಂದು ನೆಲೆಯ
ಇರುಳಿಡೀ ಅಗಲಿಕೆಯ ಬೆಂಕಿ ಉರಿದಿದೆ
ಭರವಸೆ ಏನಾದರೂ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ
ಅದು ತನ್ನ ಬಸಿರು ತುಂಬಲೆಂಬ
ಬಂಜೆಯ ಭರವಸೆ ಮಾತ್ರ

ಇತ್ತೊಂದು ಅಶ್ವತ್ಥ...

ಬಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಇತ್ತೊಂದು ಅಶ್ವತ್ಥ
ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರವರು
ಮೇಲಿನ ಮಂಜಿನ ಶಿಖರದಿಂದ
ಅದು ಅವತರಿಸಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಸಿಂಬೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ
 ನದಿಯೊಂದು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು
 ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು
 ನಿಂತೇಬಿಟ್ಟಿತು ಅಶ್ವತ್ಥ ಅಲ್ಲೇ.
 ಅಶ್ವತ್ಥದ ಬಿಂಬ ನದಿಯ ಕಣ್ಣಿನಲಿ
 ಮೂಡಿದುದು ರವಿಕಂಡ.
 ದಿನವಿಡೀ ನದಿ ಗುನುಗುತ್ತಿತ್ತು
 ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ
 ಅಶ್ವತ್ಥದ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ
 ತಲೆಯೂರಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು;
 ನನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಾ ನಿಂತು
 ಅಶ್ವತ್ಥವನು ಆಲಿಂಗಿಸಲು
 ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ
 ಓಕುಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಸಂಧ್ಯೆ
 ತನ್ನ ಸೊಂಟವನು ಬಳುಕಿಸುತ್ತ
 ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ನಿತ್ಯವೂ
 ಸಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದು
 ಆಗಸದ ಕಣತಲೆಯ ಕೆಳಗಿನ
 ಕೂದಲೆಲ್ಲ ಹಣ್ಣಾಗೆ
 ಅಶ್ವತ್ಥ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಸಂಧ್ಯೆಯ ಕೈಹಿಡಿದು ತಡೆದು,
 “ಕೇಳಿಲ್ಲ,
 ನಿನ್ನ ಮೊಗಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯೆ
 ಅದೇ ಸೂರ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ದಿನವೂ
 ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸಾಗಿ ಹೋಗುವೆ ಏಕೆ?”
 ಎಂದಿತು
 ಸಂಧ್ಯೆಯ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಗಿ
 ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ
 ಎಲೆಯೊಂದ ಕಿತ್ತು
 ಓಲೆಯನು ಬರೆದು
 ಅದರ ಕೈಗಿತ್ತು
 ಹೋಗು ನಡೆ ಇದನೊಯ್ದು
 ಬಾನ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ನೀಡೆಂದಿತು!

ಪಿಗ್‌ಮ್ಯಾನ್

ಮಲಯಾಳಂ ಮೂಲ : ಎನ್.ಪ್ರಭಾಕರನ್
ಕನ್ನಡಾನುವಾದ : ಕೆ.ಕೆ.ನಾಯರ್

ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನನ್ನು ಅವನ ಅಪ್ಪನೂ ಭಾವನೂ ಬಂದು ಊರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಈ ನೋಟ್ ಬುಕ್ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ನಾನು 'ಏನು ಯಾಕೆ' ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆನು.

ಇದು ದಿನಚರಿಯಲ್ಲ, ಕತೆಯಲ್ಲ, ನೆನಪಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಸರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿರಿಸಲು ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. "ಎಲ್ಲರೂ ಓದಬಹುದು" ಎಂದು ಆತ ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲೇ ಬರೆದಿದ್ದ. ಸುಂದರ ಹಸ್ಯಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ, ಸುಲಲಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ

ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನಷ್ಟೆ ನಾನು ಮಾಡಿರುವೆನು.

ನಿಮಗೆ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ತೀರ ಅಪರಿಚಿತನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆತನ ಈ ಬರಹವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗದು. ಆದರೂ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಅನುವಾದಕನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ರಿಸೆರ್ಚ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ 21ನೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ. ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೆ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ನೆಲೆಸಿದ್ದ. ನಾನಿರುವುದು ಸೋಶ್ಯಾಲಜಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಆತನಿದ್ದುದು ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ.

ಎರಡು ವರ್ಷ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ತೀರಾ ವಿರಳ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಯಾವುದೆ ಮನಸ್ತಾಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಆಗಿತ್ತು ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ಮರ್ಜಿ; ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ತನೆ ಕೂಡ. ಮುಖತಃ ಕಾಣುವಾಗಲೂ ಒಂದು ಮುಗುಳುನಗೆ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯ ಸೂಚಕವಾದ ಒಂದು ನೋಟವನ್ನಷ್ಟೆ ವಿನಿಯಮ ಮಾಡಿ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವವರೇ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಅಮಿತ ಪ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ದ್ವೇಷ ಕಾಂಪಸ್ ಜೀವನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಡವಳಿಕೆಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ.

ಆದರೂ ಆಗಾಗ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್, ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚರ್ಚಾಕೂಟಗಳು ಜರುಗುತ್ತವೆ. ಆಗ, ಮುಂದಿನ ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ್‌ರ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

ವಿಭಾಗವೊಂದರ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಮತ್ತು ರೀಡರ್ ನಡುವಿನ ತಿಕ್ಕಾಟ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರ ಜಾತಿ, ಯಾರದ್ದಾದರೂ ನೇಮಕಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮೊಕದ್ದೂಮೆ ಹೂಡಬಹುದಾದ ಲಾ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೇ ಚರ್ಚೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನನ್ನು ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚಾಕೂಟದಲ್ಲೂ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಆತ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬತ್ತಿಗೆ ನಾನಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದುಕೊಂಡೇ ನಾನು ಆತನಿಂದ ಆದಷ್ಟು ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದೆ.

ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ವಿಭಾಗದ ಫಿಲಿಪ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯ ಇದು : ಆತ ಸಿಟಿಗೆ ಹೋದವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಕಂಡಾಪಟ್ಟಿ ಗುಂಡಿಳಿಸಿ ಮರಳಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ತಲುಪಿದ್ದು ತಡರಾತ್ರಿ ಎರಡರ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಆಗ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬತ್ತ ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ, ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಕಿರು ಕೋಲು ಸಹಿತ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ನಿಂತಲ್ಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿಂತು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಾಗಲಷ್ಟೆ, ಆತ ಯಾರು ಎಂದು ಮ್ಯಾಥ್ಯೂಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು - ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ವಿಭಾಗದ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್! 'ಹಲೋ, ಈ ನಟ್ಟಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಯಾಗಿ ಹೀಗೆ?...' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ : 'ವಾಚ್‌ಮನ್‌ನ ಕೆಲ್ಸ ಕಷ್ಟದ್ದೇ, ಬೇರೊಂದ್ ಕೆಲ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ನಾನು ಈ ಫಾರ್ಮ್ ಬಿಟ್ಟಬಿಟ್ಟು ಯಾವತ್ತೋ ಹೊರಬಂದಿದ್ದೆ'.

ಆತನ ನೋಟ ಮತ್ತು ಮುಖಭಾವ ಕಂಡಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಮಪರ್ಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮ್ಯಾಥ್ಯೂಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯ್ತು. ಗಾಂಜಾ, ಚರಸ್ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾದಕ ವಸ್ತು ಸೇವಿಸಿರಬಹುದೆಂದೇ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆಗ ಅಂದುಕೊಂಡದ್ದು.

ಅದಾಗಿ ಐದಾರು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರ್‌ನ ಪೇಪರ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾವುದೋ ಸದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ ಮುಂಭಾಗದ ಪೊದೆ ಕಾಡಿನತ್ತ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ತಲೆಮೇಲೆ ಟೋಪಿ ಇದ್ದಿತ್ತು.

ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರುದಿನ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನಾನು ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ವಿವಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಕೂಡ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನನ್ನು ಗಮನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಆತನ ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ

ಯಾವ ದೋಷವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಳಿಕವೆ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು. ಸುಮಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ಆತ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ. ಹಗಲಿಡೀ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಅಲೆದಾಡುತ್ತ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಪೋಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡದ ಕಾರಣ ಆತನ ಸ್ಯಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ತಡೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಣ ಡ್ಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ಮನೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಮನೆಯವರು ಬಂದರು. ಅವರ ಜೊತೆ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ನನಗೆ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ಮನೆಮಂದಿಯ ಕುರಿತಾಗಲೀ ಇತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಗಳಾಗಲೀ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮನೆಯಿರುವುದು ಕಣ್ಣಾನೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಲೆನಾಡ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ಆತ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳುವುದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆತ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಅದು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಆ ಬಳಿಕ ನಾನು ಊಹಿಸಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆತ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತ ನಾನು ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದೇಹಗಳಿವೆ. ಯಥಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಕತೆಯೆ ಹೌದಾ? ಕತೆ ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಇದೇನು?

ಇದು ಓದುಗರ ಕಾಲ ಎಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜವೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪು ನೀಡಬೇಕಾದವರು ನೀವೇ.

ಮುಂದೆ ನೀವು ಓದುವುದು ಶ್ರೀಕುಮಾರ್‌ನ ಸ್ವಂತ ಬರಹವನ್ನು.

ಜುಲೈ 12, 1994 ಮಂಗಳವಾರ

ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಸುದಿನ!

ಬಹಳಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ ಬೆಳೆದವನು ನಾನು. ಯಾಕೆ ಎಂಬ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದಷ್ಟು ಓದಿದೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ನೌಕರಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಅಲೆದಾಡಿದೆ. ನನಗಾದ ಅಪಮಾನಗಳು, ನೋವುಗಳು, ಕಷ್ಟಗಳು, ಆಹ್, ನೆನವಾಗ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತೇನೆ.

ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಒಂದು ದಿನದೊಂದಿಗೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನದೊಂದಿಗೆ, ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಕತೆಯೊಂದರ ಹಾಗೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದೇ ನೆಗೆತದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊರತೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೆಯೇ.

ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾನು 'ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ ಪಿರ್‌ಫಾರ್ಮ್‌'ನ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಅಗಿರುವೆನು. ಇದೇ ದಿನ ಇತರ ಹಲವು ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಮಂದಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಹೊಂದಿದವರು. ನಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿಹಾಕಿದ್ದು ಮಾತ್ರ, ನಾಳೆ ಎಂ.ಡಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಖತಃ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಮಾತಾಡುವರು. ಅದರ ನಂತರವೆ ಯಥಾರ್ಥ ಉದ್ಯೋಗ ಶುರುವಾಗುವುದು.

ಇವೊತ್ತು ನಾನು ತಂಗುವುದು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ದಿನವಹಿ ಬಾಡಿಗೆಯ ಹೋಟೆಲ್ ಕೊಠಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ, ಹೋಟೆಲ್ ಹೆಸರು 'ಒರ್ಫಿಯಸ್'. ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಆವರಣದೊಳಗೆ ವಿಪರೀತ ಕೊಳಕಿದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ತಿಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ದಿಢೀರನೆ ಒಂದು ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅದು ನಿಂತೂಬಿಟ್ಟಿತು. ಈಗ ಪುನಃ ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಅಬ್ಬರ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಕೃತ ಜಂತುವಿನ ಅವಿರತ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಹಾಗೆ ಬಂದು ಕಿವಿಗರಗುತ್ತಲೆ ಇದೆ.

ಈ ಹೋಟೆಲ್ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಎರಡೂ-ಮೂರೂ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಿಸಲು ನನ್ನಂಥ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಪ್ರೊಬೆಷನಲ್ ಪಿರಿಯೆಂಡ್. ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ಒಟ್ಟು 1250 ರೂಪಾಯಿ. ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಆದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೆ ಸಂಬಳ ಸ್ಕೇಲ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಜೀವನದ ಕುರಿತು ಚೆಲುವಿರುವ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬರೆದು ಇರಿಸಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೇ ನಾನು ಪೆನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡದ್ದು. ಅಂತಹ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತುಗಳೇ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥ್ಯ ಇದೆಯೋ- ಇಲ್ಲವೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಈವೊಂದು ಮಾತು. ಅದನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾಡಿ ಇರಿಸಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಅಂತೂ, ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಆರಾಮವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳಷ್ಟು, ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಂತವಾಗಿದೆ. ಧನ್ಯವಾದ! ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ ಪಿರ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಧನ್ಯವಾದ!

ಜುಲೈ 13, 1994 ಬುಧವಾರ

ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಎಂಟು ಮಂದಿ ತರುಣರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ತರುಣಿಯರನ್ನು ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ ಪಿರ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಎಂಡಿ ಸುಮನ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಿ ನಿಖರವಾಗಿ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೆ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಹಂಚಲಾಗಿತ್ತು!

ಯಾವುದೇ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಪೊಬೆಷನ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿರಬೇಕು. ಜಾಹಿರಾತು ವಿಭಾಗದ ಕಲಾವಿದನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡ ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಡಲು ಕಲಿತಿರಬೇಕು.

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಿರುವುದು ಬಿಹಾರ್, ಆಂಧ್ರ, ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ; ಒಟ್ಟು ಆರುನೂರು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಒಂದೊಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಹೋಟೆಲುಗಳೂ ಇವೆ. ಫ್ಯಾಷನ್ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ.

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರ್ಕ್‌ಶಿಯರ್ ತಳಿಯ ಹಂದಿಗಳು ಸಾಕಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ, ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಸರಾಂತ ಹಂದಿ ತಳಿ ಇದು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ಒಂದು ಗಂಡು ಹಂದಿಯ ಭಾರ 275ರಿಂದ 375 ಕಿಲೋಗ್ರಾಮ್‌ಗಳವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಯಶಸ್ವಿ ಹಂದಿಸಾಕಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಹಂದಿಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕುಗಳು ಹರಿದಾಡುವ ಚೊಕ್ಕಟವಾದ ಶೆಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ. ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲೂ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಓರ್ವ ಪಶುವೈದ್ಯನ ಖಾಯಂ ಸೇವೆಯ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಖಚಿತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನಿಂದಲೂ ತುಂಬು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಷ್ಕಪಟ ಸೇವಾಮನೋಭಾವಗಳನ್ನೇ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ 900 ಟನ್ ಭಾರವಿರುವಷ್ಟು ಹಂದಿಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಂದಿಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾಂಗೆ 35 ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ 45 ರೂಪಾಯಿಯ ತನಕ ಕ್ರಯವಿದೆ. ಆದರೂ ರಖಿಮ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು 25 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾದಾಗ 16, 18 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಶೇರು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು 38 ರೂಪಾಯಿಗೆ. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಶೇರು ಬೆಲೆ 45ಕ್ಕೆ ಏರಲಿದೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರ ನಂಬಿಕೆ ವೃದ್ಧಿಸಿದೆ.

ದೇಶವನ್ನು ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಶೇರು ಹೋಲ್ಡರ್‌ಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ನೌಕರರೂ ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ ನೀಡದು.

ಜುಲೈ 22, 1994 ಶುಕ್ರವಾರ

ಟಿಬೆಟನ್ ದೇಗುಲದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸೌಧ ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ. ತೊಂಬತ್ತು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿರುವ ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಕೇಂದ್ರ

ದೂರದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಕೂಡ ಅದು ಯಾರನ್ನೂ ಮರಳುಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮರಳು ಹಾಸಲಾದ ಕಾಲುಹಾದಿಯ ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಹೂಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಹಾಗು ಸುವಾಸನೆಗಳ ಒಂದು ಮಾಯಾ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲಬಾರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಒಳಗಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ನಾನು ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗಿದ್ದೆ.

ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ನನ್ನ ಮನೋಭಾವ! ನಾನು ತಲುಪಿರುವ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಜಗತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗು ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವುದೂ ಅವಾಸ್ತವಿಕಗಳೆಂದು ಕೂಡ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನನಗನಿಸುತ್ತಿವೆ.

ನಿತ್ಯವೂ ಫಾರ್ಮಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಂದಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೂ ತೂಕವನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಈಗ ನನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾದ ಕೆಲಸ. ಪ್ರತಿದಿನ ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಲಾರಿಗಳು ಅಪರಾಹ್ನ ಮೂರುಗಂಟೆಗೆ ಬಂದು ತಲುಪತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಅದಾದ ಬಳಿಕವೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗಿನ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಚೇರಿಯ ಹೊರಗೆ, ಫಾರ್ಮಿನ ಒಳಗಡೆಯೇ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತೂ ಹಂದಿಸಾಕಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಮಯ ಅದು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನೂ ಸ್ವತಃ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗಳ ಕುರಿತು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗೆ ಉದ್ದವೂ ಮಟ್ಟಸವೂ ಮಾಂಸಲವೂ ಆದ ಮೈಯಿರಬೇಕು. ಸರಕ್ಕನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವ ಮರ್ಜಿಯವಳಾಗಿರಕೂಡದು.

ಹೆಣ್ಣು ಹಂದಿಗಳು ಐದಾರು ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾಯವಾಗುವಾಗಲೆ ಬೆದೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುವವು. ಅವು ಇತರ ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಪದೇಪದೇ ಹಾರುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆನೆಯುವುದು ಕಂಡರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ತುರುವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಲವಲವಿಕೆಯಿರುವ ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕವೆ ಬೆದೆಗೆ ಬಿಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು. ಗಂಡುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಬೆದೆಗೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಹೆಣ್ಣುಹಂದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಸುಖಿಸಲು ಬಿಡಕೂಡದು. ಬಿಟ್ಟರೆ ಗಂಡುಹಂದಿಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿ ದುಡಿಯುತ್ತವೆ ಹಾಗು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೆ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತವೆ.

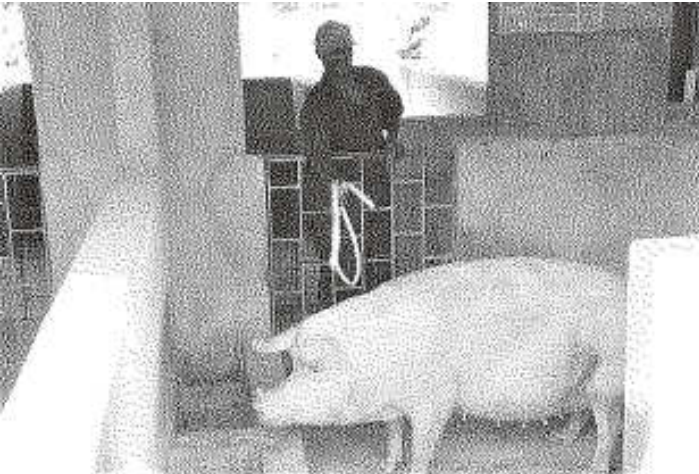
ಇದನ್ನೂ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ, ಈ ಫಾರ್ಮಿನೊಳಗೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗದ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಇವೆ.

ಆಫೀಸಿನೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲೇಬೇಕಾದ ಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಈವೊಂದು ಅನಿಸಿಕೆ ನನಗೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರ ಯಾರೊಂದಿಗಾದರೂ ಇದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲೂ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆಫೀಸಿನ ನನ್ನ ಸಹಜೀವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಮಾತುಗಳ ಹೊರತು ಬೇರೇನೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನವೇಳೆ ಅವರು ಕೆಲಸದೊತ್ತಡದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ; ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಅವನವನ ಖಾಸಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಬರಿಯ ಪರಿಚಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೆದರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲವಾದರೆ, ಅವರಾರೂ ಅಂತಹ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಶಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಿರರ್ಥಕವಾದ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದೆರಗುವ ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್‌ನ ಶಬ್ದವೆ ಆಫೀಸ್ ಶಬ್ದ ಅದನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಭಯದ ಹಲ್‌ಚಿಕ್ಕಗಳು ಎದೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಗಲಿಬಿಲಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕೆಸೆಗಳಿಗೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹುದುಗಿಸಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಗಂಭೀರ ಮೋರೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುದುಡುತ್ತದೆ.

ನಾನೀಗ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು 'ಗ್ರೇಟ್ ವೆ'ಯ ಇತರ ಮೂರು ಮಂದಿ ನೌಕರರ ಜೊತೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ; ಫಾರ್ಮಿನಿಂದ ಮೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್

ದೂರದ ಬೆಟ್ಟದ ಮಗ್ಗುಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆಯ ಬಂಗಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಒಬ್ಬೊಂಟಿಯೇ. ಫಾರ್ಮಿನ ಗೇಟ್‌ಕೀಪರ್ ಜೋಸ್ ಸದಾಹೊತ್ತೂ ಅಧ್ಯಯನ ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನಾ ನಮೂನೆ ಕರಿಯರ್ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ, ಗೈಡ್‌ಗಳ ಹಾಗೂ ಕ್ವಿಜ್ ವ್ಯಾಜ್‌ಜಿನ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಸಾಹಿ ಯುವಕ ಆತ. ಉಳಿದವರು ಅಶೋಕ್ ಮತ್ತು ಮುಖೇಶ್. ಆಫೀಸ್ ಬಿಟ್ಟೊಡನೆ ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಸುತ್ತಾಡಿ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಷ್ಟೇ ಮರಳಿ ಬರುವ ಅಶೋಕ್ ಊಟವಾದ ತಕ್ಷಣ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಮುಖೇಶ್‌ಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನನಗಿನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಳೆ ಮುಖ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಮಾತುಗಳನ್ನು ತೀರಾ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಷ್ಟೇ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ. ನಗಾಡಲೂ ಆತನಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಉದಾಸವೇ.

ಆಫೀಸ್ ಮತ್ತು ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಸಹನೀಯ ಏಕಾಕಿತನ. ಆಶಾನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದದ್ದು ಫಾರ್ಮ್‌ಬಾಯ್ಸ್‌ನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಅವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿರುವಾತ ತಿಮ್ಮ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸು ದಾಟಿದ ತೆಳ್ಳನೆ ಮೈಯ ಎತ್ತರ ನಿಲುವಿನ ಮನುಷ್ಯ. 'ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ'ಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮೊದಲು ಆತ ಎಂ.ಡಿ.ಯ ಮನೆಯಾಳಾಗಿದ್ದ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಎಂ.ಡಿ.ಗೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಿಗ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪೂರ್ತಿ ತಿಮ್ಮನದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕೆಲಸದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಸ್ತರದವನಾಗಿದ್ದರೂ ತಿಮ್ಮ ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಲಾರ. ಆತನದು ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ವರ್ತನೆ. ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದ ದಿಟ್ಟತನದ ಮಾತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಸೂಸುವ ಮುಖಭಾವ.

ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲೂಬಹುದು. ಆದರೂ ಆತ ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ವಿಷಯ ಹಂದಿಗಳು. ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೂ ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಒಂದು ಹೊಳಪು ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಆವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಆತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹಂದಿಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳೂ ಆತನ ನಾಲಿಗೆ ತುದಿಯಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ದೈವಿಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೋ ಎಂಬಂತೆ ಆತ ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನಾತ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆದರೂ ಸುರಿದುಕೊಡುವನು.

ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಿಲ್ಲ; ಸಂಬಂಧಿಕರೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆತ ಹಗಲನ್ನು ಇರುಳನ್ನು ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಒಳಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ದೊಡ್ಡದು-ಚಿಕ್ಕದು ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಹಂದಿಗಳನ್ನೂ ಆತ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದಳೆದು ಲಾರಿಗೆ ಹತ್ತಿಸುವಾಗ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅವನೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳ ಮೈದಡವುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವು ವಿಪರೀತ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಾವಿನತ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಿವಿ ಕೊರೆಯುವಂಥ ಅವುಗಳ ಮೊನಚು ಬೊಬ್ಬೆ ಫಾರ್ಮ್‌ನೊಳಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಮೊಳಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಯ ಲಾರಿ ಕೂಡ ಹೊರಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ತಿಮ್ಮನು ಕೆಂಪಡರಿಡ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತುಸು ಹೊತ್ತು ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುವನು. ಆಗ ನಾನು ಅರಿಯದೆಯೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವೆನು. ಅರಿತುಕೊಂಡು ಯಾವ ಪಾಪವನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ನನ್ನ ನೌಕರಿಯ ಅಂಶವಷ್ಟೇ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರ ದೇವರೇ. ಈ ಜೀವನವನ್ನು ನೀಡುವ, ಉಳಿಸುವ, ಅಳಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವವನು ಅವನೇ.

ಜುಲೈ 26, 1994 ಮಂಗಳವಾರ

ಮನೆಯಿಂದ ಅಮ್ಮನ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ಇದು ಮೂರನೆ ಪತ್ರ. ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅಮ್ಮ ಈ ಬಾರಿಯೂ ತೋಚಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಾಚಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ತೀರಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ;

“ನೀನು ಹೊರಟುಹೋದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಸ್ವಭಾವ ವಿಪರೀತ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ - ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿಟ್ಟೇ. ಗಡಂಗಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದ್ರೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಯಾರು.

“ಸುಮಾಗೆ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿದೆ. ಗಂಡಿರೋದು ಗಲ್ಫ್‌ನಲ್ಲಿ. ಅವನ ಗುರುತು ನಿನಗಿರಬಹುದು. ಕುನಿಯನ್ ಗುಡ್ಡದ ಶಂಕರನ್ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯ ಮಗ ದಿವಾಕರನ್. ಅವನು ಊರಿಗೆ ಬರೋದು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರವಷ್ಟೇ. ಅವನ ಅಣ್ಣ, ಭಾವ ಮತ್ತು ಬೇರೊಬ್ಬಾತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಸುಮಾಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು. ದಿವಾಕರನ್ ಬರೆದದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿದ್ದು.

“ದುಡ್ಡಿಗೆ ಏನ್ ಮಾಡೋದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಹದಿನೈದು ಪವನ್ ಚಿನ್ನವನ್ನಾದ್ರೂ ಕೊಡ್ಡೆ ಒಬ್ಬ ಗಲ್ಲಿನವನ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಕಳ್ಳಕೊಡೋದು? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಇದಾವುದ್ರ ಕುರಿತು ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಮನಸ್ಸು

ಮಾಡಿದೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೂ ನಡೆದೀತು. ಈ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ನಿನ್ನ ಹೊರತು?”

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪತ್ರ ಕೈಸೇರಿದರೆ ನಾನು ವಿಪರೀತ ಕಳವಳ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಹಾಗೇನೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸುಮಾ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಲಸಿರುವುದು ಬಲು ದೂರದಲ್ಲಿ. ನಾನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಬೇರೊಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಯಾವುದೂ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಅವೇನೆಂದು ಗಮನಿಸಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಜುಲೈ 27, 1994 ಬುಧವಾರ

ಪಿಗ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಎಂಬ ಪದವೊಂದರ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಡೈಲೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ ಕತೆಯಲ್ಲೂ ಯಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿರಬಹುದು.

ಜುಲೈ 29, 1994 ಶುಕ್ರವಾರ

ಯಾವ ಹಂದಿಯನ್ನೂ ಇವತ್ತು ಶೆಡ್ಡಿನಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಜಡಿಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಸುಯಲಿಡುತ್ತ ಗಾಳಿ ಆಗಾಗ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂಳೆ ಕೊರೆಯುವಂಥ

ಚಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಮೈಯಿಡಿ ಮುರುಟುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೈಹುಲ್ಲು ಹಾಸಲಾದ ಶೆಡ್‌ನೊಳಗೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಹಂದಿಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ ಚಳಿಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಇರುವಷ್ಟು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅಗೋಸ್ಟು 15, 1994

ಸೋಮವಾರ

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗಂಟೆ

ಎಂಟುವೊರೆಗೆ ಫಾರ್ಮ್‌ನ

ನೌಕರರೆಲ್ಲರೂ

ಆಫೀಸಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಾಕೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಎಂ.ಡಿ. ಒಂದು ಕಿರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳನ್ನು ಅವರು ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ಅವರ ಆದರ್ಶಧೀರತೆ, ತ್ಯಾಗಸನ್ನದ್ಧತೆಗಳು ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುವು ಎಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ 'ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ' ಮಾಡುತ್ತಲೆ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗು ಮುಂದೆ ಮಾಡಲಿರುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದರು. 'ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ'ಯ ಶೇರು ಬೆಲೆ ಈಗ 39ರಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಕಂಪನಿಯ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಾಹಕರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾವು ಕಠಿಣವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಾಗಿಯೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

'ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ' ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಅದು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಗುರಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿದೆಯೆಂದೂ ಘೋಷಿಸುತ್ತ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಆಗೋಸ್ತು 19, 1994 ಶುಕ್ರವಾರ

ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಇನ್ನೂರರಷ್ಟು ವೈಟ್ ಯೋರ್ಕ್‌ಷೈರ್ ಹಂದಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೋಡಲು ಇವು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪಿಗಳೆ ಹೌದು. ಮಜಬೂತಾದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು

ಅಗಲ. ಮೂತಿ ಬೆರ್ಕ್‌ಷನ್ ಮುಸುಡಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಗುಳಿಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಗೋಸ್ತು 20, 1994 ಶನಿವಾರ

ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಐದೊ ಆರೊ ದಿನಗಳಷ್ಟೆ

ಎಂ.ಡಿ. ನಮ್ಮ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಂಪೆನಿಯ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ತೆರಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ.ಡಿ. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಠರ್ ಆಫೀಸರ್ ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಇಡಿಯ ಫಾರ್ಮ್‌ನನ್ನೆ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೌಕರರನ್ನು ಬಯ್ಯುವುದು ಮತ್ತು ಬೆದರಿಸುವುದೇ ಆತನ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಹಾವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬು ಗಾಂಭೀರ್ಯವಿರುವುದಾದರೂ ಆತನೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟನೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆಫೀಸಿನ ವನಿತಾ ನೌಕರರನ್ನು ಆತ ಆಗಾಗ ಸ್ವಂತ ಕ್ಯಾಬಿನೆಗೆ ಕರೆಸುತ್ತಾನೆ. ನಸುನೆಗೆ ಮತ್ತು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ; ಬೇಸರದೊಂದಿಗೆ ಏಳುವವರಿದ್ದಾರೆ; ಕರೆ ಕೇಳುವಾಗಲೇ ರೇಗುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕಳೆದು ಮರಳಿ ಬರುವಾಗಲೂ ಅವರ ಚಲನೆಗಳಲ್ಲೂ ಮುಖಭಾವಗಳಲ್ಲೂ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಫೀಸಿನ ಇತರ ಗಂಡಸರಾದರೂ ಇದಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾಮೂಲಿಯಾದ ಯಾವುದೂ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದಷ್ಟೆ ಅವರದನ್ನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಎ.ಬಿ. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಹತ್ತಕ್ಕೆ ನಾನು ಆತನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದದ್ದು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ರವಾನಿಸಲಾದ ಹಂದಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಮತ್ತು ತೂಕವನ್ನು ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಮೂರೂ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಡೈಲಿ ಅಕೌಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿದಾಗಲೆ ಯಾವುದೋ ಅಪಾಯ ಕಾದಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದೆ. ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಆತನಿಂದ ಬೈಗುಳ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೇಗೋ ನಾನು ಪಾರಾಗಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು ನನ್ನೆದೆ, ನಾನು ಕ್ಯಾಬಿನೆ ಹೊಕ್ಕುವಾಗಲೆ.

ವೀರಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರು ನಿಮಿಷ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರು.

“ನೀನು ಇದುವರೆಗೂ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೇನು?”

“ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಸಾರ್”.

“ಹಾಗಾದ್ರೆ, ಏನಿದರರ್ಥ? ವೀರಸ್ವಾಮಿ ದ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿದರು; “ನೀನು ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುವುದೇಕೆ?”

ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗದೆ ನಾನು ಬೆವರುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ.

“ಗೇಟ್ ಔಟ್, ಯು ಡರ್ಟ್ ಪಿಗ್”. ಆತನ ಗರ್ಜನೆ ಸಿಡಿಲ ಗುಡುಗಿನ ಹಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಯಾಬಿನಿನ ಹೊರಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನವಾಗಿ ಓಡಿ ತಲುಪಿದ ನಾನು ತತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುವ

ಹಾಗಾಯಿತು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ನಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ.

ಅಗೋಸ್ತು 23, 1994 ಮಂಗಳವಾರ

ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಂದಿಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೋಳ, ಬಾರ್ಲಿ, ಗೋಧಿತ್ಯಾದಿ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆಯ ಅವಶೇಷಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವಿರಿಸುವುದು ಇವತ್ತಿನಿಂದ ನನಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾದ ಕೆಲಸ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. “ಇದೊಳ್ಳೇದೆ. ಕೊಲ್ಲಲೊಯ್ಯೋದರ ಲೆಕ್ಕವಿಡೋದು ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ ಸಾರ್” ತಿಮ್ಮ ಹೇಳಿದ.

ಅಗೋಸ್ತು 24, 1994 ಬುಧವಾರ

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಬಲು ಭೀಕರವಾದ ಒಂದು ಕನಸು ಕಂಡೆ. ಆನೆಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೈಯಿರುವ ಒಂದು ಹಂದಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಜಿಗಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನಾನು ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದೆ : “ಯಾರಿದನ್ನು ಮಾಡಿದವರು? ನನ್ನನ್ನು ಹಂದಿಯ ಮುಂದೆ ಬಿಸುಟವರು ಯಾರು? ಯಾರು?”

ಅಗೋಸ್ತು 25, 1994 ಗುರುವಾರ

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಮೇಲೆ ಆತಂಕಗಳ ಕರಿನೆರಳು ಬೀಳತೊಡಗಿದೆ. ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ ಎಂಬ ಹೊಸ ಒಂದು ಪಿಗ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಯು.ಪಿ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಖರೀದಿಸಿದೆ. ಅದರ ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ್ ಇರುವುದು ಗೌಹಾಟಿಯಲ್ಲಿ. ಕೆನಡಾದ ಹೆಸರಾಂತ ‘ಗ್ರೀನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌’ನ ಜೊತೆ ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವಿದೆ.

‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಯಲ್ಲಿರುವುದು ಮೀಡಿಯಂ ಟೈಪ್ ವೈಟ್ ಯೋರ್ಕ್‌ಷೈ ಹಂದಿಗಳು. ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಸಾಕಬಹುದು. ಬೇಗನೆ ಅವು ಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮಾಂಸ ದೊಡ್ಡ ಯೋರ್ಕ್‌ಷೈನದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಹೌದು.

‘ಹಾಟ್ ಕೇಕ್’ ಎಂಬ ಲೈಂಗಿಕ ಮಾಸಿಕದ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಯ ಕುರಿತು ಒಂದು ರೈಟಿಂಗ್ ಇದೆ. ಅದರ ಎಲ್ಲ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಒಂದು ಜಾಹಿರಾತನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಯ ಸಂಬಳಶ್ರೇಣಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ್ದು. ಅನುಭವಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

‘ಹಾಟ್‌ಕೇಕ್’ನ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಂದದ್ದು ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಳೆದಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಫೀಸಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲವಲವಿಕೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ನೋಟದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳಕು.

ಕ್ಯಾಂಟಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಮೀಡಿಯಂ ಟ್ರೈಪ್ ವೈಟ್ ಯೋರ್ಕ್‌ಷೈ ತಳಿ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಯೋಜ್ಯವಾದುದು. ಅವು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಸಹಯೋಗ ಹೊಂದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ - ಹೀಗೆಲ್ಲ ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಅಗೋಸ್ತು 26, 1994 ಶುಕ್ರವಾರ

ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎ.ಬಿ. ಅವರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಆತ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಇತರರಲ್ಲೂ ನಿನ್ನೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂಥ ಆವೇಶವಿಲ್ಲ. ಆಯಾಸವೂ ಬಿಗುಮಾನವೂ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಾಧಿಸಿವೆ.

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸಿದರೂ ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ನಾನು ಅದರ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಾಚೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಗೋಸ್ತು 31, 1994 ಬುಧವಾರ

ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಏನನ್ನೂ ಓದಲಿಲ್ಲ. ಬರುವಾಗ ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದ ಎರಡು ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಧೂಳು ಹಿಡಿದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಲು ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸೆಕ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗಂಭೀರವಾದ ಯಾವುದನ್ನೂ ನನಗಿನ್ನು ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.

‘ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿಯಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು...’ ಎಂಬಂಥ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದೊಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇವೇಳೆ ಅದೊಂದು ನಗೆಹನಿಯೂ ಆದೀತು. ಪ್ರಣಯದ ಕಡಲುಗಳೂ ಗಿರಿಶಿಖರಗಳೂ ಇರುವುದು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ.

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾನೊಂದು ಕಾಮದ ಕಾಟುಮರವಾಗಿದ್ದೆ. ಬಾನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಆ ಮರದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಮಂಜು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಎಲೆಗಳೂ ಕಾಂಡವೂ ತಾಯ್ಬೇರು ಕೂಡ ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 9, 1994 ಶುಕ್ರವಾರ

ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್ ತಂಗಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೀನಿಯರ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಶಂಕರನ್ ಗೌಹಾಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. 'ವೈಟ್‌ವೆ' ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. ಫಾರ್ಮ್‌ನ್ನು ನಿಜಕ್ಕೂ ನಡುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಬೇರೊಂದು ದುರಂತವಾಗಿತ್ತು. ಆರು ಹಂದಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸತ್ತುಹೋದವು. ಭಯಂಕರವಾದ ಜ್ವರ, ಗಂಟಲೂತ, ನೆತ್ತರು ಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ, ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕಡುಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ, ಮೈಯಿಡೀ ನಡುಕ ಮೊದಲಾದವು ರೋಗದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹಂದಿಗಳು ಸತ್ತದ್ದು ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಅರೆ ತಾಸಿನೊಳಗೆ. ತಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಡಾನಿಯೆಲ್ ಅವುಗಳ ಹೆಣದ ಬಳಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತ ದೃಶ್ಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸಿಹೋಗದು.

ಸಾಯಾಹ್ನ ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಫಾರ್ಮ್‌ನ ನೌಕರರೆಲ್ಲರ ತುರ್ತು ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ತಿಮ್ಮನ ಹೊರತು ಎಲ್ಲರೂ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬರುವುದೂ ಅವು ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದೂ ಅಸಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲವೆಂದೂ ಈಗಿನ ಘಟನೆಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮಹತ್ವ ಕಲ್ಪಿಸಬಾರದೆಂದೂ ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದರು. ಹಂದಿಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಕೂಡದೆಂದು ಆತ ಬೆದರಿಸುವ ದ್ವಂದ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿದೆಯೇ ಎಂದು ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಎದ್ದುನಂತರು. ಅವರು ತಿಳಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದು ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ಬಾಧಿಸಿದ್ದು ಯಥಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೋಗ ಎಂದು. ಅದು ಅಂತ್ರಾಕ್ಸ್ ರೋಗವೆಂದೂ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಆಂಟಿ ಅಂತ್ರಾಕ್ಸ್ ಸಿರಮ್‌ನ್ನು ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನೀಡಿದರು.

ಸಭೆ ಮುಗಿದಾಗ ಆರು ಗಂಟೆ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಫಾರ್ಮ್‌ನಿಂದ ನಾನು ಹೊರಟಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೋದ ಬಳಿಕ. ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾದು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಡೆಯುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಫಾರ್ಮ್‌ನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಒಬ್ಬನೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾಲ್ಕೆಸೆಗೂ ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಜನ ವಾಸ್ತವ್ಯ ವಿರಳವಾಗಿರುವ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಕಣಿವೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಣ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅನಂತೆ ಬಂದು ಬೆರಳ ತುದಿಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಭೂವಿಭಾಗ. ಸಂಜೆಯ ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆತಂಕಗಳು ಚಿಗುರತೊಡಗಿದವು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ವೃಥೆ ಚಿಲುಮೆ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಚಿಮ್ಮತೊಡಗಿತು. ತಿರುವು ದಾಟಿ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುಳು ಕವಿದಿತ್ತು. ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯ ಎದುರಿನ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನ ಕೆಳಗೆ ಜನರ ಒಂದು ಗುಂಪು ಕಾಣಿಸಿತು. ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಬೆತ್ತಲಾಗಿರುವ ಗಂಡಸರು. ಕಡುಬಣ್ಣದ ಹರುಕುಸೀರೆ ಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಸರು. ಎಣ್ಣೆಪಸೆ ಸೋಂಕದ ಕೆದರಿದ ಕೂದಲಿನ, ಕರಗಿನ ಒಣ ಮೈಯ ಮಕ್ಕಳು.

ಅವರು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತ ನಗುತ್ತಿರುವರು. ತರಹೆವಾರಿ ಸದ್ದುಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆಗಾಗ್ಯೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚದುರುತ್ತಿರುವರು. ಮರಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿರುವರು. ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡಲು ತವಕಿಸುತ್ತ ನಾನು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ.

ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯ ಎದುರು ನಾಲ್ಕುಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ತಿಮ್ಮ! ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿ ಮೂಗನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕುತ್ತ, ನವಿರಾಗಿ ಗುಟರುತ್ತ, ಕುಲುಕಾಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಆತ. ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದು ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಲಂಗೋಟಿಯ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಉಡುಬಟ್ಟೆಯೂ ಅವನ ಮೈಮೇಲಿಲ್ಲ. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೈ ಮತ್ತು ಕೈಕಾಲುಗಳ ಚಲನೆಗಳು ನಾನು ಬಲ್ಲ ತಿಮ್ಮನದ್ದಲ್ಲ; ಒಂದು ಕೊಳು ಊರಹಂದಿಯದು.

ಓಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ತಿಮ್ಮನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ತವಕದಿಂದ ನಾನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಾಲಿದೆ. ಆದರೂ, ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಟಿಬಿಟ್ಟಿವೆ; ಕಾಲ್ಕಂಡಗಳು ಭಾರವಾಗಿ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 10, 1994

ಶನಿವಾರ

ತಿಮ್ಮ ತೀರಿಕೊಂಡ.
ಆತನನ್ನು ಬಾಧಿಸಿದ್ದು
ಹಂದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ
ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ರೋಗವೇ. ತಿಮ್ಮನನ್ನು
ತತ್ಕ್ಷಣ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ
ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ
ಮಂದಿ ಹೇಳಿದರೂ
ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.
ತಿಮ್ಮ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದು
ಬೀಜ ಒಡೆಯಲಾದ
ಹಂದಿಮರಿಗಳನ್ನು
ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿರುವ ಶೆಡ್ಡಿನ
ಹೊರಗೆ ಹೊರಸಿನ
ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ.

ಸುದ್ದಿ ಹೊರಗಿನ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಕೂಡದು ಎಂದು ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರೆಸಿ ಮುಖಿತಃ ಹೇಳಿದರು. ಮುಸ್ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು ಫಾರ್ಮ್‌ನ ತೆಂಕಣ ತುದಿಯ ದೊಡ್ಡ ಕಾಟು ಮರವೊಂದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೊಂಡೆ ತೋಡಿ ತಿಮ್ಮನ ಶರೀರವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೂಳಲಾಯಿತು. ಫಾರ್ಮ್ ಬಾಯ್‌ನ ಹೊರತು ನಾನು ಮತ್ತು ವೀರಸ್ವಾಮಿ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದೆದ್ದು. ಎಷ್ಟೇ ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅಳದೆ ಇರಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11, 1994 ರವಿವಾರ

ವೃಥಾವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕದಡಿ ಅಡಿಮೇಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾತುಗಳ ದಡದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಚಿಂತೆಯ ಎಲೆಗಳೂ ಕಡ್ಡಿಗಳೂ ಒಂದು ಸುಳಿಯಲ್ಲೊ ಎಂಬಂತೆ ಸುತ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 14, 1994 ಬುಧವಾರ

ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಂದಿಗಳು ಸತ್ತುಹೋದವು. ಆಳಕ್ಕೆ ತೋಡಲಾದ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಸುಣ್ಣ ಸುರಿದು ಅವುಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ಹುಗಿದು ಬಿಡುವುದೇ ಈಗ ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶೆಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೊಳೆತ ಹಂದಿ ಮಾಂಸದ ವಾಕರಿಕೆ ಬರಿಸುವ ವಾಸನೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದೆ.

‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಹಂದಿಗಳಿಗೆ ತಗಲಿದ ರೋಗದ ಕುರಿತು ನಗರದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಸಂಜೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಡುದಾದ ಒಂದು ವರದಿ ಇದೆ. ರೋಗ ಅಂತ್ರಾಕ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಕೋಕ್ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ವೈರಸ್‌ರೋಗ. ‘ವೈಟ್‌ವೆ’ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗುತ್ತ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವೈರಸ್‌ನ್ನು ಬಳಸಿ ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಬಲವಾದ ಒಂದು ಗುಮಾನಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಸೂಚನೆಗಳೊಳಗೊಂಡ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಅದಾಗಲೆ ಉತ್ತರಭಾರತದ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯ ಬಿಹಾರ್ ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲೂ ಹಂದಿಗಳು ಸತ್ತು ಬೀಳತೊಡಗಿವೆ. ಇದೊಂದು ಹೊಸ ವೈರಸ್ ರೋಗವಾದುದರಿಂದ ಫಲಪ್ರದವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಲು ಬೇಗನೆ ಶೋಧಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಫಾರ್ಮ್‌ನ ನೌಕರರನ್ನೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರಗಳನ್ನೂ ಲಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಹೂಡಿರುವ ಶೇರುದಾರರು ಈಗ ಎಲ್ಲ ಆಶಾನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಪರದಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

‘ಅವಿರತ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಎದುರಾದ ಅವನತಿ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಯಿಸುವಂಥದ್ದು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೇ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 19, 1994 ಸೋಮವಾರ

ಅಮ್ಮನ ಪತ್ರ...

“ನೀನು ಓಣಂಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಏನಾಗಿತ್ತು ಮಗಾ? ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿನ್ನ ಪತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಆದೀತು. ದಿವಾಕರನ್ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಬರುತ್ತಾನೆ. ರಜೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಇರ್ದದೆಯೆಂದು ಅವನಣ್ಣ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆದ್ರೂ, ಮದುವೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಆಗ್ನೇಕಾದೀತು.

ಸುಮಾಗೆ ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಎರಡು ಬಳೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಂಗುರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ದಾಮೋದರ ವಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತೆಯಿರಿಸಲಾದ ಸರ ಮತ್ತು ಬಳೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ್ರೆ ಒಡವೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತೆ. ಬೇಗ್ಗೆ ಬಿಡಿಸಿದೆ ಸುಮಾಳ ಇಷ್ಟದಂತೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನೊಮ್ಮೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡ್ಬೇಕು”

ನಾನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಒಂದು ಇನ್ಸ್ಟಾಡ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮರುನುಡಿ ಬರೆದೆ : “ಓಣಂಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸದೊತ್ತಡಗಳಿದ್ದವು. ಮೂವತ್ತನೆ ದಿನಾಂಕದಂದು ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತೇನೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿರಿಸಲಾದ ಒಡವೆಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಬಂದ ತತ್ಕ್ಷಣ ನಾನದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ”.

ಪತ್ರ ಅಂಚೆಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ನನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕಿರಿಕಿರಿಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಥೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟೂ ಮುಂದೂಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೇದು. ಹತ್ತು ದಿನವಾದರೆ ಹತ್ತು ದಿನ. ಒಂದು ತಾಸಾದರೆ ಒಂದು ತಾಸು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20, 1994 ಮಂಗಳವಾರ

ನಾನು ‘ಗ್ರೇಟ್‌ವೆ’ಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ ನೋಡಿದೆ. ಈಗಷ್ಟೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು. ಫಾರ್ಮ್‌ನಿಂದ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರೆದಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ಅಗೋಸ್ಟ್ 2ರಂದು ಕೈಗೆ ಇಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ 1250 ರೂಪಾಯಿ ನಾನು ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪಡೆದ ಸಂಬಳ. ಆದರೂ, ಹಣವನ್ನು ಸಹಿಹಾಕಿ ಪಡೆದದ್ದು ಯಾವ ಭಾವವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲದೆಯೇ. ಅವತ್ತೇ ಅಮ್ಮನಿಗೂ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ಸುಮಾಗೂ ತಲಾ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಮನಿ ಆಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಅನ್ನಿಸುವ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ನನಗೆ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಅನುಭವವಾಗುವುದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೋಭಾವವೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸರಿಯಿರಬಹುದು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21, 1994 ಬುಧವಾರ

ಸರ್ವನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಂದಿ ಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರವೊಂದನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವ ಜುಜುಬಿ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ಅನುಭವದ ವಿವರಣೆಗಳೂ ಚಿಂತನೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಯಾವ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನೂ ನೀಡದು.

ಬೇರೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬರೆಬರೆದು ಈ ಜುಜುಬಿತನವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿದೆ ನನಗೆ. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಮಸ್ತಿಷ್ಕ ಬರಿದಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಂದಿಗಳು ಕೂಡ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ದಿನಾಂಕ ಇಲ್ಲದೆ

ಹಂದಿ ತನ್ನ ಜೀವಿತವಿಡೀ ಓಡಾಡುವುದು ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳಿನ ಪೆಟ್ಟುತಂದು, ಈಟಿಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಸಾಯುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಮೊದಲಬಾರಿ ಅವು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖವೆತ್ತುತ್ತವೆ. ಪಾಪ! ಆಕಾಶ ಬರಿದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡೇ ಅವು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚುತ್ತವೆ.

ದಿನಾಂಕ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕನಸು

ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಡ್ಡದ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಡೆದು ತಲುಪಿದ ದಾರಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ.

ನಾಲ್ಕೆಸೆಗಳೂ ನಿರ್ಜನವೂ ನಿಶ್ಚಲವೂ ಹೌದು. ಎಲ್ಲೂ ಒಂದು ನೆರಳ ಚಲನೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಹೆದರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದಂಥ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆ.

ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ 'ಗ್ರೇಟ್ ಪಿಗ್ ಫಾರ್ಮ್' ಎಂದು ಬರೆಯಲಾದ ಒಂದು ಮುರುಕು ಫಲಕ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಗೇಟ್ ಪತ್ತೆಯಾದದ್ದು ಆ ಬಳಿಕವೂ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿದ ಬಳಿಕವೆ. ಅದು ತೆರೆದುಕೊಂಡೆ ಇತ್ತು. ನಾನು ಆಪರಣದ ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಫಾರ್ಮ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲುಹಾದಿಯ ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಹಂದಿಗೊರಸುಗಳಡಿ ಅರಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಸರು ಹೊಂಡಗಳು. ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಶೆಡ್‌ಗಳು. ಎಲೆಯುದುರಿದ ಮರಗಳು.

ನಡೆನಡೆದು ಆಫೀಸ್‌ನ ಮುಂದೆ ತಲುಪಿದೆ. ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಒಳಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅದೇ ಆಫೀಸ್. ಒಳಗೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಬೆಳಕಿದೆ. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲೂ ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಫೀಸ್‌ನ ಮುಂಬಾಗಿಲೂ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತಲೂ ವಾಲಿಕೊಂಡೂ ಹೊರಳಿಕೊಂಡೂ ನೋಡಿದೆ. ಎದೆ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ಇಲ್ಲ; ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಮಡುಗಟ್ಟಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಲು. ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೆ.

“ಹಲೋ...” ಫಕ್ಕನೆ ಹಿಂಬದಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು. ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಡಿಮುಡಿ ಮಿರುಗುವ ಬೆಳ್ಳನೆಯ, ಪೂರ್ಣ ಬೆತ್ತಲೆ ಮೈಯ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ. ಆತ ನನ್ನತ್ತ ಕೈಚಾಚಿದ. ಓಡಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕುಲುಕಿದ ಹಾಗು ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಫಕ್ಕನೆ ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ತತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಕೈಯೊಳಗೆ ಅಮುಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಹಂದಿಯ ಕಾಲಾಗಿತ್ತು.

ಹೇಗೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆ ಹೊಡೆಯುವುದರೊಳಗೆ ನಾನು ಆತನಿಂದ ಕೊಸರಿ ದೂರವಾದೆ. ಫಕ್ಕನೆ ವಿಚಿತ್ರ ಶಬ್ದದ ಒಂದು ನಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿದ.

ಆಗ ಆತ ನಡೆದದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಕೊಳೆ ಮೆತ್ತಿದ ಮೋಟು ಬಾಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಹಾಗು ಪೃಷ್ಠವನ್ನು ಪದೆ ಪದೇ ನನ್ನತ್ತ ಹೊಮ್ಮಿಸಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ. [1994 ಡಿಸೆಂಬರ್]

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಡಾ.ಎ.ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಫುಲವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೆರೆಯ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳೆಡೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ಕುತೂಹಲದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಕೆಲವೊಂದು ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. 1920ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೇಳು ನಂಬ್ಯಾರ್ ಎಂಬುವರು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ (ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆಪಿ., ವಿವರ್ತನ ಚಿಂತಗಲ್ ಪು.143). ಲಭ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ 1967ರಲ್ಲಿ ಉಬೈದ್ ಟಿ. ಅವರು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ 'ಮಣ್ಣಿಲೇಕ್ ಮಜಜಿ' (ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ) ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿ.

ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಹವ್ಯಾಸಿ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳು.

ಹವ್ಯಾಸಿ ಭಾಷಾಂತರಗಳು

ಹವ್ಯಾಸಿ ನೆಲೆಯಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ನಿರಂಜನ, ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ

ಬರಹಗಾರರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತಿ, ಬರಹಗಾರರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ, ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಕರು ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಅಂತಃಸತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವರು ನಿರಂಜನ. ನಿರಂಜನರು ಕೇರಳದ ನೀಲೇಶ್ವರದ ರಾಜಾಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರು. ಅಂದಿನ ಕೇರಳದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಪರಿಸರದ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕಯ್ಯೂರು ಹೋರಾಟದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದರು. ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇರಳೀಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು.

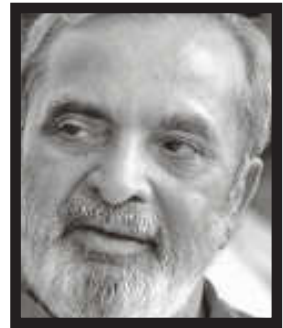
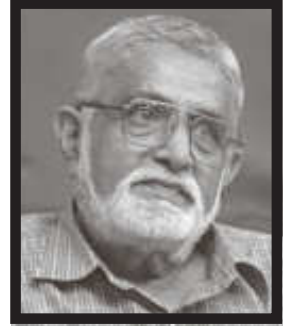

ಎಡಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಪರವಾಗಿದ್ದ ನಿರಂಜನರ ಬರಹದ ನಿಲುವು ಕೇರಳದ ಓದುಗರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸೆಳೆಯಿತು. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರ ದೊರೆತು ಹಲವು ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಎಡಪಂಥೀಯ ನಿಲುವುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರರು ಈ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಬರೆದರು. ಇದರ ವಸ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕರನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿತು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸರಕಾರ

ಕಂಪ್ಯೂರಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿದವರ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು. ಆ ಘಟನೆಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕುರಿತು ಮಲಯಾಳಿಗರಿಗೆ ಕೌಶೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ರಂಗಮ್ಮನ ವಠಾರ, ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಾಮಿ, ವಿವೋಚನೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಎಡಪಂಥೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತಿರುವನಂತಪುರಂ ಪ್ರಭಾತ್ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು, ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು, ಅಳಿದ ಮೇಲೆ- ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿಯವರು ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹಗಾರರ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಮಲಯಾಳಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಲೇಖಕ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಹಿಯಾಗಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ನಂತರ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿವೆ. ಅನೇಕ ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನೂ ಕಂಡಿವೆ. ಮಾತೃಭೂಮಿ ಬುಕ್ಸ್ ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕ ಮಲಯಾಳಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾದವರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಯಂನ

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಕೇರಳದಲ್ಲೆಡೆ ಜನಪ್ರಿಯರಾದವರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದವು. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿವೆ ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಡಿ.ಸಿ.ಬುಕ್ ಕೊಟ್ಟಿಯಂ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡಿನವರೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅವರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ.

ಹವ್ಯಾಸಿ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭೂಮಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ, ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗೆ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಮಾತೃಭೂಮಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ದೊರೆತ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಂಡವು. ಆಗ ಮಾತೃಭೂಮಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದವರು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಮಲಯಾಳಂ ಲೇಖಕ ಎಂ.ಟಿ.ವಾಸುದೇವನ್ ನಾಯರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಮೂಲತಃ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆಗಿರುವ ಮಲಯಾಳಂ ಲೇಖಕ, ರಾಜಕಾರಣಿ, ಮಾಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರಾದ ಎಂ.ಪಿ. ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳು

ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನವದೆಹಲಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿವೆ.

ಭೈರಪ್ಪ ಅವರ ಗೃಹಭಂಗ, ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ ಅವರ ಘೋಷ, ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ ನಿಸರ್ಗ, ನಿರಂಜನರ ಬನಶಂಕರಿ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನವದೆಹಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರರ ಗ್ರಾಮಾಯಣ, ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು.

ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನಾವಲಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸರ ಆಯ್ದು 50 ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತಿರುವನಂತಪುರಂನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದವರು ಎಂ.ರಾಮ.

ಕನ್ನಡ ಮಲಯಾಳಂ ಪರಸ್ಪರಾನುವಾದ ಕಮ್ಮಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೂ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಧನ್ಯಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕತೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಕೇರಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಡೆಸಿದ ಕಾವ್ಯಾನುವಾದ ಕಮ್ಮಟ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು 1996, 1997 ಮತ್ತು 2006 ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕಮ್ಮಟಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕವಿತೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಬಿ.ಸಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ, ಬಿ.ಆರ್.ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್, ಹೇಮಾಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಸರಜೂ ಕಾಟ್ಟರ್, ಎಲ್.ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ, ಎಸ್.ಜಿ.ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ಡಿ.ಬಿ.ರಜಿಯಾ ಮೊದಲಾದವರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕವನಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ ಹರಕೆಯಕುರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಟಕಗಳು, ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವರ್ಣೇನೂರು, ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ ಮೊದಲಾದವರ ಕತೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ.

ಪಂಪಭಾರತದ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನು ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರಿಗೆ ಪಂಪನ ಕೃತಿಯ ಆಶಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯು ಪಂಪನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು.

ಪಂಪನ ಬನವಾಸಿ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು (4-28-31)

“ವನವಾಸಿಯಿಲೆ ಮಲಗಳಿಲುಂ ಉದ್ಯಾನಜಳಿಲುಂ ಒಕ್ಕಿತನ್ನೆ ಮಾವುಗಳ್ ಕಾಯ್ಚ್ಚು ನಿಲ್ಕುನ್ನು; ವೆಟ್ಟಿಲಕ್ಕೊಡಿಗಳ್ ಇಡತೂರ್ನ್ನ್ ವಳರುನ್ನು; ಮುಲ್ಲಯುಂ ಚೆಂಬಕವುಂ ಪೂತ್ತುಲತ್ತ್ ನಿಲ್ಕುನ್ನು ಮಧುರಗಾನಂ ಪೊಚೆಕುನ್ನು ಕೋಕಿಲಜಳುಂ ರ್ಪುಂಕಾರ ನಾದ ಮುದಿರ್ಕ್ಕುನ್ನು ಕರಿವಂಡುಕುಳಂ ಸರ್ವತ್ರ, ಪ್ರೇಯಸಿಗಳುಡೆ ಎದಿರ್ಪ್ಪ್ ವಗವೆಯ್ ಕಾದೆ ಪುಂಇರಿ ತೂಕಿಕೊಂಡು ಚುಂಬಿಕುಹನ್ನ ಕಾಮುಕನ್ಮಾರುಂ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಭಾ ಮಂಟಪವು ಇಂದ್ರಸಭೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು)

ಹೀಗೆ ಪಂಪಭಾರತದ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಆಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥತ್ತಿಲೇಖ್ಕ, ವಿಜಯಂಡೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಯಾತ್ರ, ದ್ವಾರವತಿಯಿಲೇಕ್ಕ್, ಸುಭದ್ರಾಹರಣಂ, ಸುಭದ್ರೆಯುಡೆ ವಿರಹತಾಪಂ (ನಾಲ್ಕನೇ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ) ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಯವಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಯಗಳ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಹಾಗೂ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸಿದೆ.

ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ 'ಬದುಕು' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾಗಿ ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಎಂ.ರಾಮ ಅವರು ಕೆ.ಟಿ.ಗಟ್ಟಿ ಅವರ 'ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೈ ಅವರ 'ಸ್ವಪ್ನಸಾರಸ್ವತ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಸಿನಿಮಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪಿ.ಆರ್.ರಾಮದಾಸ ನಾಯ್ಡು ವಿರಚಿತ 'ವಿಶ್ವ ಸಿನಿಮಾ (ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಲಿಕೆ) ಮಾತು ಬರುವ ತನಕ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೆ.ವಿ. ಕುಮಾರನ್ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಧಾಕರ ರಾಮಂತಳಿ ಅವರು ಭೈರಪ್ಪನವರ 'ದಾಟು', ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ 'ಕರಿಮಾಯಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರಿಮಾಯಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಕಳೆದ ಒಂಬತ್ತು ವಾರಗಳಿಂದ (24, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2014) ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಸವ ಸಮಿತಿಯವರು 'ಬಹುಭಾಷಾ ವಚನಾನುವಾದ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ವಚನಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂತೋಧನ ಕೇಂದ್ರದವರು ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು 15 ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕನಕದಾಸ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಯೋಜನೆ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲೂ ಅನುವಾದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಕಮ್ಯುಟವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಈ ತೆರನ ಭಾಷಾಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆಕರಭಾಷೆಯ ಆಸಕ್ತರ ಕಾರಣದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡವುಗಳು. ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯ ಓದುಗರು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬಹುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ತಮಿಳುಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರ ಬಹುತೇಕ ರಚನೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ

ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ನಡುವೆ ಗೋವಿಂದಪೈ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಿಎನ್.ಮೂಡಿತ್ತಾಯ ಅವರು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಮೈಲಿಕಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ'ಯನ್ನು ಗ್ರೀನ್ ಬುಕ್‌ಗಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ವಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನೇರ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಕೊರತೆ

ಕನ್ನಡದಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ವಿರಳ. ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಯ್ಯನ್ನೂರು ಕುಂಜಿರಾಮನ್, ವಿವಿಎಂ.ನಾರಾಯಣನ್ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಲಯಾಳಂನವರೇ ಆಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕೆ.ಪಿ.ಶಂಕರನ್, ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆ.ವಿ.ಕುಮಾರನ್ ಇವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಚೋಮನದುಡಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸಿ.ಕಮಲಾದೇವಿ ಅವರು ಕಾರ್ನಾಡರ ತುಘಲಕ್, ಹಯವದನ, ನಾಗಮಂಡಲ ನಾಟಕಗಳ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಯು.ಆರ್.ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್, ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲ, ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ, ವೈದೇಹಿ ಮೊದಲಾದವರ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಿ.ಆರ್.ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೂ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಪಡೆದ ಎಂ.ರಾಮ ತಿರುವನಂತಪುರಂ ಹಾಗೂ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಪಿ.ಎನ್.ಮೂಡಿತ್ತಾಯ ಅವರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು' ಹಾಗೂ 'ಚೋಮನದುಡಿ'ಯನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಹಿರಿಯ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಿಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದಿ ಅನುವಾದದಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಧಾನ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮಲಯಾಳಿ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ಇರುವ ಅನಾಸಕ್ತಿ. ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜನವರ್ಗದ ಹವ್ಯಾಸ. ಅದು ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧನವೂ ಅಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಬೀರಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವೆಂಬ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಲಾತ್ಮಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಅದರ ಗುರಿ ರಸಾನುಭವ ಮಾತ್ರ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದ ಜನಮಾತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಸಾಮಾಜಿಕರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬರವಣಿಗೆ, ಓದು, ಇವುಗಳಿಂದೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗಿದೆ.

ಮಲಯಾಳಿಗರು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರೇ ಅಲ್ಲ. ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಹೋರಾಟ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಚಳುವಳಿಯ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಇಂದು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳ

ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಳಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯ ಪದ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂವಹನವಾದರೆ ಸಾಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಮಲಯಾಳಿಗರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹೊಟ್ಟಿಯ ತುತ್ತನ್ನು ಕೊಡಲಾರವು. ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡಲಾರವು. ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಭಾಷೆ, ಅನ್ನ ನೀಡುವ ವೃತ್ತಿ ಇದೇ ಮಲಯಾಳಂನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯ ಆಸಕ್ತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಎಂದಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ಬೇಡಿಕೆಯ

ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವವರು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಾರರು.

ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ದಾಖಲೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ವಲಯದ ಓದುಗರನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಸಮರ್ಥ ಅನುವಾದಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೂ ಹೀಗಾಗಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ'

'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಅನುವಾದ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಯಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂಗೆ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.

ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಅನುವಾದ ಕೃತಿ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಮೊದಲ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಬಹುಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಯಾಯಿತು. ಕಯ್ಯೂರಿನ ಹೋರಾಟ, ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಡೆಯಲು 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದ ಪ್ರಬಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಕ್ಷಿಯೊದಗಿಸುವ ದಾಖಲೆಯಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿ ನಿರಂಜನ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಬಗೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಕುತೂಹಲವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ಎಡಪಂಥೀಯ ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳೆನಿಸಿದವು. ಆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಕಯ್ಯೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟದ ಸ್ಮಾರಕ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದವರೆಗೆ ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಬೆಳೆಯಿತೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯೆಡೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ, ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ನಿರಂಜನರು ಮಲಯಾಳಂಗೆ 'ಕಯ್ಯೂರಿನ ಇತಿಹಾಸಕಾರ' ಎಂದೇ ಪರಿಚಿತ.

'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದುದು 1955ರಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ 1974ರಲ್ಲಿ ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಲಭಿಸಿತು. ನೀಲೇಶ್ವರ ಸಮೀಪದ ಕಯ್ಯೂರಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ

ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನಲಾದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟದ ಕುರಿತ ಕತೆಯಿದು. ಜಮೀನ್ದಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ಹೋರಾಡಿದ ಈ ಘಟನೆ ಕೇರಳದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಡಕೃಷಿಕರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಸರಕಾರದ ಪೊಲೀಸರು ನಡೆಸಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಗಾರರು ತೋರಿದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ತೋರಿದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೇರಳದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯೂರಿನ ಘಟನೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರು, ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಕೇರಳದ ಬೀಡಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಕೇಳಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಯಾ ದಿನದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವುದು. ಓದುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಅವರ ಪಾಲಿನ ಅಂದಿನ ಬೀಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದು ಪದ್ಧತಿ.

ಹೀಗೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವವರಿಗೆ
 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ
 ಮಲಯಾಳಂ
 ಅನುವಾದವನ್ನು ಓದಿ
 ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇದರಿಂದ
 ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು
 ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ದೊರಕಿತು.
 ಜನರ ಮನ ಒಲಿಸಿತು.
 ಇದರ ಪ್ರಭಾವ
 ಎಷ್ಟಾಯಿತೆಂದರೆ ನೀಲೇಶ್ವರ
 ಸಮೀಪದ
 ಕಾರಿಯಂಗೊಂಡು ಹೊಳೆಗೆ
 ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದೇ
 ಹೆಸರಾಯಿತು. ಜನ ನದಿಯ
 ಮೂಲ ಹೆಸರನ್ನು
 ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ
 ಈ ಹೊಳೆಯನ್ನು ನಿರಂಜನ
 ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ
 ತೇಜಸ್ವಿನಿಯೆಂದು
 ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಅನುವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ನದಿಯ ಹೆಸರೇ ಬದಲಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧವಾದುದು ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇ.ಎಂ.ಎಸ್.ನಂಬೂದಿರಿಪಾಡರಂತಹ ಹಿರಿಯ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ನಾಯಕರೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಇ.ಕೆ.ನಾಯನಾರ್‌ರಂತಹವರೇ ಕಯ್ಯೂರಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಘಟನೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. 'ಮೀನ ಮಾಸತ್ರಿಲೆ ಸೂರ್ಯನ್' ಎಂಬೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಕೂಡ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು.

ವೈಕಂ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಬಷೀರ್‌ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದದಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದ ಅನಾವರಣವನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರು ಮುಂದಾದರು. 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ'ಯೂ ಇದೇ ತೆರನ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಯ್ಯೂರಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಗೆಯೇ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಅನುವಾದದ ನಂತರ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೇಡಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಓದಿದರು. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯೂರು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ರೈತರನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಬಡ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಹುತಾತ್ಮರಿಗೆ ಕಯ್ಯೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮರವೆಗೆ ಸಂದಿದ್ದ ಘಟನೆಯೊಂದು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದವು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಅನುವಾದವು ಕೇರಳದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಲಯವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿಲ್ಲ.

ಕಾರಂತರ ಚೋಮನದುಡಿಯ ಎರಡು ಅನುವಾದಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರಿಗೆ ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾದಂಬರಿ. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮರುಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು

ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಲಯಾಳಂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವಂತಾದುದು ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರ. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಅವರ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದವಾದವು.

ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದಿತ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ; ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗೆಗೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹರಿಸುವಂತಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರು, ಸ್ವಂದಿಸಿದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರು ಕುತೂಹಲ ತಾಳಿದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 20 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಾರಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಪುನರ್‌ ಮುದ್ರಣವಾಯಿತು. ಸ್ವತಃ ನಿರಂಜನರೇ ಕನ್ನಡ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದ ಕಾಯಕಲ್ಪವನ್ನು ನೀಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೇ "ರಚಿತವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆಯಿತು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಸ್ವಾಗತದ ವಿವರ ತಿಳಿದಾಗ ಧನ್ಯನಾದೆ ಎನಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ ಬಂತು. ಮುಂದೆ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ತುಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳು ಬರತೊಡಗಿದವು" (ನಿರಂತರ, ಪು.12, ಚಿರಸ್ಮರಣೆ)

ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಮಿತ್ರರು 'ಆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ನಿರಂಜನ ಅವರೊಡನಿರುವ ಸ್ನೇಹ ಹಾಗೂ ಗೌರವದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಘವನ್ ಅವರು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಿಯಂಗೋಡು ಹೊಳೆಯನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ ನಿರಂಜನ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚಿರಸ್ಮರಣೆಯ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಕ ಸಿ.ರಾಘವನ್ ಅವರ ಮಗಳು ನಿಲೇಶ್ವರದ ಕಾರಿಯಂಗೋಡು ಹೊಳೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿರಂಜನರ 'ತೇಜಸ್ವಿನಿ'ಯು ಕಾರಿಯಂಗೋಡು ಹೊಳೆಗೆ, ನಿರಂಜನರ ಮಗಳಿಗೆ, ಅನುವಾದಕರ ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಇಂದು ನಿಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು ತೇಜಸ್ವಿನಿ. ಅನೇಕ ಮನೆ, ಕಟ್ಟಡ, ಆಟೋನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಹೆಸರು ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದಿದೆ. ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನದಿ

ಅದು ಎಡಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನದಿತೀರದ ಕಯ್ಯೂರು ಸ್ಮಾರಕವೂ ಇದನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾರಿಯಂಗೋಡು ಹೊಳೆಗೆ ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ ನಿರಂಜನರ ಬಗೆಗಾಗಲಿ ಅವರು ಬರೆದ ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗೆಗಾಗಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ' ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಾಗಲಿ ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೊಸತೇನನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದಂತಲ್ಲ. ಕೃತಿಯೊಂದು ಮೂಡಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಆಲನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಕತೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡು ಇಂದಿಗೂ ಓದುಗರ ಕೈ ಸೇರುತ್ತಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಓದುಗರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಲೇಖಕ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಅವರ 'ಭುಜಂಗಯ್ಯನ ದಶಾವತಾರಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿ ಇದು. ಕನ್ನಡದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ ಕೃತಿ ಇದು.

ಭುಜಂಗಯ್ಯನ ದಶಾವತಾರಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಕೆ.ಜೋಣಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಓದುಗರಿರುವುದು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ. ಮಾತೃಭೂಮಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾಡು, ಪರಸಂಗದ ಗೆಂಡೆತಿಮ್ಮ (ಪಾವತ್ತಾನ್), ಭುಜಂಗಯ್ಯನ ದಶಾವತಾರಗಳು ಎಂಬೀ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಬರೆಹಗಾರ ಮಲಯಾಳಂ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೃದ್ಯವೂ ಸಹಜವೂ ಆದ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದ ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳಂತೆಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳದ್ದೆಂದೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಓದುಗರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ...” ಮುಂದುವರೆದು “... ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಎ.ಎಸ್.ನಾಯರ್ ಬರೆದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಬರೆಹಗಾರನೊಡನೆ ಎ.ಎಸ್. ಎಂಬ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಾವಿದನನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ” (ಬಿ.ಕೆ.ಜೋಣಿ, ಮುನ್ನುಡಿ-5)

ಪುಸ್ತಕದ ಬೆನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹೀಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಪ್ರೇಮದ ಒಂದು ರೂಪಕ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಕರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ನಾವೆಲ್”.

“ಶುದ್ಧವು ಸ್ನೇಹಪೀಲವೂ ಆದ ಗ್ರಾಮೀಣನೊಬ್ಬನ ದರ್ಶನ ವಿಶೇಷಗಳ ಹಲವು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ತೋರುವ ಹೃದ್ಯ ರಚನೆ”.

“ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣರ ಇತಿಹಾಸ”

ಭುಜಂಗಯ್ಯನ ದಶಾವತಾರಗಳು ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದದ ಕುರಿತ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಬಳಿಕ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಜೋಣಿಯವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ಪತ್ರಗಳು ಕೇರಳದ ಓದುಗರಿಂದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಓದುಗರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಸಾಹದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಬರೆಹಗಾರರನ್ನು, ಓದುಗರನ್ನು ವಿನೂತನವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆ ಆಲನಹಳ್ಳಿಯವರೆದು ಎಂಬುದು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ಹೇಳಿಕೆ.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು
ಮಲಯಾಳಂ
ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು
ರೂಪುಗೊಂಡ
ಬಗೆಯನ್ನು
ಗಮನಿಸಬಹುದು.
ಮೈಸೂರಿನವರಾದ
ಬಿ.ಕೆ.ತಿಮ್ಮಪ್ಪ,
ಎಂ.ಎಸ್.ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್
ಕೇರಳದಲ್ಲಿ
ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ
ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ

ಮಲಯಾಳಂ ಕಲಿತು ಭಾಷಾಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರು.

ಕನ್ನಡ ಕಲಿತವರಾದರೂ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ರಾಮ ಎಂ., ಮೂಡಿತ್ತಾಯ ಪಿ.ಎನ್., ಮೊದಲಾದವರು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದವರು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಲಯಾಳಂ ಮನೆಮಾತಿನವರಾದ ಅಶೋಕಕುಮಾರ್, ಕೆ.ಕೆ.ನಾಯರ್, ತೇರಳಿ ಎನ್.ಶೇಖರ್, ಕೆ.ಕೆ.ಗಂಗಾಧರನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ ನೆಲೆಸಿದ ಯಾವ ಮಲಯಾಳಿಗರೂ ಈ ತೆರನ ಭಾಷಾಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇರಳದಾದ್ಯಂತ ನೆಲೆಸಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಮಲಯಾಳಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದೆ.

ಮಂದಾರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಜೆ.ಡಿ.ಎ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. “...ನಮ್ಮಂತಹ ಹೊರನಾಡು ಸಂಘಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವಾದರೆ ನಾವು ನೆಲೆಸಿರುವ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅವಿವೇಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ-ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಉಂಟು. ಒಂದು ಭಾಷೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಗೌರವ ನೀಡಿದಂತೆ. ಎರಡು ನಾಡಿನ ಜನಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ, ಹಾರ್ದಿಕತೆ, ಸ್ನೇಹಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆಡೆ ಇರುವ ಕೇರಳೀಯರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ. ತಿರುವನಂತಪುರಂನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದ ಐವತ್ತು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ಪುರಂದರ ಕೀರ್ತನಾವಳಿ' ಹಾಗೂ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು (ಮಂದಾರ ಮಲ್ಲಿಗೆ) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಲಯಾಳಿಗರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಒಲವು ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಾವಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಮನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಚಾರ ಮಲಯಾಳಿಗರ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಚಾರ ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ (ಸಂ), (1975)- ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು.

ಕುಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ಎಂ., (ಸಂ), (1998, ಮೇ-ಜೂನ್) ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕಂ (ದ್ವೈಮಾಸಿಕ), ಕೇರಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತ್ರಿಶೂರ್ (ಮಲಯಾಳಂ)

ಭಾಸ್ಕರ ಪಣಿಕ್ಕರ್ (ಸಂ), ಭಾರತ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೋಶಂ, ಸಂಪುಟ 2, ಡಿಸಿ.ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಕೊಟ್ಟಿಯಂ.

ಮಾಧವನ್ ಪಿಳ್ಳೆ ಪಿ. (1998), ನಾವೆಲ್ ವಿವರ್ತನಂ ಮಲಯಾಳತ್ತಿಲ್, ವಿವರ್ತನ ಚಿಂತಗಲ್ (ಸಂ) ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರನ್, ಡಿ.ಸಿ.ಬುಕ್, ಕೊಟ್ಟಿಯಂ.

ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್ (2004), ಕೈರಳಿ, ಸಿವಿಜಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್ (2006), ಕೇರಳ ಕಥನ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್ (2010), ಭಾಷಾಂತರದ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳು, ಪಲ್ಲವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ

ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ (1987), ಸಂಗಮ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಮೂರನೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ, ಮುಲ್ಕಿ.

ಗೆಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ಡ್

ತೆಲುಗು ಮೂಲ : ಮಹಮ್ಮದ್ ಖದೀರ್‌ಬಾಬು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಸ. ರಘುನಾಥ

ದಿಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ವರದಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತೆ ಅಂತೇನು ನಿನ್ನ ನಂಬಿಕೆ
ಷಕೀಲ?

* * *

ನಾನು ಷಕೀಲ. ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಅಂದು ಶುಕ್ರವಾರ.
ಬಹುಶಃ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅದೇ ಕಡೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಅಂದುಕೋತೀನಿ.
ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಗಾಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಮಾಜಿಗಾಗಿ
ಬೇಗನೆ ಮಸೀದಿ ತಲುಪಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ತಡವಾಗಿದೆಯೆಂದು,
ಇದೀಗಲೇ ಕೊಟ್ಟ ಆಜಾನ್ ದೂರದಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯಾನ
ಮುಟ್ಟಿದೇ ಅಂತ ನಂಗೆ ಅಥವಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್ ... ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್ ..... ಅಷ್‌ಹದುನ್ ಲಾ
ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ.

ಆ...ಟೋ.

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀಕು ಸಾಬ್?

ಬಂಜಾರಹಿಲ್ಸ್ ... ಬಡೀ ಮಸೀದ್.

ಎಲ್ಲಿ?

ಅದೇ ಟಿವಿ 9 ಪಕ್ಕ.

ಮೀಟ್ರಿಲ್ಲ ಸಾಬ್. ನಲವತ್ತು ರುಪಾಯಾಗುತ್ತೆ.

ತೀಸ್.

ಆಗೊಲ್ಲ ಸಾಬ್.

ಮುವ್ವತ್ತು ಮಾಡ್ಕೊ.

ಬರೊಲ್ಲ ಸಾಬ್.

ಅರೇ, ನಾನೂ ಮುಸಲ್ಮಾನನೇನಯ್ಯಾ. ಅಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್‌ಗೆ ಟೈಂ ಆಗುತ್ತೆ.

ಆಪ್ ಪೈಸಾ ನೈ ದೇಕ್‌ತೇ ಹೈ ಸಾಬ್. ಹತ್ತಿ. ಥರ್ಟಿಫೈವ್ ಫೈನಲ್.

ನಿಜಕ್ಕೆ ಆ ದಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ವಾತಾವರಣ ಹೇಗಿದೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಒಂದು ಕಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಾತಾವರಣ ಅಂತ ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ನಂಗೊಂದು ಕಥೆಯ ಪರಿಚಯವಾಯ್ತು. ಇಲ್ಲ ನಾನೇ ಆ ಕಥೆಗೆ.

ಮಸೀದಿ ಬಂತು ಸಾಬ್, ಇಳೀರಿ.

ಷುಕ್ರಿಯಾ.

ವಾಪಸ್‌ಗಾಗಿ ಕಾಯಂತೀರ?

ಬೇಡ.

ತೀಸ್ ಕೊಡಿ ಸಾಕು.

ಬೇಡ.

ಪಚ್ಚೀಸ್ (ಇಪ್ಪತ್ತೈದು)?

ಹೋಗಯ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿ.

ಸಲಾಮ್ ಅಲೈಕುಮ್ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್. ಬನ್ನಿ. ಚಪ್ಪಲೀನ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ. ಅರೇ ಮುಷ್ಠಾಕ್, ಕೊಂಚ ಏಳಪ್ಪ. ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್ ಬಿಟ್ಟು ಚಪ್ಪಲೀನ ಇಲ್ಲಿ ತಾ. ನೀವು ಹೋಗಿ ಸಾಬ್. ಇನ್ನು ಬೇಫಿಕರ್ ಆಗಿ ನಮಾಜ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ.

ಏಳರ ಮುಷ್ಠಾಕ್. ಇವನಿಗಾಗಿ ಏಳು ಪುಟಗಳು ಬರೆದೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೀನಿ. ಏನು ಬರೆದೂ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿ ಅದೇಕೆಂದೆ ಬ್ರಿವಿಟಿ ಎಂದು ಬೀಗುತ್ತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಬ್ರಿವಿಟಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಯ್ತು ಷಕೀಲ್ ಮಿಯಾ?

* * *

ನಾನು ಷಕೀಲ. ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವಂಥ ಪರಿಚಯವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ನಿಜಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿ. ಒಂದು ಹಕ್ಕೀನೊ, ಒಂದು ಹಸಿರು ಎಲೇನೊ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಬರೋ ಒಂದು ಚೆಂಡೊ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದ. ನನ್ನೊಡನೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡ. ಇದು ಅವನ ಕಥೆ. ನನ್ನನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನ ಕಥೆ.

ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಕಪ್ಪುಬಂಗಾರ. ಕರಿಮತ್ತು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವನನ್ನು ಕಪ್ಪುಚೆಂಡು ಅನ್ನಬೇಕು. ನೋಡಲು ಮುದ್ದಾದವನು. ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಉರುಳಿದಂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೈ ಕಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಚೆಡ್ಡಿಯ ಕೊನೆಯಿಂದ ಕೊರಳಿನವರೆಗೆ ಬೆವರಿನ ಸೆಲೆಯೊಡೆದು ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಉದಾಸೀನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಬಿಗುಮಾನ. ಕ್ಯಾ ಸಾಬ್... ದೋ ರುಪಿಯಾ? ಎಂದು ದಬಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಕ್ಕು ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗವನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಒಸಡನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಫಳಕ್ಕೆಂದು ನಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಇದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೂಮುಕೋಲು (ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಚಿಟ್ಟಿ) ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಸೀದಿ ಕೋಣೆಗಾಗಿ ತಂದು ಸುರಿದ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲು ಅವನ ಖಾಯಂ ಜಾಗ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಒಂದೊಂದೇ ಕಲ್ಲತ್ತಿ ಹುಟ್ಟೆಂದು ಗಾಳಿಗೆಸೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅಂದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಿರಾಸೆ. ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ಹುಟ್ಟೆಂದು ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಸೆದರೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಪಕಪಕ ನಗುತ್ತ ಗುಂಡಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಮಾಜಿಗೆ ಮೊದಲು ಇಮಾಮರ ಪ್ರವಚನ ಮುಗಿಯುವವರೆಗಷ್ಟೇ ಅವನ ತುಂಟಾಟ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಮಾಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ, ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಆವರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನೇರಳೆ ಮರದಡಿಗೆ ಬಂದು ಚುಪ್‌ಚುಪ್ ಕೂರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮೀಜಾನ್ ಕೂಡುಹಾಕಿದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮಾಜ್ ಮುಗಿದು ದುವಾ ಆದನಂತರ ಅವಕ್ಕೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಮ್ಮೀ ಹುಚ್ಚಳೆಂಬುದು ಅವನ ಅನುಮಾನ. ಯಾರಾದರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲೆಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಹೊರಟರೆ, ಬಿಡಬೇಡ ಅಮ್ಮೀ ... ಕಾಸು ಕೇಳು ಎಂದು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ, ಅಮ್ಮೀ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಅವನು ಆಗಾಗ ನಗುತ್ತಾನೆ.

* * *

ಕ್ಲಿಪ್ಪಿಂಗ್ 1: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 19, 2008. ಸೌತ್‌ದಲ್ಲಿ, ಜಾಮಿಯಾನಗರ್ ಷೂಟ್ ಔಟ್. ಸ್ಥಳೀಯ ಬಾಟ್ಲರ್‌ಸ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಪೋಲಿಸರು ಎನ್ಫೌಟರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೃತರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರೆಂದು, ದೆಹಲಿ ಸ್ಫೋಟಗಳ ಸೂತ್ರಧಾರರೆಂದು. ಹೆಸರೇನು? ಮಹಮ್ಮದ್ ಎಂದೆ? ಮತ್ತೆ ಈ ಅತ್ತರ್‌ನ ಉಸಾಬರಿ ಏನು ಷಕೀಲ್?

ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದಾಗಿ ಕರೆದರೆ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬನಿಗೆ ಅವನ ಬದುಕೇ ಮನೆತನದ ಹೆಸರಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಇದು ನಯಾಬ್‌ನ ಕಥೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ನಯಾಬ್‌ನ ಕಥೆ.

ನಲವತ್ತರ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನಿಗೆ ಯಾವುದು ಹೌದು, ಯಾವುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಅವನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏನು ನಯಾಬ್ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, 'ನೈ ಬೋಲ್ ಸಕ್ಲೇ ಸಾಬ್' ಅನ್ನುವನು. ಏನು ನಯಾಬ್ ದೆವ್ವಗಳಿವೆಯೋ ಎಂದರೆ 'ನೈ ಬೋಲ್ ಸಕ್ಲೇ ಸಾಬ್' ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ನೈ ಬೋಲ್ ಸಕ್ಲೇ - ಹೇಳಲಾಗದು - ಅನ್ನುವುದು ಅವನ 'ಆಧಾರಪದ.' ಅವನದು ಬತ್ತಿದ ಕೆನ್ನೆಗಳು. ಪಕ್ಕ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಾಗಿ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ನಯಾಬನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲರು ಡ್ರೈವರ್ ನಯಾಬ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈಗ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ನಯಾಬ್ ಹಳೇಬಸ್ತಿಯಿಂದ ದಿನವೂ ಸಿಟಿಗೆ ಬಂದು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕ ಗಾಡಿಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಗಾಡಿಗಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಮ್ಮನ ಮಡಿಲ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಯಜಮಾನರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ನಯಾಬ್ ಮಾಮಾ ಎಂದು ಬೇಗನೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸಾಮಿ. ನಯಾಬನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಂದರೆ ಮುದ್ದು. ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲ ದೆವ್ವಗಳ ಕಥೆಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ಆ ದೆವ್ವಗಳು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುವ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ತಾಯತ್ತನ್ನು ತಂದು ಅದರಿಂದ ದೆವ್ವಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ನಯಾಬನ ಜೀವನದಲ್ಲೊಂದು ಕಷ್ಟ ಎದುರಾಯಿತು. ಆ ಕಷ್ಟ ಯಾವ ತಾಯತ್ತಿನಿಂದಲೂ ತೀರುವಂಥದಲ್ಲ. ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಅವನ ಡ್ರೈವರ್ ಕೆಲಸ ಹೋದುದು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಅವನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ನವೇ ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿತು. ನಯಾಬನಿಗೆ ದಿನವೂ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತುಂಡು ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎ.ಸಿ.ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಗಾಡಿ ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಿಟಕಿ ಗಾಜುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಯಜಮಾನರು ಮೂಗಿನ ಬಳಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನು ನಯಾಬ್, ನೀನು ದನದ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನೋದನ್ನ ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ? ವಾಸನೆ ಸಹಿಸೋಕಾಗ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು? ಅವನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಆ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆದಿದ್ದ. ಐದು ರೂಪಾಯಿಗೆ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಸಿಗುವ ದನದ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದರೆ ಕೆಲವರ ಮೈ ವಾಸನೆಯೇ ಬದಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜವೋ, ಅಲ್ಲವೋ, ಆದರೆ ನಯಾಬನ ಮೈ ವಾಸನೆಯಂತೂ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಾಸನೆಗೆ, ಏನು ನಯಾಬ್ ಕೆಲಸ ಬೇಕೋ, ದನದ ಮಾಂಸ ಬೇಕೋ ಎಂದು ಯಜಮಾನರು ಕೇಳಿದರೆ, ನೈ ಬೋಲ್ ಸಕ್ರೇ ಸಾಬ್ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕ್ರಮೇಣ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆಯಿತು. ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಹೋಯಿತು. ನಂತರ ಯಾರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರೂ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಯಾಬ್ ಭಯಗೊಂಡ. ಬಹಳ ತಲ್ಲಣಿಸಿದ. ಹಾಗಾದಾಗಿನಿಂದ ಅವನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅಗ್ಗದ ಎರಡು ಮೂರು ಅತ್ತರಿನ ಸೀಸೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಪದೇಪದೇ ನೇವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಗಾಡಿ ಹತ್ತುವ ಮುಂಚೆ ಮರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಕಳ್ಳನಂತೆ ಗಬಗಬ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಅತ್ತರು ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಯಜಮಾನರು ಮಾತ್ರ ನಯಾಬ್, ಈ ವಾಸನೆಗಿಂತ ನಿನ್ನ ಬೆವರ ವಾಸನೆಯೇ ವಾಸಿ ಎಂದು ಮನೆಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಯಾಬ್ ಬಾಡಿಗೆಯ ಆಟೋ ಡ್ರೈವರಾದ. ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸ್ಪೀರಿಂಗ್ ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಸೆವನ್ ಸೀಟರ್ ಗಾಡಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಆಗ್ಲೇ ಅವನ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರ ವಾಸನೆ ಗಾಢವಾಗಿ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅನುಕ್ಷಣ ಅದು ಅವನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಬಹಳ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಅತ್ತರನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕಡೆಗೆ ಸೀಟುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಜನ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಈಗ ನಯಾಬನಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದನೆಯಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೆವರ ನಾತ ಹೊಡೆಯುವುದೆಂದು ಭಯಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಯಾಬ್ ಪದೇಪದೇ ಅತ್ತರು ಪೂಸಿಕೊಡೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

* * *

ಕ್ಲಿಪ್ಪಿಂಗ್ 2. Sunday, 30th August, 2008. The Sydney Morning Herald reported that the Asstrelian Federal Police have finally confirmed they have cleared Dr. Haneef as a suspect in the terrorism attack on Glasgow airport.

ಮುದ್ರಣ ದೋಷವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆ ಷಕೀಲ್? Australian ಬದಲಿಗೆ Asstrelian ಎಂದು ಕಂಪೋಜ್ ಆಗಿದೆ. ಪನ್ ಕೊಡು. ಕೊಂಪೆ ಮುಳುಗಿಸುವಂತಿದ್ದಿ. ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ ... ನೀನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ ಹಂಗಾಮವೆಲ್ಲ ನೆನಪಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಭರ್ನೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾನಯ್ಯ ಎಂದರೂ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಹೋಗಿ ಸೈಷಲ್ ಸ್ಟೋರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ಡಾ. ಹನೀಫ್‌ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿದೆ. ಹನೀಫ್‌ನನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿದರೆಂದು ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಸಾಲದೇನು? ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದೆ.

ಊ, ಈ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನ ಹೆಂಡತಿ ಫಾತೀಮಾಳ ಸಂಗತಿಯೇನು?

* * *

ಮಾಲಿಕ್ ... ಅಲ್ಲಾ ಆಪ್ ಕಾ ಭಲಾ ಕರೇಗಾ ಮಾಲಿಕ್.

ಧರ್ಮ ಮಾಡಪ್ಪಾ, ಧರ್ಮ ಮಾಡು.

ಎರಡು ಹಾಕು, ಹತ್ತು ಹಾಕು. ಅಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಕೊಡ್ತಾನೆ. ಜೋಲಿ ಮೇ ದಾಲೊ.

ಸಾಬ್ ನಮ್ಮ ಮದರಸಾದಲ್ಲಿ ಮುವ್ವತ್ತು ಜನ ಎತೀಮ್ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಸೂಮ್ ಮಕ್ಕಳು. ನಾದಾನ್ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟವಿಲ್ಲ. ದಾನ ಮಾಡಿ ಸಾಬ್, ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತೆ ಸಾಬ್.

ನಮಾಜ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಸೀದಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಾಲಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭಿಕ್ಷುಕರಿವರು. ಉದ್ದವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅತ್ತಲೊಬ್ಬರು ಇತ್ತಲೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದು ಜೋಳಿಗೆ ಚಾಚುವ ಮದರಸಾಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಇವರಿಗೆ ಕೊಂಚ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಫಾತಿಮಾ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನೆರಳೆ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಚಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರಿ ಮಡಕೆಯಂತೆ ..... ಇದು ಅವಳ ಕಥೆ.

ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಫಾತಿಮಾಳನ್ನು ಒಂದು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವಳ ಧ್ವನಿಯೇ ಅವಳ ಆಕಾರ. ಅವಳ ಮಾತೇ ಅವಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಸೀದಿಯ ಬಿಳಿಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಕಪ್ಪು ಪರಿಚಾರಿಕೆಯಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾಳೆ. ಧೂಳು ಕವಿದ

ಕಷ್ಟ ಬುರಖಾ ಧರಿಸಿ, ಕಣ್ಣಷ್ಟೇ ಕಾಣುವಂತೆ ನಬಾಬ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ನೇರಳೆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಗೀಗೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಆಗಿ, ಬಾವಿಯಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ, ಸಲಾಮ್ ಆಲೈಕುಮ್ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್, ಬನ್ನಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಇತ್ತ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮಸೀದಿಗೆ ಬರುವವರು ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಅವಳ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಏನಾದರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸನ್ನು ಎಸೆದರೆ ಅವಳ ಜೀವನ. ಆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಅದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಹಳೇಬಸ್ತಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಮಾಜಿನ ಸಮಯವಾಗುವವರೆಗೆ ಮಗನನ್ನು ಆಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಟ್ಟು, ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ, ಕಸಗುಡಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಆ ನೇರಳೆ ಮರದ ಅಡಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಾಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಅವಳ ಬದುಕಿಗೆ ಆ ಚಪ್ಪಲಿಗಳೇ ರೊಟ್ಟಿ, ಮಾಸಿದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಕಿತ್ತು ಹೋದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಹಳೇ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಹೊಸ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ..... ಅವನ್ನು ಕೋಳಿಯಂತೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ, ಆ ಚಪ್ಪಲಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಂಪಾದನೆ ಅವಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ವಾಸಿಸುವ ತಗಡಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಉಣ್ಣಲು ಅಕ್ಕಿ, ಉಪ್ಪು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗೀಗಾದರು ಸೋಪು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವಲ್ಲದೆ ದಿನವೂ ಗಂಡನಿಗೆ ಅನ್ನದೊಂದಿಗೆ ದನದ ಮಾಂಸದ ಸಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಫಾತಿಮಾ ದೇವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ದಿನವೂ ಕತ್ತಲಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಚಾರ್ನಿನಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ಧ್ವನಿಯನ್ನು ದೀನವಾಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮುಂದೆ ಕೈ ಚಾಚಿ ಚೂಡಿ ಬಚಾರಿನ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಬೇಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವಳ ಧ್ವನಿ, ಬೆವರಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ರೇಖೆಗಳು ಮೂಡಿದ ಅವಳ ಅಂಗೈ ಚಾರ್ನಿನಾರ್ ಪಾಸಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಿತ. ಆದರೆ ಅವಳ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಫಕೀರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಫಕೀರ್ ಫಾತೀಮಾಳನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫಾತೀಮಾಳಿಗೆ ಲೋಕ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಗಂಡ, ಮಗ, ತಿರುಪೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನೂ ತಿಳಿಯದು.

* * *

ಕ್ಲಿಪ್ಪಿಂಗ್ 3: ನವೆಂಬರ್ 14, 2008. ಹೈದರಾಬಾದ್: ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ವಾರ್ತಾ ಸಚಿವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ .....

ಉಂಬಿನೀ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಗೋಕುಲ್ ಚಾಟ್ ಸ್ಟೋಟಗಳ ನಂತರ ರಾಜ್ಯ ಪೋಲೀಸರು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅನೇಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಕಿತರನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಖಚಿತವಿರದಿರಬಹುದು. ವಾಡಿದ ಬಂಧನಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಿರದಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ

ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂದು ಸಾಬೀತಾದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈವರೆಗೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಆದವರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 22 ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಯಾವ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಅವರು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆಯುಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರೆಂಬ ಮುದ್ರೆ ಬೀಳಬಹುದು. ಬಂಧಿಸುವ ಮೊದಲ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನಂತರದ ಬದುಕಿಗೆ ಎಂತಹ ಹೋಲಿಕೆಯೂ ಕಂಡುಬರದಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನೆರವಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮಂತ್ರಿ ನಿಮ್ಮವನೆ ಅಲ್ಲವೆ ಷಕೀಲ? ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಎಂದೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಚಾ ನೀರು ಸುರಿದಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ? ಖಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೀಯ. ಪತ್ರಕರ್ತನಿಗೆ ಲೌಕಿಕ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಯ್ಯಾ ಲೌಕಿಕ. ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದರೂ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

* * *

ಮನೆಯಿಂದ ಫೋನ್. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ.

ಹಲೋ.....

ಹೇಳು.

ನಮಾಜಿಗೆ ಹೋದಿರಾ?

ಈಗಲೇ.

ಇವೊತ್ತು ಬಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನು ತಿಂತೀರಿ?

ಏನೋ ಒಂದು.

ಏನೋ ಒಂದೆಂದರೆ?

ಮಸೀದಿಯ ಮುಂದೆಯೇ ಬಿರಿಯಾನಿ ಹೌಸಿದೆ. ನೋಡ್ತೀನಿ.

ನೋಡಬೇಡಿ. ಹೋಗಿ ತಿನ್ನಿ.

ಹಾ, ಆಗಲಿ.

ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಫೋನ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಆಯ್ತಾ?

ಆಯ್ತು.

ನಾನು ಷಕೀಲ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಸಿವೆಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ತಿಂದರೆ ಒಳ್ಳೇದು

ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ತಿನ್ನಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಎದುರಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಇದ್ದಾನೆ. ನೇರಳೆ ಮರದ ಅಡಿ, ಎಲೆಗಳು ಕೊಂಚ ಅಲುಗಾಡಿದರೂ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವ ನೇರಳೆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬೆವರು ಹಿಡಿದು ಅಂಗಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿ, ರೋಗಿಯಂತೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದವನಂತೆ ನಿಧ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮುಂಚೆ ಅವನು ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿತವನಂತಿದ್ದ. ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದವನಂತಿದ್ದ. ಇದು ಅವನ ಕಥೆ, ಅವನು ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿತ ಕಥೆ.

ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಯಾವುದೋ ಮ್ಯಾಜಿಕ್‌ನಂಥದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನಂಥದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಜೊತೆಯ ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನು ದಿಕ್ಕುಗಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮಾಜು ಮುಗಿದು ಜನರೆಲ್ಲ ಎದ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಅವನ ಡ್ರಾಮಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಚಕಚಕ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಮ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವನಂತೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಜೇಬಿನಿಂದ ಒಂದು ನಲುಗಿ ಹೋದ ಔಷಧಗಳ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಔಷಧಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತೆ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ಹಳೇ ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥವರಿಗಾಗಿಯೇ ಅಂತಹ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡುವ ದಯಾಮಯರಾದ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಅವನು ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಮಾತನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈಮಾನ್‌ರಾದ ಹಿರಿಯರೇ ದಾನಮಾಡಿ..... ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನರಕದ ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ತಂದೆಯರೇ, ಖೈರಾತ್ ಮಾಡಿ.... ಅದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸುವ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸಲಾಮ್ ಆಲೈಕುಮ್ ಭಾಯಿಯೋ. ಇತ್ತ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಅಬ್ಬಾಜಾನ್ ಬೀಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಂಚ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ..... ಈ ಚೀಟಿಯ ಔಷಧಿಗಳು ಬೇಕು..... ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೈ ಚಾಚಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮದತ್ ಮಾಡಿ..... ನಮ್ಮ ಅಬ್ಬಾಜಾನನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ..... ಎಂದು ಕಿವಿ ಕುಯ್ದ ಮೇಕೆಯಂತೆ ಅರಚುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಯಾವುದೋ ರಾಗದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನರಳಿಕೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಶೀಕರಣ ಮಾಡುವವನಂತೆ, ನಡುರಾತ್ರಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಹಿಡಿದು ಅಳುವ ಬಾಲಕನಂತೆ ಅವನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆದೀಗ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಬಿಳಿಪೋಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಸುಳ್ಳಿನ ನೀರಕರೆಯಂತೆ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಯಾಚಿಸುವ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಕೈಗಳು ಜೇಬಿಗಳಿಯುತ್ತವೆ. ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರವೆ ಕಾಲುಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದು. ನಮಾಜಿಗೆ ಬರುವವರು ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಅವನ ಔಷಧಿಗಳ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ತಪ್ಪದೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

* * *

ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ. ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರದ ಪಾತ್ರ. ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಗಂಟೆಗಳ ಪ್ರಯಾಣ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ವಿಕಾರಬಾದ್, ವಿಕಾರಾಬಾದಿನಿಂದ ವಾಡಿ, ವಾಡಿಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ. ದಿನವೂ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ, ಬಂಧುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಕುಟುಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಖಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ದರ್ಗಾವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ, ಸಮೂಹಗಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಖಾಜಾಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಹೂಗಳ ಚಾದರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ, ಖಜೂರ್‌ದಿಂದ ಪಾತಿಹಾ ಓದಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ದರ್ಗಾದ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿದ ಗುಲಾಬಿಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಗಾಢವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರೆದ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟವೆಂಬ ಮತದ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತಾವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯದವರೆಲ್ಲ ಜೋಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಖಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ದರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪರಿಚಿತರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ತರ್ ನಯಾಜ್‌ನಂಥವರು, ಫಲಕ್ನಾಮಾದಲ್ಲಿ ಲೇತ್ ನಡೆಸುವ ಉಬೆದುಲ್ಲಾನಂಥವರು, ತಾಡ್‌ಬನ್ ಬೇಕರಿ ಯಜಮಾನ ಇಮ್ಮಾನ್‌ನಂಥವರು, ಬಾಬಾನಗರ್‌ನ ಚಾಯ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಫೈರೋಜ್‌ನಂಥವರು ..... ಇನ್ನೂ ಹಳೇಬಸ್ತಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ

ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ..... ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಪವಿತ್ರ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಎಲೆ ಹಸುರಿನ ಬಾವುಟ.

ಕೂತ್ಯೋ ಷಕೀಲ್. ನಿಲ್ಲಬೇಡ. ನನಗೆ ಬೇಜಾರು. ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಆಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಈ ಮೂಲೆಯವರೆಗೆ ಓಡಾಡಿದೆ. ಅಂಥ ನಂಗೆ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಕೊಳ್ಳೋ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಅಂತೀಯೆ? ಪಾಯಿಂಟಿಗೆ ಬಾ ತಮ್ಮಾ.

* * *

ಪಾಯಿಂಟ್ ಏನೆಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಈ ಕಥೇಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಬರುತ್ತೆ. ಎರಡನೇ ಸಲ ಯಾವಾಗ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಮೊದಲ ಸಲದ ಕಥೆ.

ಮದುವೆಯಾದ ಐದನೇ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿನ ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಬಗಾರ ಅನ್ನ ಮಾಡಿ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಎಲೆಯಡಿಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ, ಕಿಸೇಲಿ ನಯಾಪೈಸೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಾತಿಗಾಗಿ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು, ಅಯ್ಯಾ, ಶುಕ್ರವಾರದ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಏನು ಕೊಡಂತೀ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಹೊಸ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮುದುಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಫಾತಿಮಾಳನ್ನೇ ನೋಡ್ತೆ. ನಂಗೇನೂ ಬೇಡ. ನಂಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಅಂದ್ರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಬೇಗೊಂದು ಮಗೂನ ಹೆತ್ತು ಕೊಡೋಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸಾಕು ಎಂದಿದ್ದ ನಯಾಬ್. ಆದರೆ ಆ ಬಯಕೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರು ಈಡೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ತೀರುವುದೆಂದೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂದು ಮೊಡವೆ. ಫಾತಿಮಾಳದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕಥೆ. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮೊಡವೆಗಳ ಕಥೆ. ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಅವಳಿಗೆ ಮೊಡವೆಗಳೆಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮೊಡವೆಗಳಲ್ಲ. ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ, ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ತನೆಯ ಕಾಳುಗಳಂತೆ ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಕಂಡು, ಅವು ಎದ್ದ ಕೆಂಪು ಕೆನ್ನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಯ್ಯೋ ಈ ಹುಡುಗೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋರ್ಯಾರವ್ಮಾ? ಕೈಗೆ, ಮೂತಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿವೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಫಾತಿಮಾ ಚುನ್ನಿಯನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊದ್ದು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿನ ಪುದೀನಾ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಗಸಗಸ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ, ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೇಕೆ ಬದುಕು

ಅನ್ನುವಂತೆ ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ಮುದುಕಮ್ಮ, ಬೇಟೇ ನೊಂದುಕೋಬೇಡ. ಮದುವೆಯಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆಯೆ ಅವಳಿಗೆ ನಯಾಬ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿದಂತೆ ಮೊಡವೆಗಳ ಕಾಟ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹೋದ ಮೊಡವೆಗಳು ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಫಾತೀಮಾಳು ಹೊರಗಾಗುವ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊರಗಾಗಲು ವಾರವೋ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳೋ ಇವೆಯನ್ನುವಾಗ, ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ, ಮುಖ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಗಲ್ಲದ ಅಂಚಿನಲ್ಲೊಂದು ಮೊಡವೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಡವೆ ಕಂಡಿತೆಂದರೆ ಮುಟ್ಟಾಗುವುದೆಂದರ್ಥ. ಮುಟ್ಟಾಗುವುದೆಂದರೆ ಬಸುರಾಗದೆಂದರ್ಥ. ಆಗ ಫಾತೀಮಾ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆಸೆದು ಅಳಲು ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಡಿಲ ತುಂಬ ಮಗುವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರಿಗೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದೆಂದಿಗೆ ಎಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಮುದುಕಮ್ಮ, ಭೇಟಿ ನೊಂದುಕೋ ಬೇಡ. ನೀನು, ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಿಧ್ಧೆ ಮಾಡಿ ಬನ್ನಿ. ತಪ್ಪದೆ ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದಳು. ಹಾಗೆ ಆ ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಿಧ್ಧೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಫಾತೀಮಾ ಬಸುರಿಯಾದಳು. ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮುದ್ದಾಗಿ, ಮತ್ತೆಷ್ಟೋ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಅವಳ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮುಷ್ತಾಕನ ನಗೆಕೇಕೆ ಕೇಳಿಬಂದಿತು.

ದೋ ಮಟನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ. ಬಿಲ್ ಕಿತ್ತ ಹುವಾ?

ನಾಲ್ಕುನೂರೈವತ್ತು ಸಾರ್.

ಕಿತ್ತಾ?

ಫೋರ್ ಫಿಫ್ಟಿ

ಅರೇ, ನಾನೂ ಮುಸಲ್ಮಾನನೇನಯ್ಯಾ. ನೀನು ಉರ್ದುನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ನೀವು ಹಂಗೆ ಕಾಣ್ತೀಲ್ಲ ಸಾಬ್. ಕಿದರ್ ಕೇ?

ಆಂಧ್ರ.

ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ. ಹಂಗಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜುಬಾನ್‌ನಾಗೆ ಫರಕ್ ಇದೆ. ಇದೋ ಸಾಬ್ ದೋ ಮಟನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಪಾರ್ಸಲ್.

ನಾನು ಷಕೀಲ. ಟಿಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕುಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಯಾವ ಕುರುಹೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ನಾನು ಪ್ರೆಸಿನ್‌ವನೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕಾರ್ಡ್. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪೋಲೀಸರು ಎಂದಾದರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರ್‌ನ್ನು ತಡೆದರೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರರು. ಹಾಗೆಂದು ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಇಲ್ಲದವರಾಗಿಯೂ ಬದುಕಲಾರರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಅವರ ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಅವರಿಗೆ ಆಪತ್ತನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಫಾತೀಮಾ ಹೇಳಿದ್ದಷ್ಟೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವಡಗಿತ್ತು. ನಯಾಬ್, ಫಾತೀಮಾ, ಮುಷ್ತಾಕರು ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಯಾರದೋ ಕ್ಲಾಲೀಸ್ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಿಂತ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವರು ಚಕಿತರಾದರು. ನಿಂತ ಕ್ಲಾಲೀಸ್ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರು. ಅದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಇಂಜನ್ ಸ್ವಬ್ಬಗೊಳ್ಳದೆ, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಯಾವುದೋ ಇದ್ದಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅವರು ಭಯಗೊಂಡರು. ಯಾರಿರಬಹುದೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದರೊಳಗಿನಿಂದ ಇಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ಫಾತೀಮಾ ಗ್ರಹಿಸಿದಳು.

ಕೌನ್ ಹೋ ತುಮ್?

ಮೌನ.

ಭೋಲೋ ಭಾಯ್ ಸಾಬ್... ಕೌನ್ ಹೋ ತುಮ್?

ಅವಳನ್ನು ದೂಡಿದರು.

ಯಾ ಅಲ್ಲಾ.

ಅಮ್ಮೀ ಅಮ್ಮೀ ... ಉರೋ ಅಮ್ಮೀ.

ಮುಷ್ತಾಕ್ ಭಯಗೊಂಡ.

ಅರೇ ಯಾರು ಸಾಬ್ ನೀವು? ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾಕೆ ಪರೇಷಾನ್ ಮಾಡ್ತೀರಿ?

ಈ ಸಲ ಏಟು ಬಿತ್ತು.

ಬಾಯಿಯಿಂದ ನೆತ್ತರು ಚಿಮ್ಮಿ ಷರಟೆಲ್ಲ ಕೆಂಪು.

ಖೂನ್ ... ಖೂನ್, ಅಬ್ಬಾಜಾನ್, ಖೂನ್...

ಮುಷ್ತಾಕ್ ಭಯದಿಂದ ಅಳತೊಡಗಿದ.

ಯಾ ಖುದಾ ... ಯಾರಪ್ಪಾ ನೀವು ... ನಮ್ಮವರನ್ನು ಯಾಕೆ ಹೊಡೀತಿದೀರ?

ಮತ್ತೆ ಒದೆ ಬಿತ್ತು.

ಯಾ ಗೌಸ್.

ಅವಳು ಕೆಳಗುರುಳಿದಳು.

ಈಗ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಅಲೂಫಾಗಿ ಭಯದಿಂದ, ದ್ವನಿ ಹೊರಬರದಂತೆ ಅತ್ತ.

ಅಮೀ ಅಮ್ಮೀ ಡರ್ ಲಗ್ತಾ ಹೈ ಅಮ್ಮೀ... (ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ ಭಯವಾಗುತ್ತಮ್ಮಾ...)

ಜೋರಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದ.

ಅವನು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆವರು ಸುರಿಯುತ್ತಿರಲು, ತಣ್ಣಗಾಗಿ, ಉಚ್ಚೆ ಸುರಿಸುತ್ತ ಮಂಚದಡಿ ಸೇರಿ, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆಯಿತು.

ಏನಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು.

ನಯಾಬ್ ಇಲ್ಲ.

ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಅವಳು ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆಚ್ಚರಗೊಂಡಂತೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು.

ಏನಾಯಿತೆಂದು ಸುತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿ ನೋಡಿದಳು.

ಅನ್ನ ಚೆದುರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ.

ನಯಾಬ್ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾಂಸದ ತುಂಡುಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲುರುಳಿ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿವೆ.

ಮಂಕು.

ಏನೂ ತೋಚದ ಮಂಕು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲವಳು ಏನೋ ನೆನಪಾದಂತೆ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಅರಚುತ್ತ, ಭಯದಿಂದ ಕೂಗುತ್ತ ಬೇಟಾ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಅಂದಳು.

ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಬೇಟಾ ... ಮುಷ್ಠಾಕ್.

ಮಂಚದಡಿಯಿದ್ದ ಮುಷ್ಠಾಕನಿಗೆ ಅವಳ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಿದ್ದೀಯಪ್ಪಾ, ಮಗನೇ.

ಅವಳು ಮಂಚದಡಿ ನೋಡಿದಳು.

ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಕಾಣಿಸಿದ.

ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಎದೆಯ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮುಷ್ಠಾಕ್, ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಾನಿದ್ದೀನಪ್ಪಾ ... ಅವಳು ಅಳುತ್ತ, ಸರಿಯುತ್ತ, ಕೈ ಚಾಚಿ ಮಗನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹೋಗಿ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.

ಬೆಂಕಿ.

ಸುಡುತ್ತಿದೆ.

ಹುಡುಗನಿಗೆ ಜ್ವರ.

ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಬಿಡದ ಜ್ವರ.

ಹೂೂೂ. ನೀನು ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಪರ್ಸನಲ್ಯಾಗಿ ಇನ್ನಾಲ್ಡ್ ಆದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತೀಯೆಯ್ಯಾ ಷಕೀಲ. ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಷ್ಟು? ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲವ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಟ್ಯಾಚಾಗಿರುವೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಡಿಟ್ಯಾಚಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯಾ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ?

* * *

ನಾನು ಷಕೀಲ. ನನಗೆ ಡಿಟ್ಯಾಚಾಗಿರುವವರ ಕಥೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಥೆ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೋ ಅಟ್ಯಾಚಾಗಿರುವ ತಂದೆ, ಮಗ ಇಬ್ಬರದು. ನಯಾಬ್, ಮುಷ್ಠಾಕರದು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಇಬ್ಬರ ಸನಿಹವನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಬದುಕಲು ಪ್ರೀತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದವರೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಟ್ಯಾಚಾಗಿರುವವರೇ ಎಂದನ್ನಿಸಿತು. ಇದು ಅವರ ಕಥೆ. ಅಪರೂಪವಾದ ತಂದೆ ಮಗನ ಕಥೆ.

ಆ ತಂದೆಗೆ ಮಗನೊಂದಿಗೇ ಲೋಕ. ಆ ಮಗನಿಗೆ ಆ ತಂದೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣ. ನಯಾಬ್ ಚಪ್ಪಲಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀ ಎಂದು ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಯಾಬ್ ಚಪ್ಪಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀ ಎಂದು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಪ್ಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಓಡೋಡಿ ಹೋಗಿ ಲುಂಗಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಓಡಿಹೋಗಿ ಟವೆಲ್ಲು ತಂದೀಯುತ್ತಿದ್ದ. ಓಡೋಡಿ ಹೋಗಿ ಚಾಪೆ ಹಾಸಿ ಊಟ ಬಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ತಂದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಬಂದಂತೆ. ಅಬ್ಬಾ, ಕಥೆ ಹೇಳು ಅಬ್ಬಾ ಎಂದು ನಯಾಬನ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಾಗ ನಯಾಬ್ ಮನೆಗೆ ಕಾರು ತರುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ ಅವನ ಕೆನ್ನೆ ಸವರುತ್ತ ಸುತ್ತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗಾಜಿನ

ಮೂಲಕ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಮುದ್ದಿನಿಂದ, ಅಬ್ಬಾ, ನೀನು ಬಿಡು ಅಬ್ಬಾ, ನಾನು ಓಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸ್ವೀರಿಂಗ್ ಹಿಡಿದು ಹೀರೋನಂತೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಆ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಮನೆಗೆ ಕಾರು ಬಾರದಾಯಿತು. ನಯಾಬನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೋಯಿತು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗೆ ಮಾಸಿತು. ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೌನವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ದಿನವೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಊಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಬ್ಬಾ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೈ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಬ್ಬಾ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ ಹೀಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೆ ಉಳಿದಾಗ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಒಳಗೊಳಗೆ ದಿಗಿಲು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನೀನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಡ ಅಬ್ಬಾ, ನಾನಿದ್ದೇನೆಲ್ಲ ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ತಾಯಿ ಬೇಸರದಿಂದ ತಂದೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮಾತಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟದ್ದು ಕೋಪ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಮ್ಮೀ, ಅಬ್ಬಾನನ್ನು ಏನೂ ಅನ್ನಬೇಡ ಅಮ್ಮೀ ಎಂದು ತಾಯಿಯತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ. ತಂದೆಗೆ ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ಬಂದದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಉಳಿದರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಸಲ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಬ್ಬಾ ಎಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗೇಕೋ ನಯಾಬ್ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ. ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮೌನವಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ತಡವಾದರೂ ತಂದೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವುದು ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆ ಬಂದು, ಊಟಮಾಡಿ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಎದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ, ಮುಷ್ಠಾಕ್. ಅವನಿಗೆ ದಿನವೂ ತಂದೆಯ ಸ್ವರ್ಶವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅಪ್ಪನ ಮೈಯಿಂದ ಬರುವ ಅತ್ತರಿನ ವಾಸನೆ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೀರುತ್ತ ತಂದೆಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಏನೇನೋ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ನಿದ್ದೆಗೆ ಜಾರಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಡುವೆ ಎಚ್ಚರವಾದರೆ ತಂದೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

* * *

ಷುಕ್ರಿಯಾ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್ ... ದೇವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಣ್ಣಗಿಡಲಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಬಿರಿಯಾನಿ ತಿನ್ನೋದಿಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ತಕ್‌ಲೀಫ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ.

ಅಯ್ಯೋ ನಿಮಗೇಂತ ತಂದಿದ್ದಮ್ಮ.

ಬೇಡ ಭಯ್‌ಸಾಬ್. ನಾವು ಚಿಕನ್, ಮಟನ್ ತಿನ್ನೋದಿಲ್ಲ. ನಮಗಷ್ಟು ನಸೀಬ್ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ದನದ ಮಾಂಸ ತಿಂದು ಬದುಕುವವರು. ನಮ್ಮದು ದನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೀನವಾದ ಬರಹ.

ಹಾಗೆ ಅಳಬೇಡವಮ್ಮ.

ಅಳದೆ ಏನು ಮಾಡಂತೀರ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್? ಇನ್ನೇನು ಉಳಿದಿದೆ? ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನ ನೋಡಿ. ಬಂಗಾರದಂಥ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನ ನೋಡಿ. ಯಾ ಖುದಾ ನಾವೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆವೆಂದು ನಮಗೀ ಕರ್ಮ?

ಅಳಬೇಡ ತಾಯಿ.

ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೊಂದು ಮದತ್ ಮಾಡಿ. ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾಪಿ ನರಕದಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಹೋಗಿಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಗಾದರು ದೂರ ಹೋಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಂಚ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಡಿ. ನಿಮಗೆ ಸಲಾಮ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲಮ್ಮ. ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಬೇಕೆಂದರೆ ಮನೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಬಹುದು.

ಬೇಡ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್. ನಮಗೆ ಮನೇನೂ ಬೇಡ, ಏನೂ ಬೇಡ. ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಊರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಂಥವರು ಭಯವಿಲ್ಲೆ ಬದುಕಲಾರೆವೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್, ಅಲ್ತಾಮಿಯಾ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೈಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದೆ. ನಾನಿವರನ್ನ ಸಾಕಿಕೋಬಲ್ಲೆ. ಯಾವ ಮಸೀದೀನೋ ದರ್ಗಾನೋ ಇರೂ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಗಂಡ, ಮಗನನ್ನ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತಿ ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅವಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗದಂತೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ನಯಾಬ್. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿನ ಭಯವೇ ನನಗೆ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಕಥೆ. ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಕಥೆ.

ಅವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಅವನ ಜೇಬುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದರು. ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅತ್ತರಿನ ಸೀಸೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಸೂಳೆಮಗನೆ ನಿನಗೆ ಅತ್ತರು ಬೇಕಾಯ್ತೇನೋ ಎಂದು ಬಿಸಾಡಲು ಕ್ವಾಲಿಫ್‌ನ ಗಾಜನ್ನು ಇಳಿಸಿದರು. ಅವನು ನಡುಗಿ ಹೋದ. ದೇಹದ ಉಸಿರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಬಿಸಾಕ್ಷೇಡಿ ಸಾಬ್. ಅವು ಇಲ್ಲೆ ನಾನು ಬದುಕಲಾರೆ ಸಾಬ್.

ಬಿಸಾಡಿದರು.

ಅವನು ಅಳಲು ಹೋದ. ಒದೆಗಳು ಬಿದ್ದವು. ನಂತರ ಹೋರಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವನಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಅವರು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಹೆಂಗಸರು ಧರಿಸುವ ಬುರಖಾವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊಡಿಸಿದರು. ಅವನಿಗೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಊಟಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ, ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮೈ ಮರೆತು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ, ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ... ಯಾರೋ ಗುರುತಿರದ ಜನರ ನಡುವೆ, ಎತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಸಾಬ್... ಡರ್ ಹೋ ರಹಾ ಹೈ ಸಾಬ್ ... ಎಂದ. ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ವಾಲಿಸ್ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಸಿತು. ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತು. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಚಲಿಸಿತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ದಾಟುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಸಾಬ್, ಯಾರು ಸಾಬ್ ನೀವು ... ಮುಝೆ ಕ್ಯೂಂ ಲೇ ಜಾರಹೇ ಹೈ ಸಾಬ್? ... ಕೇಳಿದ ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಅವನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಆಮೇಲವನು ಅಳದೆ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸದೆ, ಗೋಣಿಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶವಾದ ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಸಮಯ ಸಾಯಂಕಾಲ
ನಾಲ್ಕು.

ಮಸೀದಿಯ ಗೋಡೆಗಳ
ಮೇಲಿನ ಕಾವು ನಿಧಾನವಾಗಿ
ಆರಿ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ
ಗಾಳಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ
ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು
ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ.

ಅದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತ,
ಬೀಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನೇರಳೆ
ಮರವನ್ನ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತ ಅದರೊಂದಿಗೆ
ಆಟವಾಡುವ
ಖಿಯಾಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯ.

ಆದರೆ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂಥ ಸುಖ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ನಾನಿನ್ನೂ ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ನಮಾಜಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾನು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅವನನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು, ಪಾಪ ಪುಣ್ಯವರಿಯದ ಆ ಎಳೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಕುಲುಕಿ ... ಇಂದು ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ಬಿಡಬೇಕು?

ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಏಳೋ, ಎದ್ದು ಆಡಿಕೊ.

ಉಹೂ.

ಏಳೋ. ನಿನ್ನಂಥ ಬಹದೂರ್ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗಿರಬಹುದಾ?

ಏಳು.

ಬೇಡ ಸಾಬ್.

ಪಾಂಚ್ ರುಪಿಯಾ ಬೇಕಾ? ಕೇಳ್ತಿಯಲ್ಲ. ಇಗೋ ತಕೊ.

ಬೇಡ ಸಾಬ್.

ಬಿಸ್ಕತ್ ಬೇಕ? ಫುಲ್ ಪಾಕೆಟ್.

ಉಹೂ.

ಹಾಗಿರಬೇಡವೋ ಮುಷ್ಠಾಕ್. ಏನು ಬೇಕು ನಿಂಗೆ?

ಜ್ವರ ಬಂದಿದೆ ಸಾಬ್. ದಿನಾ ರಾತ್ರಿಯಾದರೆ ಜ್ವರ. ನನ್ನ ಜ್ವರ ಇಳಿಸಿ ಸಾಬ್. ಇಲ್ಲವೆಂದೆ ನಾನು ಸತ್ತು ಹೋಗ್ತೀನಿ ಸಾಬ್. ನಾನು ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅಬ್ಬಾ ಅಲ್ಲಾನೆ ಸಾಬ್. ನನ್ನ ಅಬ್ಬಾನನ್ನು ಹಾಸಪತಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಸಾಬ್. ಮಾ ಕಸಮ್ ಇನ್ನೊಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಬ್ಬಾಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಳ್ಳಚೀಟಿ ತೋರಿಸಿ ಭೀಕ್ ಕೇಳೋಲ್ಲ ಸಾಬ್. ಈಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಅಬ್ಬಾ ಬೀಮಾರ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಸಾಬ್. ನನ್ನ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡ್ತೀಲ್ಲ. ಆಡುತ್ತೀಲ್ಲ, ಕಥೆಗಳನ್ನ ಹೇಳ್ತೀಲ್ಲ. ನಿಜಕ್ಕೂ ನಗಲೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಬ್ಬಾಗೆ ಕೊಂಚ ಮದ್ದು ಕೊಡಿಸಿ ಸಾಬ್. ನಾನು ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀನಲ್ಲ, ದೇವರು ಬಿಡದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿಟ್ಟಿರಾನೆ. ಅರೇ, ಯಾಕೆಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಸಾಬ್?

* * *

ಕಿಟಕಿ ಗಾಜನ್ನು ಸರಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು.

ಸ್ಮೋಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಹಾಗೆ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ,

ಕಿಟಕಿ ಗಾಜನ್ನು ತಳ್ಳಿ, ಎ.ಸಿ.ರೂಂನಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ತುಂಬದಂತೆ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಊದುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈಗಲೂ ಅದನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಳ್ಳಿದರು.

ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿದರು.

ನಂತರ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಸೇದುತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದರು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಮೇಜಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವರದಿಯ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಿಟಕಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕುತ್ತ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ಏಕೋ ಅವರು ಈ ಹಿಂದಿನಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ ಮಾತಾಡಿದಾಗ ಇದ್ದಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಂತೆ ಕಂಡರು.

ಸಾರಿ ಶಕೀಲ್. ಈವರೆಗೆ ಕೊಂಚ ಬಾಲಿಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತಿದೆ. ಈ ಕಥೆ ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಮುಂಬೈ ದಾಳಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ನಯಾಬ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ?

* * *

ನಯಾಬ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಯಾಬ್‌ನಂತಹವರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗಾಳಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನುಮತಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ.

ನವೆಂಬರ್ 20, 2008. ಮುಂಬೈ ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆದ ದಿನ. ಅಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ಎಂದಿನಂತೆಯೆ ಅವರವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳವರು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ಹಾಗಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅನೇಕರು ಪ್ರಯಾಣ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್, ಫಲಕ್‌ನಾಮಾದಲ್ಲಿ ಲೇತ್ ನಡೆಸುವ ಉಬೇದುಲ್ಲಾ, ತಾಡ್‌ಬನ್ ಬೇಕರಿ ಮಾಲಿಕ ಇಮ್ರಾನ್, ಬಾಬಾನಗರ್ ಚಾಯ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಫೈರೋಜ್, ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಜನ ಅಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಖಾಜಾ ಬಂದೇನವಾಜರನ್ನು ದರ್ಶಿಸೋಣವೆಂದು ಅವರೆಲ್ಲ ಅಂದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಉಬೇದುಲ್ಲಾನಿಗೆ ದುಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಲು ವೀಸಾ ಬಂದಿತ್ತು. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ, ಸೋದರಿಯರ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ತಂದೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗದೆ, ದುಬಾಯಿಗೆ ಹೋದರೆ

ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಸಿಗುವುದೆಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಸುಗಮವಾಗಲೆಂದು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅವನು ಖಾಜಾಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಹರಕೆ ಫಲಿಸಿತ್ತು. ವೀಸಾ ಕೈ ಸೇರಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ. ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ ಹರಕೆ ತೀರಿಸೋಣವೆಂದು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತ, ಆವ್ ಮಾಮೂ ಎಂದು ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಉಬೇದುಲ್ಲಾ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಕರ್ಚಿಪನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಜೋರಿನಿಂದ ಕಾರು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ. ಈಗ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲದೆ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಂತೆ ತಿರುಗಾಡುವ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಖಾಜಾ ಬಳಿಗೆ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದರೆ ಅವನ ಬದುಕು ಹಸನಾಗುವುದೆಂದು, ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದರೂ ಬೇಡವೆಂದು ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದ. ಅವರು ದರ್ಗಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆ ಮುಂಬೈ ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಗೆ ಟವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ಆ ನಂತರ ಉರಿ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಸ್ಫೋಟದ ಶಬ್ದ ಅವರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ನಡುಗಿಸಿತ್ತು. ಅವರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಹೀಗಾಯಿತೇಕೆಂದು ಭಯಗೊಂಡರು. ಆ ಭಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಗಾಬರಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು, ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದು, ಮೂರನೇ ದಿವಸ ಗದ್ದಲವೆಲ್ಲ ಅಡಗಿದಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊರಟು ಅಂದೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಅಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಆ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯೂ ಕಳೆಯಿತು. ಮರುದಿನದ ಹಗಲೂ ಕಳೆಯಿತು. ಸಂಜೆಯೂ ಆಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್‌ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವರು, ಅವರಾರೆಂದು ನಯಾಬ್‌ಗೆ ಇಂದಿಗೂ ತಿಳಿಯದು - ಬಹುಶಃ ಪೊಲೀಸರಿರಬೇಕೆಂದು ಭಯಭಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕರೆದೊಯ್ದರು.

* * *

ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ.

ವರದಿಯ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪೇಪರ್ ವೈಟನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಕೇಳಲೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿದರು.

ಆಮೇಲೆ ಕೇಳಿದರು.

ಈ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ನಯಾಬ್ ಯಾವಾಗ ಹೊರಬಂದ?

* * *

ನಯಾಬ್ ಯಾರು? ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಇರುಕೊಂಡವನು ಮುಷ್ಠಾಕ್. ಇದು ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಪಟ್ಟ ಹಿಂಸೆ. ಇದು ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವು. ಇದು ಮುಷ್ಠಾಕನಿಗಾದ

ಹಾನಿ. ಮುಷ್ಠಾಕನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಿತು. ಅದು ಅಬ್ಬಾನನ್ನು ನೋಡದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜ್ವರ. ಯಾರೋ ಬಂದು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಅಬ್ಬಾನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದದ್ದರಿಂದ ಬಂದ ಜ್ವರ. ಅಬ್ಬಾನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕಿದ್ದ ರಾತ್ರಿ, ಅಬ್ಬಾನ ನೆತ್ತರನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜ್ವರ. ಏನೋ ಆಗಿದೆ ... ಅಬ್ಬಾಗೇನೋ ಆಗಿದೆ ಎಂದು, ಅಬ್ಬಾ ಅಬ್ಬಾ ಅನ್ನುತ್ತ ಇರುಳೆಲ್ಲ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಮುಷ್ಠಾಕ್. ಅವನ ಮೈ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಂಪರು ಮಂಪರು. ಆದರೂ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಬ್ಬಾ, ಅಬ್ಬಾ ಎಂದು ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಏಳರ ಎಳೆಯನವ. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯವ ಅರಿಯದವನು. ಅಬ್ಬಾ ಅಬ್ಬಾ ಎಂದು ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಂತರ ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಉಸಿರಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಉಸಿರಾಡಲು ಉಬ್ಬಸಪಡುವಂತಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಫಾತಿಮಾ ಹುಚ್ಚಳಾದಳು. ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅತ್ತಳು. ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಆತಂಕದಿಂದ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಓಡಿದಳು. ಡಾಕ್ಟರ್ ನೋಡಿದ. ಜ್ವರ, ಉಬ್ಬಸ. ಎರಡೂ ಷಾಕಿನಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆಯೆಂದ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ವಾಸಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಆದರೆ ಮುಷ್ಠಾಕನ ಜ್ವರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೈ ಸುಡುತ್ತಿದೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನ ಕಳೆದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅವನ ಮುಖ ಬತ್ತಿತು. ಕಣ್ಣು ಕಾಂತಿ ಕುಗ್ಗಿತು. ಅವನ ದೇಹ ನವೆಯಿತು. ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಿಸಿಯುಸಿರು ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಬ್ಬಾ ಎಂಬೊಂದು

ಮಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದವನಲ್ಲ. ಮಗನ ಅವಸ್ಥೆ ಕಂಡು, ಅವನ ಸಂಕಟ ಕಂಡು, ಕೃಶವಾದ ಅವನ ಎಳೆ ಮೈ ಕಂಡು ಫಾತಿಮಾ ಖಾಜಾಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಳು. ಇದರಿಂದ ಹೇಗಾದರು ಹೊರಹಾಕು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದೇವಾ ಎಂದು ನೆತ್ತಿ ಬಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಅತ್ತರೆ ಮಗು ಭಯಪಟ್ಟೇತೆಂದು ಅಳಲೂ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡಳು. ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಕೊರಡಿನಂತಾದ. ಮತ್ತೆ ಗುಣಮುಖನಾಗದ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ. ದಿನಗಳುರುಳಿದವು. ಒಂದು ದಿನ, ಎರಡು ದಿನ, ಮೂರು ದಿನ, ನಾಲ್ಕು ದಿನ, ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಯಾಬ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಮಗನಿಗಾಗಿಯೇ ಬದುಕಿ ಬಂದನೇ ಎಂಬಂತೆ ಬಂದ. ಬರುತ್ತಲೇ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬಂದು ಮಗನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ. ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ. ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿದ. ನಂತರ ತಂದೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗದವನಂತೆ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಅಬ್ಬಾನ ಕೈ ಅವನ ಮೈ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆ ಬಂದುದು ತನ್ನ ಅಪ್ಪನೇ ಎಂದರಿವಾಗಿ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರವಾಯಿತು. ಎದ್ದು ಥಟ್ಟನೆ ತಂದೆಯನ್ನಪ್ಪಿಕೊಂಡ.

* * *

ಸಮಯ ಆರಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್ ... ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್ ... ಅಷ್‌ಹದೂನ್ ಲಾ ಇಲಾಹಾ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ...

ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್, ಇನ್ನು ಯಾಕಿಲ್ಲಿದ್ದು ವಕ್ತ ಬರ್‌ಬಾದ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ತೀರಿ? ಅಸರ್‌ಕೀ ನಮಾಜ್‌ಗಾಗಿ ಅಜಾನ್ ಕೂಡ ಕೊಡ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಡಿ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್, ಹೊರಡಿ.

ನಾನು ಹೇಳೋದನ್ನ ಕೇಳಮ್ಮ. ನಾವು ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೇದಾಗುತ್ತೆ. ಹಣಾನೂ ಕೊಡ್ತಾರೆ.

ಬೇಡ ಭಾಯ್‌ಸಾಬ್. ನೀವು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಲಾನತ್ ಹೈ ಉನ್ ಪೈಸೋಂಕಾ. ಆ ಹಣಾನ ಮುಟ್ಟೋದೆ ಹರಾಮ್. ಏನು ಸಾಬ್ ನಾವು ಪಟ್ಟಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಹಣ ಕೊಟ್ಟೆ ಬರಾಬರ್ ಆಗೋಗುತ್ತೆ? ಇನ್ಸಾಫ್ ಆಗುತ್ತೆ? ನಾವೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೀವೀ ಅಂತ? ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಿಗಾದ್ದು ಹೋಗೋದು ಅಪರಾಧಾನ? ಗುನಾ ಹೈ ಕ್ಯಾ? ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಗುಮಾನಿ ಆದ್ರೆ ಹೆಂಗ ಸಾಬ್? ಅದರಿಂದ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವು? ಎಷ್ಟು ಹಣಕೊಟ್ಟೆ ಬರಾಬರ್ ಆಗುತ್ತೆ? ಹೇಳಿ ಸಾಬ್ ... ನಮ್ಮ ನೋವು ಹಣದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತೆ?

* * *

ಫಾತಿಮಾ ನನ್ನೊಂದಿಗಾಡಿದ ಕಡೆಯ ಮಾತುಗಳಿವು.

ಅನಂತರ ನಾನು ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಥೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಣವೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಯಾಬ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಉಳಿದ ಆ ಮುವ್ವರ ಕಥೆ ಏನಾಗಿದ್ದೀತೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಅವರ ಕನಸುಗಳು ... ಅವರ ಕಣ್ಣೀರು... ಆದರೆ ಮೊದಲು ನಯಾಬ್‌ನ ಕಥೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಂದುಕೊಂಡು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಕುಳಿತು ಆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೆದೆ. ನಡುನಡುವೆ ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಂಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಬೆಳಗಾಯಿತು.

ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ನಾನು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹೆಡ್‌ನ ಮುಂದಿದ್ದೆ.

ಈವರೆಗೆ ನನ್ನ ಬಾಸ್ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದೆ.

ನಂತರ ನಡೆದ ಮಾತುಗಳಿವು.

ಊಂ. ಇದೆಲ್ಲ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗುತ್ತೇಂತ ಅಂದ್ಕೊತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ಷಕೀಲ್?

ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಹೇಳು. ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ಕೊತ್ತಿದ್ದೀಯೆ?

ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

ತೆಲುಗಿನ ಸಂಗತಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಡು. ಕನಿಷ್ಠ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೈನ್‌ಸ್ಟ್ರೀಮ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಾದರು ಇಂಥವು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗೋದನ್ನೆ ಎಂದಾದರು ಕಂಡಿದ್ದೀಯೆ ನೀನು?

ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಹೇಳಯ್ಯ. ಬರಿ ಅಂದ್ರೆ ಬರೀತೀಯೆ?

ನೀವೇನಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಸಾರ್?

ನೀನು ಹೇಳು.

ಆಗುವುದೆಂದೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸಾರ್.

ಏನು? ನಿನಗಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಷಕೀಲ್?

ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಸಾರ್.

ನನ್ನ ಮೇಲಾ?

ಹೌದು ಸಾರ್. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ, ಆಗೀಗಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಅಡ್ಡವಿಟ್ಟು, ಆತ್ಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ. ಸತ್ಯದ ಪರ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಧೀರೋದ್ಧಾತರು ಹಿಡಿಯಷ್ಟು ಜನರಾದರೂ ಇರದೆ ಹೋಗುವರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ.

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದಂತೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲಯ್ಯ.

ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಆ ಅಮಾಯಕರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನೀವು ಈ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಸಾರ್.

ಅಂದರೆ?

ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅವನ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನವರು ಭಯಗೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೀಗ ಇರೋಕೂ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ತಿನ್ನಲು ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುವಂಥ ಯಾವ ಆಸರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆಡುತ್ತ, ಹಾಡುತ್ತ ಮಸೀದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಏಳು ವರ್ಷದ

ಹುಡುಗ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ಇವೊತ್ತು ಕಲ್ಲಿನೇಟು ತಿಂದ ಹಕ್ಕಿಮರಿಯಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಂದ ಅವನ ನಗೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವನಿಂದ ಅವನ ಬಾಲ್ಯವೇ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಎಳೇ ಹುಡುಗ - ಹೇಗಾದರು ಸರಿ, ತಂದೆತಾಯಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ನಗುತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದ, ಅವನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ನಯಾಬ್. ಅವನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ದಿನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಿರ್ದಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಶಬ್ದವುಂಟುಮಾಡಿ ಭಯಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ದಯೆಂದರೇನೆ ಬೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಅಂಗ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಬರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕರೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಏನಸ್ ರಪ್ಪರ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಲಾಠಿಯನ್ನು ತೂರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನನ್ನು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತುಹಾಕಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದಿನವೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಾಲ್ಯವಾಚಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಟೆರಿಸ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ಫೋಟಕಗಳೆಂದರೆ ತಿಳಿಯದು. ಪ್ಲಾಟ್ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಿಂಕ್ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೀಗ ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವನಿಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಪ್ಯಾಂಟಿನಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಿರಿ. ನನಗೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಸಾರ್. ಸಂಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ನೂರು ಮಂದಿ ಅಪರಾಧಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಸರಿಯೆ, ಒಬ್ಬ ನಿರಪರಾಧಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾರ್, ನಮ್ಮ ನಯಾಬ್‌ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ಮುಷ್ಠಾಕ್‌ನನ್ನು ಕಂಡ ಮೇಲೆ, ಫಾತಿಮಾಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು ಒಂದೇ. ಒಬ್ಬ ದೋಷಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ, ಆದರೆ ನೂರು ಮಂದಿ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾವಿರ ಮಂದಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ. ಅವರೆಲ್ಲ ಎದೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಬೇಕು. ನನಗೂ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ. ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾಳೆ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷದ ನನ್ನ ಮಗ ತಾಳಲಾರ. ಅವನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತೆ. ಅಂತಹ ಎಳೆಯರು ಅದೆಷ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಮಂದಿಯಿದ್ದಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ಅವರಿಗಾಗಿಯಾದರು ನೀವು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಸಾರ್.

ಆತ ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ವರದಿಯತ್ತ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಧುತ್ತನೆ ಸೀಟಿನಿಂದೆದ್ದರು.

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸಾರ್?

ನಡಿ.

ಎಲ್ಲಗೆ ಸಾರ್?

ಬರೆದಿದ್ದೀಯಲ್ಲ? ಮನಸ್ಸು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತ? ಮಸೀದಿಗೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಾರು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಆಯಿತು.

ಆಫೀಸಿನ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ವಾಹನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು.

ಅವರು ಹೇಳಿದರು;

ಈ ಜಗತ್ತಿನನ್ನೂ ಬಂಜೆಯಾಗಿಲ್ಲಯ್ಯೆ ಷಕೀಲ್. ನಾನು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರವಾಗಿ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯೆ. ಇಂಥವರನ್ನು ಆದರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋಣ. ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗೊಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ನಯಾಬನಿಗೆ ಬೆಸ್ಟ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಿಸೋಣ. ಏನೂ ಆಗದು. ಅವನು ಗುಣಮುಖನಾಗ್ತಾನೆ. ಮುಷ್ಠಾಕ್, ನನಗೆ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ನೀನು ಬರೆದಿದ್ದೀಯಲ್ಲ, ಬಂಗಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಬಂಗಾರನೇನಯ್ಯೆ. ನನಗೂ ಮೊಮ್ಮಗನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಅಂತಹ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೆ ನಾನು ಏನಾಗುವೆನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ತಾರೀಖು ಎಷ್ಟು? ಹೊಸ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನಗಳಿವೆ? ಹತ್ತಿರ. ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀನಿ ನೋಡು, ಹೊಸ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಜೀವನ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಮತ್ತೆ ಆ ಕುಟುಂಬ ನಗುತ್ತೆ. ಹರಕೆ ತೀರಿಸಲು ಖಾಜಾ ಬಳಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪ್ರಾಮಿಸ್.

ನಾನು ಅವರತ್ತ ನೋಡಿದೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇದೇನಾದರು ಪರಿಹಾರಾನಾ ಸಾರ್.

ಅಲ್ಲದಿದ್ದೀತು. ಆದರೆ ಇದು ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ವರದಿಯ ಸಂಗತಿ? ಅದೂ ಸಹ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲವೆ ಸಾರ್?

* * *

ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು.

ಮತ್ತೆ ನವೆಂಬರ್ 26 ಬಂದಿತು.

ಮುಂಬೈ ದಾಳಿಯ ಹಳೆಯ ಫೋಟೋಗಳು, ಕ್ಲಿಪ್ಪಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು, ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದು ವರ್ಷವಾದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಟೋರಿ ಫೈಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನಗೇಕೆ ನಯಾಬ್ ನೆನಪಾದ.

ಅತ್ತರ್ ನಯಾಬ್ ... ಫಾತಿಮಾ ... ಮುಷ್ಠಾಕ್ ...

ಆ ನಂತರ ಅವರೇನಾದರೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ನಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮತ್ತೆಂದೂ ನನಗೆ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ.

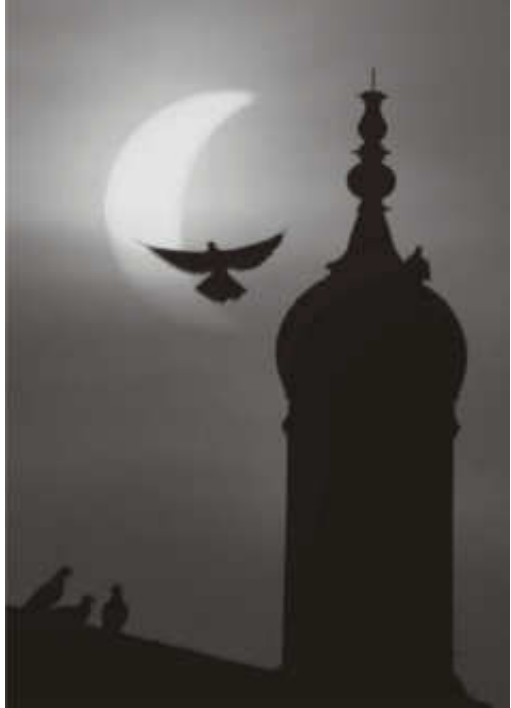
ನಾನು ಮಾತ್ರ ಈಗಲೂ ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ನಮಾಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೈಗಳು ಚಾಚಿ ದುವಾ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ.

ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಇಳಿದು ಬರುವ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಮುಷ್ಠಾಕ್ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕ್ಯಾ ಸಾಬ್, ದೋರುಪಯ್? ಅನ್ನುವ ಅವನ ದಬಾವಣಿಯ ಮಾತು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಂಚ್ ರುಪಾಯ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನಗುವ ಅವನ ಬಂಗಾರದ ನಗೆಯೂ ಸಹ.

Frederic P. Miller, Agnes F. Vandome, John
McBrewster (Ed.)

Kavirajamarga

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟ.

(ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ : ನಾಡು, ನುಡಿ, ನಾಡವರ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ)

ಡಾ.ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಹೆಚ್.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಭೌತಿಕಚಹರೆಯ ಗರೆಯೆಳೆದು ಅದರ ಭಾಷಿಕಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೊದಲ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಕನ್ನಡವೆಂಬ ಮೂರಕ್ಷರದ ನುಣುಪುನುಡಿಯನ್ನು ದೇಶ-ನಾಡು-ಭಾಷೆ ಎಂಬಂತೆ ಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಕನ್ನಡನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಗೋಳ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳಗಳೆರಡೂ ಮಿಳಿತವಾಗಿವೆ. ಈ 'ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದ'ವು ಜಗತ್ತು ಭಗವಂತನಿಂದಾದುದಾಗಿ ನಂಬುವ ಸೃಷ್ಟಿವಾದಿ ವೈದಿಕ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಬಳುವಳಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಜಗತ್ತು 'ಅನಾದಿ' ಎಂದೇ ನಂಬುವ ಜೈನತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಕೂಸು. ಸೃಷ್ಟಿವಾದಿ ನಿರೂಪಣೆಯಂತೆ 'ಇರುವಿಕೆ'ಯಲ್ಲ, ಆಗುವಿಕೆ. ಈ ಆಗುವಿಕೆಯ ನಾಡೊಳಗೆ, ಮಾರ್ಗಕಾರ ಬರೆದ ಖಚಿತವೂ ಮೂರ್ತವೂ ಆದ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳಾದ ನಾಡನಕ್ಷೆಯೂ ಇದೆ.. ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದ ಮೇರೆಗಳಾಗಿ ಭೌತಿಕಸತ್ಯವೆನಿಸಿಯೂ, ಸಮಷ್ಟಿಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವವಾಸ್ತವಗಳಾದ

ಕಾವೇರಿ-ಗೋದಾವರಿಗಳೆಂಬ ನೀರಗರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದ'ದ ಅಸೀಮ ಭಾವಗೋಳವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮಾರ್ಗಕಾರ, ನೆಲನಾಮಗಳ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ಖಚಿತಾನುಭವದ ಭೂಗೋಳವನ್ನೂ ಕೆತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕುಲ ಬಣಗಳಾಚೆಗೆ ಭಾಷಾಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಜನಪದವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಕನ್ನಡವೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಕನ್ನಡವಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಲೇ, ಅದರ ಜನವಿಶೇಷವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಪರಿಭಾವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಮೀಮಾಂಸೆಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಹರಿವಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆದ ಊರುಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿಡುವ ಭಾವಿತ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಚಹರೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದೆ? ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಅದು ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತ ಕೃತಿಯಲ್ಲವೆ? ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎಂದರೆ? ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಿಸುವುದೆಂದರೆ? ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಅನುಮಾನಗಳು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ರಾಜನನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಕೃತಿ. ದೇಶಭಾಷೆಯ ಬಿಡುಬೀಸಾದ ಕಾವ್ಯದ ಆವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾರ್ಗ'ವೊಂದನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟ ಕೃತಿ. ಅದು ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ 'ನಾಡ' ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಉತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ತೆಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಪರಂಪರೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ವಿಶೇಷ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಕೃತಿಯಾಗದೆ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿಯೂ ನಿಂತಿದೆ. ಕುಲ ಬಣ ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆ ಮಿತಿಯಿಂದ ದಾಟಿಕೊಂಡ ವಿಕಾಸದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷಾಸಮೂಹವಾಗಿಯೂ ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಮೀಮಾಂಸೆಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಎದುರಿಗಿಡುವ ನಾಡು-ನುಡಿ-ನಾಡವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಅದು ಕನ್ನಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದೆಯೇ? ನಾಡು, ನಾಡಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ಅದು ವಿವರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ನಾಡವರು ಯಾರು? ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣಗೊಂಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ, ಅಧಿಕೃತ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗವೊಂದರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಸ್ವರೂಪಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತಃಸಂಬಂಧವೇನು? ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೃತಿ ಏನನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ? ಯಾವುದನ್ನು ಹೊರಗುಳಿಸಿದೆ? ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಕನ್ನಡಚಹರೆಗಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳೇನು? ಆ ಭಾಷಾಭೂಗೋಳದೊಳಗೆ ಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತರು, ದೋಷಗ್ರಾಹಿಗಳಲ್ಲದೆ, ದುಡಿವಜನ, ಬೆಳೆವಹೊಲ, ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನ, ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣಾ ಜಗತ್ತುಗಳಿವೆಯೇ? ಭಾಷಾಸಮುದಾಯವೊಂದು ಮಾತು ಅಥವಾ ಭಾಷಾವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವೇ?

ವಾಸುಕಿಯೂ ಬೇಸರಿಸುವಷ್ಟಿರುವ ದೇಸೀ ಬಹುತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾಷಾವಲಯದ ಒಳಗಡೆಯೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳು ಏನನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ? ಭಾಷಿಕರ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಕುರಿತ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಕಾವ್ಯಕಟ್ಟುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯೇ? ವಿಶಾಲ ಭಾಷಾಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಂದಿಗಿನ ಕನ್ನಡದ ಒಡನಾಡಕ್ಕಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ? ಬಹುಕನ್ನಡವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಮಿಕ್ಕ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ಕನ್ನಡದ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಯಾಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ? ಸಹನೆಯೇ ಕಸವರಮೌಲ್ಯವೆನ್ನುವ ಕೃತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಸೂಚನೆ ಏನು? ಸ್ವಯಂ ಕೃತಿಗೇ ಅದೊಂದು ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಮೈಗೂಡಿದೆಯೇ? ಇಂದಿಗೂ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ 'ವಾಮನನ ಮೂರನೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ' ಹೊರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿಲ್ಲದ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಂತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸಾಹತೀಕರಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದೆ ಉಳಿದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕೃತಿಯಾಗಿಯೂ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಂದಿಗಿನ ಕೊಳುಕೊಡುಗೆಯ ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಟೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ? ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಮತೂಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವ್ಯವಹರಿಸಿದಂತಿರುವ ಅದರ ಚಹರೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಬೆರಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹಾಕುವ ಚೌಕಟ್ಟು; ಕನ್ನಡಕ್ಕಿರುವ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಬಗೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಕನ್ನಡದ ಹೊಸತನ; ಕನ್ನಡಸತ್ವದ ಭಾಗವಾದ ತಿರುಳುಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಎದುರಾದ ಪ್ರತಿರಾಜಕಾರಣದ ವರಸೆಗಳೇ? ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸಾಹತಿನ ಮಣಭಾರದ ನಡುವೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ಹೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಒಡ್ಡಿರುವ ವ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸವಾಲುಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿಗೆ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂದ ದಕ್ಕುವ ನೆರವುಗಳೇನು? ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಅದರ ರಾಜಕೀಯದ ಚೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಮುಂದಿಡುವ 'ಕನ್ನಡ'ವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಬರೆದ ಕನ್ನಡ ಭೂಗೋಳಗಳು

ಕನ್ನಡದ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಕನ್ನಡಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆ, ಚತ್ತಾಣ, ಬೆಂದೆಗಬ್ಬಗಳ ಸರಣಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭೂಗೋಳಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷೆಗೆ ಹೇತುವಾದ ಈ ಸಾಲುಗಳಂತೂ

ಕನ್ನಡಗತವೊಂದರ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ, ಕನ್ನಡರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉದ್ದೀಪನದ ಸರಕಾಗಿವೆ. ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಅಭಿಮಾನದ ಸ್ಫೂರ್ತಿವಾಕ್ಯದಂತೆ 'ಭಾವಿಸಿದಜನಪದ' ಹಾಗೂ 'ತಿರುಳಕನ್ನಡ'ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಆ ಕಿರುಕಂದಗಳಿವು:

ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿದರ್ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ |
 ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸುಧಾ-ವಲಯ-ವಿಲೀನ-ವಿಶದ-ವಿಷಯ-ವಿಶೇಷಂ || 1-36||
 ಅದಱಿಱಿಗಳಂ ಕಿಸುವೊಲಲಾ ವಿದಿತ- ಮಹಾಕೋಪಣ-ನಗರದಾ ಪುಲಿಗಿಱಿಯಾ |
 ಸದಭಿಸ್ತುತಮಪ್ಪೊಂಕುದದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ || 1-37 ||

ಮೊದಲ ಕಂದವನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಡಿಗುರುತಿನ ದಾಖಲೆಯಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿದೆ! ಆದರೆ ಭಾಷಾಗಡಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಕಂದದ ಪ್ರಸಕ್ತಿ ಎರಡನೆಯದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಗಡಿಗುರುತಿಗಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಭಿನ್ನತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಕನ್ನಡಗಳೂ ಭಿನ್ನ. ಆದರೂ ಅವು ಬೇರಲ್ಲ. ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ವಿಲೀನವಾಗಿಯೂ ವಿಶದವಾಗಬಲ್ಲ ವಿಷಯ ವಿಶೇಷವಾದ ಮೊದಲಕಂದದ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದದ ಒಡಲಿಂದಲೇ ಹಡದ ಐಹಿಕ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳನಾಡು ಇನ್ನೊಂದು ಕಂದದಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡವೆಂಬ ವಿಶೇಷಣವೇ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ. ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಲಯವಾಗುವ, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತ-ಅಮೂರ್ತ ಎರಡೂ ಆಗುವ ಭಾಷೆಯೇ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕುಲ ಬಣಗಳಾಚೆಯ ಭಾಷಾಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇದೆ.

ನೀರಗೆರೆಗಳ ಗಡಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದ

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಈ 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿವರಮಿದರ್' ನಾಡು ಸಿದ್ಧರೂಪಿಯಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಆಹ್ವಾನ-ವಿಸರ್ಜನ ಮಾದರಿ. ಸ್ಥಿರಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬೆಟ್ಟಕಾಡುಗಳಿಲ್ಲ. ಇಕ್ಕೆಡೆಗಳ ಗಡಿ ಗುರುತಲ್ಲದೆ, ಮಿಕ್ಕೆಡೆಯಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವು ತೆರೆದೇ ಇವೆ. ಇರುವ ಗುರುತುಗಳಾದ ನದಿಗಳೂ ಮೂಲತಃ ಭಾವಸತ್ಯಗಳು. ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನಲಾಗದ ಈ ಚಲನಶೀಲಸತ್ಯಗಳು ಇರುವಿಕೆಗಳಲ್ಲ, ಆಗುವಿಕೆಗಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಜನಪದಕ್ಕೆ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಡಿಗುರುತುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಮಾರ್ಗಕಾರ ಕಾವೇರಿ-ಗೋದಾವರಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ನೀರಗೆರೆಗಳ ಯಾವ ಬಿಂದುವನ್ನು ಗಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ನೆಲದ ಗುರುತನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ 'ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್' ಎನ್ನುವಲಿನ 'ಆ' ಏನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ?

ತಿರುಳಕನ್ನಡವನ್ನೇ? ವಾಸುಕಿಯೂ ಬೇಸರಿಸುವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕನ್ನಡಗಳನ್ನೇ? ಕನ್ನಡಸಮುದಾಯದ ಭಾವವಾಸ್ತವವನ್ನೇ? ಇದೂ ಖಚಿತವಿಲ್ಲ. ವಸುಧಾವಲಯ ವಿಲೀನ ವಿಶದ ವಿಷಯ ವಿಶೇಷದ ವಿಶೇಷತೆಗಳಾಗಿ ನಾಡು-ಕಾಡು-ಬೆಳೆ-ಬನಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂಗೋಳ ವಿವರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಾಡವರುಗಳ (ಇದು 'ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ'ದ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಯೂ ಇರಬಹುದು) ಗುಣದೋಷ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ, ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗದ ಚತುರತೆ, ಬಹುಕನ್ನಡಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ನಾಡು 'ನಲದ ಕಾರಣದಿಂದ' ವಿಷಯವಿಶೇಷವಾದ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಪದದ ಜೀವನ ಹೇಗಿತ್ತು? ಜನರ ಆಹಾರ, ಆಚರಣೆಗಳು ಹೇಗಿದ್ದುವು? ಅನ್ಯಜನಪದದ ಜೊತೆಗಿನ ಅದರ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿತ್ತು? ಈ ವಿವರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಮಾರ್ಗಕಾರನ 'ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದ' ಎಂಬ ಪದರೂಪಕ್ಕೆ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾದ ಭಾವವಾಸ್ತವವೇ.

ಆದರೆ ಈ ಭಾವವಾಸ್ತವವು ಕಲ್ಪಿತರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ದೇಶವೆಂದರೆ ನಕ್ಷೆ, ಬಾವುಟವೆಂಬ 'ಗುರುತಿನ ರಾಜಕಾರಣ'ವನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಭೂಗೋಳವಾಗಿ ಖಚಿತಮೇರೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿಯೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡವಾಗಿಸಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಡುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯದೇ. ತೆಂಕಣಗಾಳಿಯ ಸುಖದೊಂದು ಉಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿ, ಮೈಸುಖದ ನೆನಪಿನ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಅರಳುವ ಪಂಪನ ತೆಂಕನಾಡು ಅಥವಾ ಬನವಾಸಿ; 'ನೀ ಮೆಟ್ಟುವ ನೆಲ ಅದೇ ಕರ್ನಾಟಕ, ನೀನೇರುವ ಮಲೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ,....' ಆಗುವ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡಗಳೂ ಮೂಲತಃ ಭಾವವಾಸ್ತವಗಳೇ. ಮೂರ್ತವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದ ಆದರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋಗಬಹುದಾದ ನವನವೀನಗಳೇ. ಈ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗಿಯೂ ಗುರುತಿಗೆ ಹೊರತಾಗುವ ಗುಣವಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೇಗಾದರೋ ಇದ್ದೂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡವಾಗುವ ಈ ಅಂತರಂಗದ ಪರಿಯ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನ್ಯವೆಂಬ ಎದುರಾಳಿ ಕುರುಹಿಲ್ಲ. ಸಂಘರ್ಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಇರುವಿಕೆ ತೋರುತ್ತಲೇ ಬಯಲೊಳಗೆ ಬೆರೆತು ಬೆತ್ತಲಾಗುವ ಗಂಧಹೊತ್ತ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಮದೆಯೊಳಗೆ ಹುದುಗಿ ಮೈಮರೆತಂತಿದ್ದು ಟಿಸಿಲೊಡೆದ ನಿಡುಗೊರಳ ಕುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಹು ಉಳಿಸಿಡುವ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ, ವಿಲೀನವಾಗಿಯೂ ವಿಶದವಾಗಿಯೂ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಆಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳಾದುದರ ತಿರುಳು.

ಭಾವವಾಸ್ತವವನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಆಗುಗೊಳಿಸಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕೆ ಐಂದ್ರಿಕವಾದ ಗೋಚರ ಸತ್ಯಗಳು ಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ವ್ಯಾಪಕ ಕನ್ನಡದೊಳಗಣ

ಮಾರ್ಗಕಾರನ ತಿರುಳಕನ್ನಡದ ಶೋಧದ ಹಿಂದೆ ಈ ಒತ್ತಾಸೆಯೂ ಇರುವಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳು ಅಮೂರ್ತದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವೂ ಮೂರ್ತವೂ ಆಗಿದೆ. ವಿಷಯವಿಶ್ಲೇಷವಾದ ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಬಯಲೊಳಗೆ, ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳೆಂಬ ನಿಖರ ನೆಲಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮೈತಳೆದಿದೆ. ಬಹುಕನ್ನಡಗಳೊಳಗೆ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಕನ್ನಡವೂ ಆಗಿದೆ. ವಾಸುಕಿಯೇ ಬೇಸರಿಸುವಷ್ಟಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇಸಿಯ ನಡುವಿನ ಈ ತಿರುಳಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಕೇಂದ್ರವೊಂದರ ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಮಾಣಭಾಷೆಯ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಗುರುತಿಸುವ ಈ ಕನ್ನಡವಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಜಧಾನಿಗಿಂತ ಹೊರಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕೇಂದ್ರದ ಹೊರಗಣ ಚಾಲ್ತಿಯ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಅದರ ಸತ್ವದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸೂಚನೆ ಇದಾಗಿರಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಪ ರನ್ನರ ಮಾತು ಇದನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ತಿರುಳಕನ್ನಡದ ಆಯಾಮಗಳು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲಿಂದ ಅದರ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ವಿಸ್ತರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

'ತಿರುಳು' ಜನಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತ ವಿಶೇಷಣ. ಪದರೂಪದಲ್ಲೇ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ರಾಜಕಾರಣ ಹೊಂದಿದ ಈ ವಿಶೇಷಣದಲ್ಲಿ ಬೇರಾದ ಅನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಶಾಲವಸ್ತುವಿನ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಕಿರಿದಾಗಿಯೂ, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ತಿರುಳು ವಸ್ತುವಿನ ಆಂತರಿಕ ಮುಖ್ಯಭಾಗವೇ. ಇದು ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವ ವಸ್ತುಸತ್ಯದ ಸತ್ವಸ್ವರೂಪವೂ ಹೌದು. ತಾನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ವಸ್ತುಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನೂ ಸದೃಢಗೊಳಿಸಿದ ಕುರುಹೂ ಹೌದು. ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಅದು ತಿರುಳುಗೂಡಿಯೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮಾತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಯಲಾರದ್ದು ಬಾಳದು. ಬೆಳೆ, ಮರ, ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ. ಕುಂದಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರಹಿತ ಕಾಳುಗಳನ್ನು 'ಹೊಂಗ್' ಎಂದಂತೆಯೇ, ಸತ್ತರಹಿತವಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು 'ಹ್ಯಾಂದೆ' ಎನ್ನುವುದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅವು "ಚರ್ರಗೂಡಿ"(ತಿರುಳು ಕೂಡಿ)ಬೆಳೆಯದ ಮಕ್ಕಳು. ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ರ/ತಿರುಳು ಅಂದರೆ ಮೂಳೆ, ಮಾಂಸಖಂಡ, ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕೊಬ್ಬು ಎಲ್ಲವೂ. ಹೀಗೆ ಸದೃಢವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಕಾಳುಗಳಷ್ಟೇ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೋರಬಲ್ಲವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಕಾರನೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿರುವ ಸತ್ವಯುತ ಸೃಜನಶೀಲ ಭಾಷಾನೆಲೆಯನ್ನೇ ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ 'ತಿರುಳಕನ್ನಡ'ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಿರುಳೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ಅವಸ್ಥೆಯೂ ಹೌದು. ಕನ್ನಡಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಈ ವಿಶೇಷಣವು ಹೀಗೆ ಬಳಕೆಯಾದುದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಪಂಪಭಾರತ'ದ ಮೂರನೇ

ಪದನಟಿದು ನುಡಿಯಲು ನುಡಿದುದ
 ನಟಿಯಲುಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್
 ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುರಿತೊದದೆಯುಂ
 ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್

ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ, “ಕಾರಿರುಳ ತಿರುಳಬಣ್ಣಂ ಕೂರಿದುವನೆ.....ಪುಟ್ಟಿದನ್ ಆರುಂ ಅಗುವಿಸೆ ಮಗಂ ಘಟೋತ್ಕಚನ್”(ಪಂ.ಭಾ,3-20)ಎಂಬ ಘಟೋತ್ಕಚನ ಮೈಬಣ್ಣದ ಕಪ್ಪಿನ ಗಾಢತೆಯ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ‘ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯವು ಅನಾಮಿಕೆಯರ ಮೈಬಣ್ಣದ ಕಪ್ಪಿನ ದಟ್ಟತೆಗೆ “ಸಂದ ಕಾರಿರುಳ ಕನ್ನೆಯರು’ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಡುಕಪ್ಪು ಹೇಳಲೆಂದೇ ಕಾರಿರುಳ ತಿರುಳು ಮತ್ತು ಕಾರಿರುಳ ಕನ್ನೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆಡೆ ತಿರುಳು ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇರುಳಿಗೆ ಮರಿ ಹಾಕಿಸಿದೆ. ಕಾರಿರುಳು ತಿರುಳಾಗುವುದೂ, ಅದು ಮರಿಹಾಕುವುದೂ ಬೇರಲ್ಲ. ಎರಡರಲ್ಲೂ ಇರುಳು ಘನೀಕರಿಸಿ ಕಪ್ಪನ್ನು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳಕನ್ನಡವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಭಾಷಾ ಮಾದರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಬಹುಕನ್ನಡಗಳ ಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ದಟ್ಟಿಸಿರುವ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಂದ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದಟ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ‘ಶುದ್ಧ-ಅಶುದ್ಧ’ ಎಂಬ ಭಾಷಾಮಡಿತನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೊರತಾದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಯಿದೆ. (ನೆಲದ ತಿರುಳಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದಿದ್ದರೆ, ಈ ನೆಲ, ‘ಎರೆ ಇದ್ದವನು ದೊರೆ’ ಎನ್ನುವ ಮೂತು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪು ಎರೆಮಣ್ಣಿನ ನೆಲವೂ ಹೌದು!)

ತಿರುಳಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನೆಲ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ತರುವಾಯ ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವೇಮುಲವಾಡದ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಪನೂ,

“ರಾಜದ್ರಾಜಕಮೆನಿಸಿದ

ಸಾಜದ ಪುಲಿಗೆಱಿಯ ತಿರುಳಕನ್ನಡದೋಳ್ ನಿ

ವ್ಯಾಜದಸಕದೋಳಿ ಪುದಿದೊಂ

ದೋಚೆಯ ಬಲದಿನಿಯ ಕವಿತೆ ಪಂಪನ ಕವಿತೆ !” (ಪಂ.ಭಾ,14-58)

-ಎಂದು ಪುಲಿಗೆರೆಯ ತಿರುಳಕನ್ನಡವನ್ನೇ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಭಾಷೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಉಭಯಕವಿಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ರನ್ನನೂ, ತನ್ನನ್ನು “ಕನ್ನಡಮೆರಡಲುನೂಱು ಕನ್ನಡಮಾ ತಿರುಳಕನ್ನಡ”(ಗದಾಯುದ್ಧ,1-42)ದ ಪರಿಣತ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನೋ, ಪಂಪನೋ, ಮಾರ್ಗಕಾರನೋ ಯಾಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಿರುಳಕನ್ನಡದ ಪರಿಣತರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಯಾಕೆ ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಭಾಗವನ್ನೇ ತಿರುಳಕನ್ನಡದ ಭಾಗವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿವರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಲ ಬಣ ಜಾತಿಗಳು ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬೇರೆ ಮನೆಮಾತುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಲಿಂಗಾಯತರು, ದಿಗಂಬರ ಜೈನರು ಮತ್ತು ಮಾದಿಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಆಡುಭಾಷೆಗಳು ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರೆನ್ನುವಂತೆ, “ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ಜೈನರೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಕೀಯರು. ಆದರೆ ತಾವು ನೆಲೆನಿಂತ ಕನ್ನಡಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.”(ಮಾರ್ಗ-1,ಪು.575). ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಬದುಕಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪ, ಉಳಿವಿನ ಬಗೆಗೆ ತಾಳುವ ಎಚ್ಚರ, ಆತಂಕಗಳು, ಪ್ರಾಯಶಃ ಮಿಕ್ಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಉಳಿವು ತಮ್ಮದೇ ಉಳಿವು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಯ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟು ಖಚಿತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಅಮೂರ್ತವಾದ ‘ಮಾತೆ’ ‘ತಾಯಿ’ ಎಂದಾಗದೆ, ನೆಲದ ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಗಕಾರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಕೋಪಣ, ಪುಲಿಗೆರೆ, ಕಿಸುವೊಳಲು(ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು), ಒಂಕ್ಕಂದಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಜೈನರ ಪ್ರಾಚೀನ ನೆಲೆಗಳು. ಅಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳೆನ್ನುತ್ತಿರುವವರೂ ಜೈನರೇ. ಹರಿಹರನ ಆದಯ್ಯನ ರಗಳೆಯ ಪುಲಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಬಸದಿನಾಶ ಮತ್ತು ಸೋಮನಾಥನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಕಥನವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದಲೂ ತಿರುಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಚಹರೆಯನ್ನು ದ್ವನಿಸುವ ಈ ರೂಪವು ಪೆರಿಫೆರಲ್ ಅಥವಾ ಹೊರವರ್ತುಲದಂತೆ ಭಾಷಾಸಂಕರತೆಗೆ ಹೊರತಾದುದೆಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಗಡಿಭಾಷೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಭಾಷೆಗಳ ಸಂಕರತೆ ಕುರಿತು ಆತಂಕ, ತಕರಾರುಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಹಭಾಷೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಾಕರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದರೂ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಹಾಗೂ ಪಂಪ ಹೇಳುವ ಈ ಭಾಗ ಕನ್ನಡದ

ಭಾಷಾಗಡಿಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಭೌತಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡೇತರ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಕರತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಭಾಷಾವಲಯವಾಗಿಯೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆತನ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಭಾಷಾವಲಯವಾಗಿಯೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೋ ಏನೋ?

‘ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳು’ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯೋಗವು ಕಾವ್ಯದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಆಡುಭಾಷೆಯ ಯೋಗ್ಯರೂಪವೊಂದರ ಆಯ್ಕೆಯಂತೆಯೂ ಇದೆ. ವಿಶಾಲ ಕನ್ನಡ ಜನಪದದ ಮುಂದಣ ಹೆಜ್ಜೆಗೇ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಇಂತಹದೊಂದು ತಿರುಳುಕನ್ನಡದ ನಾಡನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಮರವನ್ನೋ, ಹಣ್ಣನ್ನೋ ಗುರುತಿಸುವುದು ಬೇರೆ. ಉಪಯೋಗಕ್ಕಿಂದು ಅದರ ಮಿಗತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ. ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತಿರುಳು ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾತಾಖೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಸವಾಲನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡ ಲಕ್ಷಣಕಾರನೂ ಮಿಗತೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಭಾಷಾಭೂಗೋಳವೊಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ತಿರುಳು, ಶುದ್ಧ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಾಜಮಾನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಆತಂಕದ ಛಾಯೆಯೂ ಇದೆ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ, ಶುದ್ಧಗನ್ನಡದ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಎದುರಾಗಿಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗಕಾರನೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸಾಹತೀಕರಣದ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕನ್ನಡದ ಎಚ್ಚರದ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಈ ‘ತಿರುಳು’ನ್ನು ಬಳಸಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ಅಂತಹದೊಂದು ಎಚ್ಚರವಿದೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಸ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಅದು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತಿರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ವಿಷವನ್ನು ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕರಾಶಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದುವೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಬಳಿಸದಂತೆ ಕಾದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಎಚ್ಚರದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿಯೇ ಈ ಅಚ್ಚ, ಶುದ್ಧ, ತಿರುಳು ಎನ್ನುವ ವಿಶೇಷಣಗಳಿವೆ. ಈ ಎಚ್ಚರವನ್ನೇ ಒಂದು ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಆಡಯ್ಯನ ಉದಾಹರಣೆಯೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಸಾಮಾನ್ಯನಿರ್ಮಾಣದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೃತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತ್ವ ನಿರಾಕರಣ ಗುಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅದೂ “ಕನ್ನಡಂಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ”(ಕ.ಸಾಂ.ಮು.ಪು.19), ತಾನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕನ್ನಡದ ಕೋರ್ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯ ಮೂಲಕವೇ ‘ಒಂದು ಕನ್ನಡವನ್ನು’ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ತಿರುಳಿನ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದ ಎಲ್ಲಾ

ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು-ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡವೇ ಪ್ರಮಾಣಭಾಷೆಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡವೇ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಹಾಗೂ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಮಿಕ್ಕ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಹಜಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಹಾಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣದಿಂದ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ತಿರುಳಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದ ಉರುಳಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ ಬಗೆಯೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಅಪವಾದದಿಂದ ತಿರುಳಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತವೆನ್ನಲಾಗದು.

ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆ

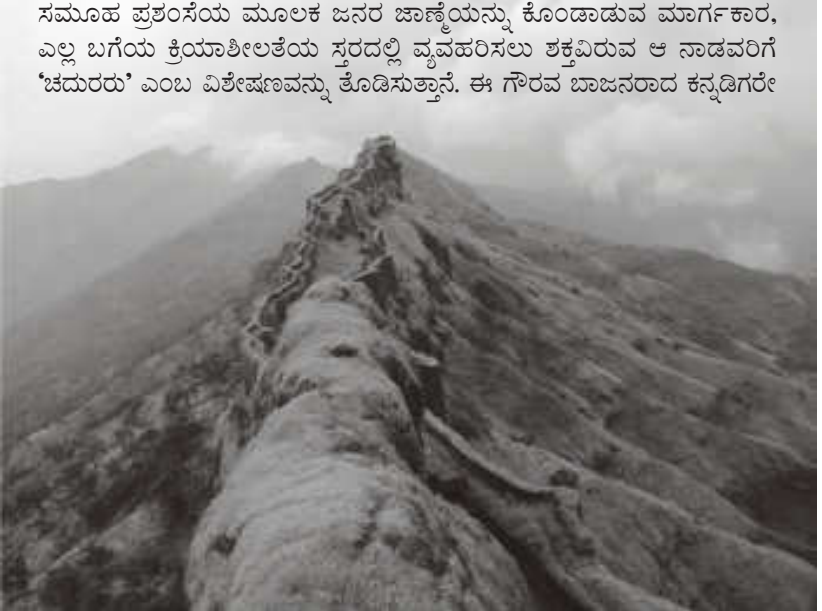
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದು, ಪರಿಶುದ್ಧವಾದುದು ಎನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಅದರ ಕುರೂಪಕ್ಕೆ ಕುರುಡಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಕುರೂಪದೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದವನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಪಾರುಗಾಣಿಸುವ ರಸಸುಖದ ಆತ್ಮಾನಂದ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ ಮೀಮಾಂಸೆಯೂ ಲೋಕದ ಕುರೂಪಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜೀವಲೋಕದ ಮೇಲಿನ ಅಪಾರ ಕರುಣಾಮೈತ್ರಿಯಿಂದಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಕುಲುಮೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡ ತಾತ್ವಿಕತೆಗೆ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಮೈಮರೆಸುವ ಸರಕಲ್ಲ. ಲೋಕಸುಖವನ್ನೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಮಗಂತವ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವ ಈ ಮಾದರಿಗಳು ಲೋಕದ ಕುರೂಪ ಅಥವಾ ಕೇಡಿನ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂವಾದವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಕನ್ನಡದ ಕುರೂಪಗಳ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಹೇಗಾದ ಈ ದಿಸೆಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ಶರಣರ ವಚನಗಳಿವೆ; ತತ್ವಪದಕಾರ ಮತ್ತು ಶಮಣಧಾರೆಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿವೆ. ಆಂಶಿಕವಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲೂ ಈ ಗುಣವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅದು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಕನ್ನಡಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕುರೂಪದ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂವಾದದ ಎಳೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೈದುಂಬಿ ಹೊಗಳಿದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಪ್ರಶಂಸಾಪತ್ರದ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆದಕಿ ತೋರಿದ ಕನ್ನಡದ ಅಸಹನೆಯ ಹುಣ್ಣಿನ ಕುರುಹೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಕುರೂಪಗಳೆರಡೂ ಇವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕನ್ನಡ, ಅದರೊಳಗಿನ ತಿರುಳಕನ್ನಡ, ಜನಸ್ವಭಾವ, ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆ, ಕನ್ನಡತನಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪೂರಕ ಸರಕಿನ ಆಕರವಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಒಟ್ಟು

ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕುರೂಪವೂ ಇಣುಕುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಪದನಟೆದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿದುದನಟೆದಾರಯಲುಮಾರ್ಪಣಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್ |
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಟಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ-ಪ್ರಯೋಗ- ಪರಿಣತ-ಮತಿಗಳ್ || 1-38 ||

ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಮೂಲತಃ ವ್ಯವಹಾರ. ಅದು ಹದವರಿತು ಆಡುವ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕವರು ಆಡಿದ್ದನ್ನು ಅರಿತು ಮುನ್ನಡೆವ ಕೊಡುಕೊಳುಗೆ. ಆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿನ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಗರಿಷ್ಠತೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಭಾಷಿಕಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲು. ಈ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯು ಕುಲಬಣಗಳಾಚೆ ಭಾಷಾಕುಲವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅದು ಭಾಷೆಯ ಯಶಸ್ಸೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾನೆಲವಾದ ನಾಡಿನ ನಾಡವರ ಯಶಸ್ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಕಾರ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದಲೇ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಔಚಿತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅವಧಾರಣೆ ಸಮೇತ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಾಷಾವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆಯ ದೈನಿಕ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ದಕ್ಕಿದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು 'ಕುಟಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿ'ಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಜನಕಾವ್ಯ ಮತ್ತದರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಬಹುಮುಖಿತೆಗಳ ಸಮೂಹ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ಮಾರ್ಗಕಾರ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಶಕ್ತವಿರುವ ಆ ನಾಡವರಿಗೆ 'ಚದುರರು' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗೌರವ ಬಾಜನರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರೇ

ಕನ್ನಡದ ಗುರುಗಳು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ, 'ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಾಡವರ್ ಓಜರ್' ಎಂದೂ ಘೋಷಿಸುವ ಮಾರ್ಗಕಾರ, ಅವರ ಗುಣಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಸಂದರ್ಭದ ಬಹುವಿಶೇಷಣಗಳ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬಹುವಿಶೇಷಣಗಳ ನಿಷೇಧವು ಅಂಕಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುಣವರ್ಣನೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಯು ಅಲಂಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಾಡವರ ಪ್ರಶಂಸಾಪತ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಸುಭಟರ್ಕಳ್ ಕವಿಗಳ್ ಸುಪ್ರಭುಗಳ್ ಚಲ್ವರ್ಕಳ್ ಅಭಿಜನರ್ಕಳ್ ಗುಣಿಗಳ್ |
ಅಭಿಮಾನಿಗಳ್ ಅತ್ತುಗ್ರರ್ ಗಭೀರಚಿತ್ತರ್ ವಿವೇಕಿಗಳ್ ನಾಡವರ್ಗಳ್ || 2-28 ||

ಆದರೆ ಈ ನಾಡವರು ಯಾರು? ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡದವರೇ? ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳಾದ ನಾಡಿನವರೇ? ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಉಪಕೃತವಾದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ (ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ = ನಾಡವರು) ಅವರನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಚದುರರೆಂದು ಹೊಗಳಿದೆಯೇ? ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲವಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥರಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರ ಹಾಗೂ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದೇ ಓದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಚದುರತೆ ಮತ್ತು ಅಂಕಚಾರಣೆಯ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣದ ಸಂಭ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಮೈದುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಆದರೆ ಈ ನಾಡವರ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳು ಬಿಡಿ ಸಾಲುಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗಮತಿಗಳಾದ ನುಡಿಜಾಣೆಯುಳ್ಳ ಜಾಣ ನಾಡವರನ್ನು, "ಪೂಣಿಗರ್ ಅಜಿಯದೆಯುಂ ಅಜಿವವೋಲ್ ಅವಗುಣದಾ ತಾಣಂ ಅದಿನಿಸು ಎಡವೆತ್ತೊಡೆ ಮಾಣದ ಜಡಿದದನೆ ಕೃತಿಗಳಂ ಕೆಡೆನುಡಿವರ್" ಎಂದು ವಿಮರ್ಶನಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಜಾಗೃತ ಓದುಗರಾಗಿಯೂ

ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಗುಣಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾಡವರ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಕಾವ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರಶಂಸಾವಾಕ್ಯಗಳು ಮಾರ್ಗಪರಂಪರೆಯ ಕಾವ್ಯದ ಓದುಗವಲಯವನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದಂತಿದ್ದು, ನಾಡಸಾಮಾನ್ಯನ ಪರವಾದ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತವೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸುವಂತೆ ಈ ನುಡಿಜಾಣರಾದ ನಾಡವರ ಕುರಿತ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಾವ್ಯದೋಷವನ್ನು ಕುರಿತ ಮೊದಲ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿವೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಹೊರಟವನು ತನಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತಹ ಸಮೃದ್ಧಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಕವಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಚಿತ್ತಾಣ, ಬೆಂದಂಡೆಗಬ್ಬದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಾನು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ ಕನ್ನಡತ್ವದ ಭಾಗದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ ಹೇಳುವ 'ಯತಿ' ಮೀರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸವಿಚಾರಗಳು ಕನ್ನಡಕಾವ್ಯವು ಜನರ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸತ್ಯಗಳು. ಕೆ.ವಿ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾಸವಂತೂ ಕನ್ನಡದ ಸಹಜ ಕಚವಕುಂಡಲದ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ಇದು ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಮೊದಲೂ ಇತ್ತು, ನಂತರವೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಆತ ಯತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನಾದರೂ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಇದನ್ನು ಉಸಿರಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಉಸಿರೇ ಆಗಿರುವ ಭಾಷಾಸತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಆತ ಗುರುತಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಅದನ್ನೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಾಜಮಾನ್ಯದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ.

ಸಹನಾಶೀಲತೆಯ ಕಸವರ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ

ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಬಾಯ್ತುಂಬಾ ಹೊಗಳಿದ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಕನ್ನಡಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಕಸವರ ಮೌಲ್ಯವೊಂದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಗುಣಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತ ಕಸವರಮೌಲ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.-

ಕಸವರಮೆಂಬುದು ನೆಹಿ ಸೈರಿಸಲಾರ್ಪೋಡೆ ಪರವಿಚಾರಮಂ ಧರ್ಮಮುಮಂ
 ಕಸವೇಂ ಕಸವರಮೇನುಬ್ಬಸಮಂ ಬಸಮಲ್ಲದಿರ್ದು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲಂ || 3-177 ||

'ಬದುಕಿ ಬದುಕಲುಬಿಡಿ' ಎನ್ನುವ ಗಾಂಧೀಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಸಮಭಾವದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಆಪ್ತವಾದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಸಾಲುಗಳಿವು. ಕನ್ನಡಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೇ ಹರಿದುಬಂದ ಪರಧರ್ಮ, ವಿಚಾರಗಳ ಸಹನೆಯ ಒತ್ತಾಯದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ಹೌದು. ಈ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮೌಲ್ಯದ ಗೈರುಹಾಜರಿ ಅಥವಾ ಅಸಹಿಷ್ಣುತಾ ಪರಂಪರೆಯ ಸೂಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯವೊಂದರ ಗೈರುಹಾಜರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗುವ ಆತಂಕವೂ ಇದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡನಮ್ಮದಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೌಲ್ಯವೊಂದು ಕನ್ನಡದ ಮೌಲ್ಯವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಕನ್ನಡಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿವೇಕದ ಕಣ್ಣೊಂದನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ. ಆದರೆ ಕೃತಿಸ್ವರೂಪದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ ಇದೊಂದು ದಂದವೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ 'ಒಂದು ಕನ್ನಡ'ವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ, ಆಗಮಬಲಹೀನರಂತೆ ಕಾವ್ಯಕಟ್ಟಿಕೊಡದೆಂದು ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ 'ಮಾರ್ಗ'ವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕೃತಿಯೇ, 'ಪರವಿಚಾರ' ಮತ್ತು 'ಧರ್ಮ'ದ ಸಹನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಿದೆ! ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಕೃತಿಕಾರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೈನಸಮುದಾಯದ ಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಆಗ್ರಹದಂತೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲತಃ ಸ್ಥಳೀಕರಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ನೆಲದ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಸೇರದ ವಣಿಕ ಸಮುದಾಯದವೊಂದರ ವಣಿಕ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಕೇಳಿಸಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸಮಾಜ ವಾಸ್ತವದ ನಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವೊಂದಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನಸಮುದಾಯಗಳೆದುರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯವೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ವಿನಂತಿಯಂತೆಯೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ ಅಸಹನೆಯ ಮುಖವೊಂದರ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಬದುಕುವ ಸಮುದಾಯವೊಂದು ಆಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಂತೆಯೂ ಇದೆ. ವಿಶಾಲವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಭಾವಿಸಿದ ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ ಬದುಕುವ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಂತಹದೊಂದು ಮೌಲ್ಯದ ಇರುವಿಕೆಯೇ ಭರವಸೆ ಎಂಬುದಂತೂ ನಿಶ್ಚಿತ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀವಿಜಯನನ್ನು ವಣಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಗಾರ ಮುಖಗಳಿಂದಾಚೆಗೆ ಮತೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತನಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು 'ಕಸವರ ಮೌಲ್ಯ' ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಹನೆ, ಔದಾರ್ಯಗಳು ಬೇಕಿರುವುದು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಇರುವವರಿಗಲ್ಲ. ಸಂಖ್ಯಾಹೀನರುಗಳಿಗೆ. ಅವರುಗಳು ಇಂತಹ ಕಸವರಮೌಲ್ಯವನ್ನೋ, 'ಕೊಲುವುದುಚಿತವೇ ಹೇಳು' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೋ ಸಮೂಹದ ಎದುರಿಗೆಟ್ಟು ಅದರ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಂತಹ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಸಸ್ಯಾವಳಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದ ಬಿದಿರ ಹೆಮ್ಮೆಗಳಂತೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಾವಷ್ಟೇ ಮೆರೆದು, ಕೊನೆಗೆ ತಾವೂ ಉರಿದು ಲೋಕವನ್ನೂ ಉರಿಸುವ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಹನೆಯಿಂದ ತಾವು ಬದುಕಿ ಲೋಕವನ್ನು ಇರಗೊಡಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ದುರ್ಬಲರಿಗೂ ಬದುಕಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವ ಸಮೂಹ ಬದುಕಿನ ಭೂಷಣವಾದ ಮೌಲ್ಯವೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡವು ಚಿರಾಯುವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹರಿಹರನ ಆದಯ್ಯನ ರಗಳೆ, ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯನ ಶಾಸನ, ಕಂಬಾಲಪಲ್ಲಿ, ಬೆಂಡಿಗೇರಿ ಪ್ರಕರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಮಾತೊಂದರ ಪುನರುಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಕಾರನೂ, ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದದ ನಾಡವರನ್ನು ಗುಣಿಗಳು, ಪ್ರಯೋಗಶೀಲರು, ಚದುರರು ಎನ್ನುತ್ತಲೇ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರಿಗೆ ಸಹನೆಯೂ ಇದ್ದರೆ ಭೂಷಣವಷ್ಟು ಎಂದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ಶಮನವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಗ್ರಹವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆತ ಸಹನೆಯೂ ಇರಬೇಕಷ್ಟು ಎಂದಿರುವುದು ಚದುರರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುರೂಪವನ್ನೇ ಕುರಿತಾಗಿಯಲ್ಲವೆ?

ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ವೇಳೆ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ

ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಮುಖ್ಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂದು ಭಾಷೆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಧ್ಯಮವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನ್ನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶಕ್ತಿಯಾದ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದ ಬಲಾತ್ಕಾರವೂ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಮುದಾಯ ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆವರಣದಿಂದಲೇ ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹದ್ದೊಂದು ಆತಂಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಎದುರಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ಗುಮಾನಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡವು ಭಾವನೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದೆಂಬ ಖಾತರಿಯಿಲ್ಲದ ಆತಂಕವೂ ಎದುರಿಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ದೃಢೀಕರಿಸುವಂತೆ ಇಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೂರಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ಮತೀಯ ಸಂಕೇತದಡಿಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣಗೊಂಡ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅದರ ಜೊತೆಗೇ ಬದುಕುವ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷಿಕರ ಮೇಲೆ ಏರಿಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಇಂದು ಸುಲಭವೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕತೆ, ಘನತೆಗಳು ಗುರುತಿನ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ನಿರಸನಗೊಳಿಸಿ ಕನ್ನಡಸಮುದಾಯದ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದಾರಿಗಳಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪರವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಪರಧರ್ಮಗಳ ಕುರಿತ ಸಹನಾಶೀಲತೆಯ ಕಸವರಮೌಲ್ಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಶಕ್ತಿಯ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೋಮುವಾದಿಶಕ್ತಿಯ ಏಕಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಅಸ್ತವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ವರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆಯ ವಕ್ತಾರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತಲೇ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಶಕ್ತಿಗೆ ಕಸುವು ತುಂಬಲು ಹೆಣಗಿದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಪ್ರತಿರಾಜಕಾರಣವು ನವವಸಾಹತೀಕರಣವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಕಸುವಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಗೂ ಬೆನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ರಿಫೈನಡ್ ಸ್ಟೇಟಸ್‌ಗೊಯ್ಯಲು ಮಾಡುವ ಅದರ ಕಸರತ್ತುಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನೂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಅನುಸರಣೆಯ ಅಪಾಯವನ್ನೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅದರ ಹುಟ್ಟಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು :

1. ಕೆ.ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ (ಸಂ), ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಂ, ಐಬಿಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು, 1983

2. ಟಿ.ವಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಸಂ), ಪಂಪಸಂಪುಟ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2006
  3. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ(ಸಂ), ರನ್ನ ಸಂಪುಟ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2006
  4. ಎಂ ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಹೊಸತು ಹೊಸತು, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998
  5. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಮಾರ್ಗ-1, ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಕ್ ವಿಜನ್ಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1995
  6. ಕೆ.ವಿ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜಗತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಾಗರ2009
  7. ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ (ಸಂ), ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2008
  8. ಷ.ಶಟ್ಟರ್ , ಶಂಗಂ ತಮಿಳುಗಂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ, ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು, 2007
  9. ಡಿ.ಆರ್.ನಾಗರಾಜ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಥನ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಾಗರ, 2006
  10. ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ: ಶ್ರೀವಿಜಯ,ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡ,ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಕಾವ್ಯ', ಶತಮಾನದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಎನ್.ಎಸ್.ತಾರಾನಾಥ(ಸಂ), ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು, 2001
- (2014ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 29,30 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಂಡಿಯ ಕಾವ್ಯಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಎರಡು ದಿನಗಳ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾದ ಪ್ರಬಂಧ)

ಸಂಜೆಯ ವಾಯುವಿಹಾರ

ಅನ್ಯಾಖ ಮೂಲ : ಭಾವೇಂದ್ರನಾಥ ಸೈಕಿಯಾ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ಬಸು ಬೇವಿನಗಡದ

ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ತಲೆದಿಂಬಿನ ಹತ್ತಿರ ತನ್ನ ಕನ್ನಡಕ, ಕೈಗಡಿಯಾರ, ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕರವಸ್ತ್ರ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಟರಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದಾದರೂ ಮರೆತುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಆ ಕಡೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಸದೆಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಜೊತೆ ಆಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಒಗ್ಗಿಹೋಗಿದ್ದಳು. ಯಾವುದನ್ನೂ ಮರೆಯದ ಅವಳ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೂ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಸುಮಿತ್ರಾ ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸುಖ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂದಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಆಕೆ ಮರೆತಿದ್ದರೆ ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆಯೆಂದು ತಾನೆ ಸೊಳ್ಳೆಪರದೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಿಗೆಮನೆಯಿಂದ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಲೆದಿಂಬಿನ ಹತ್ತಿರವೆ ಗಾದಿಯ ಕೆಳಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಹರಿತ ಚಾಕುವೊಂದನ್ನು ಸುಮಿತ್ರಾ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇಡಿಯಾದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಈ ದೊಡ್ಡ ಚಾಕುವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರತೆಗೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಹರಿತವಾದ ಅಂಚನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನತನಕ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಕಡೆ ಪಿಸ್ತೂಲೊಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಹಾಯವಾದೀತೆಂದು ಅನಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಅರ್ಜಿ ತಂದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಯಾಕೂ ಏನೂ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಪರಿಚಿತ ಧ್ವನಿಗಳ ಗದ್ದಲದಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಘಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ಆಕೆಯ ಕೈಗಳು ಧ್ವನಿಯ ರೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಚಾಕುವಿನತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಹೊರಗಡೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿನ ಚಿರಬರ್ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸು ಚೂಪು ಚೂರಿಯ ಕಡೆ ಹರಿಯದೆ ಅದು ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿದು ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವ ಸಮಯವೆಂದು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಏಕಾಏಕಿ ಯಾವುದೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ತಲೆದಿಂಬಿನ ಬಳಿಯಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಿ ಮನಸ್ಸು ಸುಳಿಯದೆ ಅವಳು ಸಾಗಿಬಂದ ನಲವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದೆ ನೆನಪು ಆಕೆಗೆ ಕಹಿಯೆನಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಅದು ಅವಳನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ಕಾಡಿದರೆ ಅವಳು ಪುಸ್ತಕದ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇಂದು ಕೂಡ ಅವಳಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಯಾಕೂ ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅಶಾಂತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವೃದ್ಧನೊಬ್ಬ ಮುಂಜಾನೆ ಆರುಗಂಟಿಯ ಬಸ್ಸು ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವಳು ವ್ಯಾಕುಲಳಾಗಿದ್ದಳು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೆ ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟಳು. ಗಿಡಗಂಟಿಯೊಳಗಿಂದ ಯಾವ ಸದ್ದೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಕಾಗಲು ಬಂದಿದೆಯೇನೋ ಎಂದು ಕಿಡಕಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಳು. ಇನ್ನೂ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲಿತ್ತು. ಬ್ಯಾಟರಿ ಹಿಡಿದು ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ವಾಚು ನೋಡಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಮೂರುವರೆ. ಬೆಳಗಾಗುವತನಕ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಮತ್ತೆ ನಿದ್ರೆಯಂತೂ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಹೊರಳಾಡಿದಳು. ನಾಲ್ಕುವರೆಯೆಂದರೆ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಾಲೂ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಾಸು ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಚಾದರನ್ನು ಕೊರಳತನಕ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

ಸುಮಿತ್ರಾ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಖುಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ. ಪಿಲ್ಲರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕಟ್ಟಡವೂ ಸುಭದ್ರ ಮತ್ತು ಎರಡು-ಮೂರು

ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದಂತೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಣಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಂಬದಾಕಾರ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ತಲೆನೋವಿನ ಕೆಲಸ ಬೇಡವೆಂದುಕೊಂಡು ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್‌ನೆಂಬ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರನಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾನೆನ್ನುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹಲವರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ಒಬ್ಬ ಸಾದಾ ಗೌಂಡಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಸುರು ಮಾಡಿದ್ದ ಅವನು ಮೇಸ್ತ್ರಿಯಾಗಿ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಾಗಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬಿಳಿ ಪಾಯಜಾಮ, ಕುರ್ತಾ ಧರಿಸಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರು ತಪ್ಪಿದರೆ ಹಾಗಲ್ಲ, ಹೀಗೆಯೆಂದು ತಾನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲ ಸುಸೂತ್ರ ನಡೆದಾಗ ಗಿಡದ ನೆರಳಿಗೆ ಕುಳಿತು ರೇಡಿಯೊ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ.

ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾಗುವ ಇಟ್ಟಿಂಗಿ, ಉಸುಕು, ಸಿಮೆಂಟ್, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಆಗಲೆ ತರಿಸಿದ್ದ. ವಾಚ್‌ಮನ್‌ನಿಗಾಗಿ ತಗಡಿನ ಒಂದು ಶೆಡ್ ಕೂಡ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸುಮಿತ್ರಾ ಬಂದು ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಕಲ್ಲು, ಉಸುಕು, ಸಿಮೆಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ತರಿಸಿದ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹರಕು-ಮುರಕು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ವಿಧವಿಧವಾದ ಆ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿನ ದುಡ್ಡು ಎಷ್ಟೆಂದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆನ್ನುವಂತೆ ಗೋಣು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡದ ಬ್ಲೂಪ್ರಿಂಟ್‌ನ್ನು ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು 'ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್, ಸರಿ ಹಿಡಿ, ನೋಡು, ಉಲ್ಲಾ ಹಿಡಕೊಂಡಿದಿ?'

'ಅದಕ್ಕೇನೂಗೋದಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ ಅಕ್ಕಾವೆ, ಪೂರ್ವಕಿದ್ದುದ್ದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬರ್ತದೆ' ಅವನು ನಗುತ್ತ ಅಂದ.

'ಆತು. ಆದರೆ ಅಕ್ಷರ ತಿರುವುಮುರುವು ಹೆಂಗ ಓದತೀ?'

'ಮನಿ ಕಟ್ಟಾಕ ಅಕ್ಷರ ಬೇಕಾಗಿಲಿ ಮೇಡಮ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಿಲ್ಲರ್ ತೋರಿಸ್ತಾನು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟ ಕಂಬ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅನಸ್ತದೆ. ಎರಡ ಕಂಬಗಳಂತೂ ಬ್ಯಾಡ್ ಬ್ಯಾಡ್. ಸುಮ್ಮನ ವ್ಯರ್ಥ. ಹಾಕಿದ್ರೂ ಅಷ್ಟ, ಹಾಕಲಿಲ್ಲದ್ರೂ ಅಷ್ಟ'

ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಚಾಣಾಕ್ಷನೆಂದು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಆಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಳು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಾಡಿದ್ದ. ಅಸ್ತಿವಾರದ ಮೊದಲ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಇಂದು ಪೂಜೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪೂಜೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನು ತರಲು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಮೊದಲ ಪಿಲ್ಲರ್‌ನ ತಳಕ್ಕೆ ಚೂರು ಬಂಗಾರವಾದರೂ ಬೇಕು ಅಂತ ಅವನು ಅಂದರೂ ಸುಮಿತ್ರಾ ಅದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಸುಮಿತ್ರಾಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ಪೂಜೆಯಂತೂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದೆಂದೂಕೊಂಡಳು. ಯಾಕೋ ಅವಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವೆದ್ದಿತು. ಈಗಂತೂ ಸರಕಾರಿ ಮನೆಯಿದೆ. ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಹತ್ತು-ಪನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಯಾವುದೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ...

ಹಕ್ಕಿಗಳ ಜೋರು ಕಲರವದಿಂದ ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಬೆಳಗಿನ ನಿದ್ರೆಯ ಗುಂಗು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಚುಮುಚುಮು ಬೆಳಕು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತಯಾರಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಹುಡುಗಿ ಪ್ರಭಾಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದಳು. ಒಂದು ಸಲ ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು ಪ್ರಭಾ ಎದ್ದುಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಎಂದುಕೊಂಡಳು. 'ಪ್ರಭಾ, ಬಾಗಿಲು ಹಾಕೋ- ನಾನು ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬರ್ತೀನಿ' ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಳು. ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ತಾನು, ಪ್ರಭಾ, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ನಸುಕು ಮಾತ್ರ ಈ ಕ್ಷಣ ಎಚ್ಚರಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡಳು.

ಚಳಿಯೆನಿಸಿ ಸೆರಗನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಳು. ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮಂಜು ಅವಳ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೋಯಿಸಿತು. ಗಿಡವುಗಳ ಕೂಡ ಮಂಜಿನಿಂದಾವರಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಉಂಟು ಮಾಡಿದವು. ಬೆಳಗಿನ ಆಹ್ಲಾದಕರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೂರದಿಂದ ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆಯ ಜಾಗ ನೋಡಿದಳು. ಮುಂದೆ ಉಸುಕಿನ ರಾಶಿ, ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಕಬ್ಬಿಣದ ರಾಡ್ ಎಲ್ಲ ಮುಂಜಾನೆಯ ಥಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುದುರಿದ್ದವು. ವಾಚಮನ್‌ನಿಗಂದು ಹಾಕಿದ್ದ ಶೆಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೆ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಅಂಗಿ, ಹೊಳೆಯುವ ಲುಂಗಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅವನು ತನಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಮೇಡಮ್, ಇವನೇ ವಾಚಮನ್. ಅವನು ಶೆಡ್ಡನ್ನು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೇನಿ. ಚೊಲೊ ಅದಾನ, ನಂಬಿಗಸ್ಥ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ. ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಬೆಳಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಬ್ಬಳೆ ಅನಿಸಿ ತುಸು ಭಯವಾದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗ ಬಂದೇನೇನೊ ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಅಂದುಕೊಂಡರೂ ಕಾಲುಗಳು ರಸ್ತೆಗುಂಟ ನಡೆದಿದ್ದವು.

ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಿಗೆ ಬಂದಳು. ಮನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ವರಾಂಡ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ರೇಲಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ವರಾಂಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಬೆಡ್‌ರೂಮ್ ಇದೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರವೆ ತನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸದ ಟೇಬಲ್ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನೊಳಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾಳಿಗೆ ಕೊಡುವದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೆ ಆಗಿಂದಾಗ ಕರೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಪಡಸಾಲೆ.

ಆ ಕಡೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಡಲು ಸ್ಟೋರ್ ರೂಮ್, ಅಡಿಗೆ ಮನೆ, ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ತನ್ನ ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬೇಸರವಾದರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಆರಾಮಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿ ಚಾಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮರುಕ್ಷಣ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಂಗಸಾಗಿ ತಾನು ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆ ಆರಾಮಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿ ಕಾಣಲಾರದೇನೊ ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಹೊರಗೆ ಮೈ ಮುರಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಬೇಡ, ಅಂತಹ ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು. ಸಾದಾಖುರ್ಚಿ ಇರುತ್ತವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಾಯಿತು. ಅದೂ ಬೇಡವೆಂದರೆ ಒಳಗೆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದಿದ್ದರಾಯಿತು! ಹೊಸ ಮನೆ ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ತಾನೀಗ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಮನೆಗಿಂತ ಮನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಠಳಿಗೆ ಹಾಕಿದವನನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ತುಸು ಅಧೀರಳಾದಳು. ತಾನು ಈಗಷ್ಟೆ ಎದ್ದು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಮಿತ್ರಾ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು.

ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನ ಆ ದಿನ ಅವಳೆದುರು ನಿಂತಿತು. ಅವಳು ಕಸ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಜೀಪೊಂದು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಮಧ್ಯಮಯಸ್ಕನೊಬ್ಬ ಇಳಿದು ಈಗ ತಾನಿರುವ ಮನೆಯ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿದ್ದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮರಳಿ ಬಂದು ಜೀಪ್ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದವನು ಯಾಕೊ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಿಸಿ ಸುಮಿತ್ರಾ ಮತ್ತು ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್‌ರವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ.

‘ನಮಸ್ಕಾರ ಮೇಡಮ್, ನಾನು ನಿರಂಜನ ದತ್ತಾ ಅಂತ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು?’

‘ಸುಮಿತ್ರಾ ಚೌಧರಿ’

‘ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ನೀವೆ ಸುಮಿತ್ರಾ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಅನಿಸ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಭಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ’

ತಾನು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಾಯಿಯವರೆಗೆ ಬಂದರೂ ಸುಮಿತ್ರಾ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ನಿರಂಜನನ ತನ್ನ ಮಾತು ಮುಂದುವರೆಸಿದ:

‘ನಾನು ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂತ ಪ್ಲಾಟ್ ತಗೊಂಡಾಗ ಎದುರಿನ ಪ್ಲಾಟ್ ಯಾರದಿರಬಹುದಂತ ಸುಮ್ಮನ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಆಜೂ-ಬಾಜೂ ಯಾರ ಇರಾರಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತೇ ಚುಲೊ ಇರಬಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಲಕರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಈ ಪ್ಲಾಟು ನಿಮ್ಮದಂತ ಖಾತ್ರಿ ಆದಮ್ಯಾಲ ನಾ ಮನಿ ಸುರುಮಾಡಿದೆ. ಮೊದಲು ಪ್ಲಾಟ್ ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅವರ ಹೆಸರಲೆ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲ?’

‘ಹೌದು, ಅಪ್ಪ ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು’ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು.

‘ಮನಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂತ ಮಾಡಿರೇನು?’

‘ಹೌದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಜೊತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ಕೊಂತ ನಿಂತಿದ್ದೆ.

ಮನಿ ಕಟ್ಟೋದು ಸರಳ ಅಲ್ಲ ಅಂತಾರ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಂಗ ಮಾಡೋದು? ಸುರು ಮಾಡಬೇಕೋ, ಮಾಡಬಾರದೋ ಅಂತ ಚಿಂತಿಯಾಗೇತಿ. ಮನಿ ಮುಗಿಯೋದರೊಳಗಾಗಿ ಕರಗಿದ್ದ ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗ ಆಗಿದ್ದದ ಅಂತ ಹೇಳಾರು”

ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿರುವ ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಕಪ್ಪನೆ ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿರಂಜನ ಕಾಣಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಆಕೆ ತನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಾಳೇನೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

‘ಛೆ, ಛೆ, ಹಂಗೇನಿಲ್ಲ ಮೇಡಮ್, ಮಂದಿ ನೂರಾ ಎಂಟು ಹೇಳಾರ. ಮಂದಿ ಮಾತು ಕೇಳಾ ಹೋದ್ರ ಮನಿಯಲ್ಲ, ಜಾಗನೂ ತಗೊಳ್ಳಾಕ ಆಗಂಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗಿದ್ದ ಜಗತ್ತಿನ ಮಂದಿ ಕೂದಲೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಗ ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಅಲ್ಲ?’ ಎಂದು ನಕ್ಕ. ಅವಳಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುವವನಂತೆ ‘ಮೇಡಮ್, ನೀವು ಸುರು ಮಾಡಿ, ಮುಂದ ತಾನ ಕೆಲಸ ಆಗ್ಗೇತಿ, ಮನಿ ಹೆಂಗ ಮುಗೀತು ಅನ್ನೋದ ಸೈತ ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಚುಲೋ ಇದ್ರ ಮುಗೀತು.’

ನಿರಂಜನ ಹಾಗೆಂದಕೂಡಲೇ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಒಂದು ಸಲಾಮು ಒಗದ. ನಿರಂಜನ ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತ, ‘ಮೇಡಮ್, ಏನರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಿದ್ದ ಸಂಕೋಚ ಮಾಡ್ಕೋಬ್ಯಾಡಿ, ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ನಾನೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅದೇನಿ, ಫರಕೇನಂದ್ರ ನಾನು ರೋಡ್, ಬ್ರಿಜ್ ಕಟ್ಟತೇನಿ. ನನ್ನ ಡ್ರೈವರ್ ಭರತ್ ಸೈತ ನನ್ನ ಜೋಡಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಷ್ಟು ಅನುಭವ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಾನು. ನಾ ಇರಲಿಲ್ಲಂದ್ರೂ ಆವ ನಿಮಗ ಬೇಕಾದ್ರ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ತಾನು.’

ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಕಾಲೇಜು ಮಾಸ್ಟರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದ ಆಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾಲನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಪ್ಯಾಟು ಏಳೆಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿರಂಜನ ಅಂದ : ‘ಅಯ್ಯೋ, ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ದಿನಾಲೂ ಬಂದು ಮನೆಗೆಲಸ ಏನೇನಾಗ್ತಾಯಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋದು ಬಾಳ ಕಷ್ಟ. ಹೆಂಗ ಮಾಡ್ತೀರಿ ನೀವು? ಆದ್ರೂ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಏನ ಮಾಡೋದು?’

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ‘ನಾನು-ನೀವು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಎಷ್ಟ ಚಲೋ ಇರ್ತಿತ್ತು. ಆವಾಗ ಈ ನನ್ನ ಮನಿ ಖಾಲೀನ ಇತ್ತು. ನಿಮಗ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಂದ್ರ ಇಲ್ಲೆ ಹತ್ತಿರಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮನಿ ದೇಖರಕಿ ನೋಡಬಹುದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಒಬ್ಬಗ ವೊನ್ನಿ ವೊನ್ನಿ ವರಾತ ಕೊಟ್ಟೆ.’

ಅವ ಬರಾವ ಅದಾನ. ಬಂದಾನೇನೂ ಅಂತ ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ' ಎಂದ. ಸುಮಿತ್ರಾ ಕೂಡ 'ಹೌದಲ್ಲ, ಮನಿ ಇಲ್ಲೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಿತ್ತು' ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದಳು.

ಅವರು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ವಾರ ಕೂಡ ಕಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರಂಜನ ಸುಮಿತ್ರಾಳಿದ್ದ ಕಾಲನಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು 'ಮೇಡಮ್, ನಿಮ್ಮ ನಸೀಬ ಚಲೋ ಇದೆ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯ್ಯಾಗ ಹೀಂಗಿಂಗ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ನಿಮಗ ಸಹಾಯ ಆಗ್ಲಿ ಅಂತ ಅವನೂ ಬ್ಯಾರೆ ಕಡೆ ಮನಿ ನೋಡ್ಲೇನಿ ಅಂತ ಒಪ್ಪೊಂಡ.' ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. 'ಬಾಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ 'ಅದನ್ನಾಕ ಕೇಳ್ತೀರಿ ಮೇಡಮ್, ನಿಮಗ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಕೊಡಿ' ಎಂದು ಹೊರಟು ಹೋದ. ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಎರಡಕ್ಕೂ ನಿರಂಜನನ ಮನೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಕೆ ಹೂಂ ಎಂದು ಎರಡು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ನಿರಂಜನನ ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು.

ನಿರಂಜನನ ಸವಾರಿ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಆಗಾಗ ಆಗಮಿಸುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನು ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹೋದವಾರ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಿರಂಜನನಿಗೆ ಸುಮಿತ್ರಾ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಎ.ಕೆ.ಸಿಂಗ್ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಚೀಟಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ. ಸಂಜೆ ಎನ್ನುವದರೊಳಗಾಗಿ ಎರಡು ಟ್ರಕ್ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅವಳ ಪ್ಲಾಟ್ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದವು. ಕಟ್ಟಡ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೂ ಗೊತ್ತಿರದ ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳೆಂದು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೊರಟಿದ್ದ ನಿರಂಜನ ಪ್ಲಾಟಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೆಂದು

ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್‌ನನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಆಮೇಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು 'ಈಗ ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಐದಾರು ಚೀಲ ಮಾತ್ರ ತಗೊಳ್ಳಿ, ಆಮ್ಕಾಲ ನಾನು ಒಳ್ಳೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡಿಸ್ತೀನಿ' ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು. ಹಿಂದಿದ್ದ ಬಾಡಿಗೆಯವನು ಮನೆ ಹಿಂದಿನ ತೋಟವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬಂದ. ಆಮೇಲೆ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಕೆಲಸದ ಹುಡುಗಿ ಪ್ರಭಾ ಅವನಿಗೆ ಚಹಾ ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ಡ್ರೈವರ್‌ನಿಗೂ ಹೋಗಿ ಚಹಾ ಕೊಟ್ಟುಬಂದಳು. ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಜೊತೆ ಅದು-

ಇದು ಮಾತಾಡುತ್ತ 'ಈ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಇತ್ತು ಮೇಡಮ್, ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ ಹಂಗಾಯ್ತು. ನನ್ನ ಮನೆ ಹೆಂಗಿದೆ? ಆರಾಮ ಅನಿಸಿದೆಯಲ್ಲ?' ಎಂದ. ಸುಮಿತ್ರಾ 'ಓಹ್ ! ಬಾಳ ಚಲೋ ಅದ. ನಮಗ ಮನಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಆತು. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಹಾಯ ಆತು' ಎಂದಳು. ನಿರಂಜನ ಎದ್ದು ನಿಂತ. 'ಮೇಡಮ್, ನಾನಿನ್ನ ಬರ್ತೀನಿ. ಆಮ್ಕಾಲ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಿ ಮುಗಿದಮ್ಕಾಲ ಇದು ಖಾಲಿಯಾಗ್ತದೆಲ್ಲ. ಆವಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದಂತ ಮಾಡೇನಿ. ಯಾವಾಗಲಾದ್ರೂ ನಾಕೈದು ದಿನ ನಾ ಬಂದಾಗ ನನಗ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತದೆ. ಹೆಂಗೂ ನೀವು ಎದುರಿಗೇನ ಇರ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಏನಂತೀರಿ?' ಎಂದ.

ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನಗುಮುಖವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದ ಅವನು 'ಬರ್ತೀನಿ' ಎನ್ನುತ್ತ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ನಿರಂಜನ ನಿನ್ನೆಯಷ್ಟೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನು ದಾಪುಗಾಲಿಟ್ಟು ಬಂದ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಹೇಳಲು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಪ್ರಭಾ ಬಂದು 'ಕೂಡಿ ಸರ್' ಎಂದು ಹೇಳಿಹೋದ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಸುಮಿತ್ರಾ ಬಂದು 'ನಮಸ್ಕಾರ ನಿರಂಜನ ಅವರಿಗೆ' ಎಂದಳು.

'ನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂದ ನಿರಂಜನ ಉದ್ದೇಗಕ್ಕೊಳಗಾದವನಂತೆ ಒಂದೆ ಬಾರಿಗೆ 'ಅಲಿ, ಮೇಡಮ್, ನೀವು ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟವರೆಂದು ನನಗ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ, ನೀವು ನಿಶಿಯ ತಂಗಿಯಂತ ನನಗ ಇವತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾತು. ಮೊದಲ ಒಂದ ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಮೇಡಮ್, ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ನಿತಿ ಮತ್ತು ನಾನು ಬಾಳಂದ್ರ ಬಾಳ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅವನ ಮಗ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಳಗ ಫಸ್ಟ್ ಬಂದಿದ್ದ. ಆವಾಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ತಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನನಗ ಬಾಳ ಖುಶಿಯಾಗೇದ ಮೇಡಮ್, ನೀವು ಇಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದವರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ?'

ಸುಮಿತ್ರಾ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ನಂತರ “ನಿಶಿ ನಮ್ಮಣ್ಣಲ್ಲ, ಅವ ನನ್ನ ತಮ್ಮ. ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಅವನ ಅಕ್ಕ. ನಮ್ಮ ತಮ್ಮನ ಪರಿಚಯ ನಿಮಗ ಐತೆಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಹೇಳ್ತೀ?” ಎಂದು ನಕ್ಕಳು.

ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ನೋಡಿದ ನಿರಂಜನ ‘ನಾ ಇದನ್ನು ನಂಬಗಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ ಮೇಡಮ್, ನೀವು ಅವನ ತಂಗಿ ಇರಬೇಕು’ ಎಂದ.

“ನಾ ಯಾಕ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಿ.”

‘ಮೇಡಮ್ ಖರೆ ಹೇಳ್ತೀನು? ನೀವು ಅವನಿಗಿಂತ ಬಾಳ ಸಣ್ಣವರಂಗ ಕಾಣ್ತೀರಿ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ ಎಂ.ಎ. ಓದತೀನಿ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಮಂದಿ ನಂಬಿಬಿಡ್ತಾರು. ನೋಡಿ’ ಎಂದ ನಿರಂಜನ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪುಟಿಯುತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಮುಂಜಾನೆಯ ಥಂಡಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ಲಾಟಿನ ಹತ್ತಿರವೆ ಆಕೆ ಶತಪಥ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳಕಾಯ್ತು ಅನಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಆಕೆ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಅಡ್ಡಾಡಿಬರಲು ಹೊರಟಳು. ಸೀದಾ ಹೋಗಿದ್ದ ರಸ್ತೆ ಮುಂದೆ ಬಲಗಡೆ ಹೊರಳಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ‘ರತ್ನಾಪುರ ರಸ್ತೆ’ ಎಂದಿತ್ತು. ಮೂರು ರಸ್ತೆಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ತಿರುವು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಕೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ನಡೆದಳು. ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಂದರವಾದ ಮನೆಗಳು ಎದ್ದಿದ್ದವು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡತ್ತು. ಗಿಡ ಮರ ಹಸುರಿನಿಂದ ಕೂಡುತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮನೆಗಳು ಹಸಿರನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕಿವೆ. ಒಂದು ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ತೆಂಗಿನಗಿಡಗಳು ಬೆಳಗಿನ ಗಾಳಿಗೆ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವರು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಮನೆಗಳು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಯಾರೂ ಎದ್ದಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಜನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿ ಬರುವ ಆಸೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣ ಸುಳಿದುಹೋಯಿತು.

ಮನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ‘ರೂಪಕ ಭವನ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ರೂಪಕ್ ಅಂದ್ರೆ ಯಾರಿರಬಹುದು? ಮನೆ ಮಾಲಿಕನದೆ? ಅಥವಾ ಅವನ ಮಗುವಿನದೆ? ಆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಕನ ಅಪ್ಪ-ಅವ್ವ ಮಲಗಿರಬಹುದು. ರೂಪಕ್ ಯಾವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೆಯೋ? ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಿಳಿಯ ಹೂಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯ ಕಂಪೌಂಡಿನೊಳಗಿಂದ ನಾಯಿಯೊಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಒದರುತ್ತಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ದೊಡ್ಡ ಗೇಟನ್ನು ಅದು ದಾಟಲಾರದು. ಕಾರಿಡಾರಿನಲ್ಲಿಯ ದೀಪ ಮುಂಜಾನೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಬ್ಬಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ದೀಪ ಬೇಕೆ ಬೇಕು. ನಿರಂಜನ ದತ್ತಾ ಕೂಡ

ಇಂತಹದೇ ದೊಡ್ಡ ವೈಭವದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿರುವನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಎತ್ತರದ, ಸದೃಢ ಶರೀರದ ನಿರಂಜನ ತನ್ನ ಮೈಗೊಪ್ಪುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸದಾ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಮುಖದ ತುಂಬ ಅವನೊಳಗಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ನಗು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಆತ ವಹಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎದುರಿಗಿರುವವರು ಮೂಕರಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ.

ಸುಮಿತ್ರಾ ಆ ಕಡೆ, ಈ ಕಡೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಕೂಟರ್‌ನ್ನು ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಲು ಇಳಿಜಾರಿನಂತಹ ದಾರಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ಕೂಟರ್ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಏನೋ? ಹರೆಯದ ಗಂಡಸಿನದಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನು ಅದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಳಸಿ ದೇಹ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆಯೇ? ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ ಆಕೆ ಹೀಗೆ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೋಳಿನಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡುತ್ತಾಳೆಂದು ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದನೇ? ಬೇರೆ ಹುಡುಗಿಯ ಚಿತ್ರವೇನಾದರೂ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿತ್ತೆ?

ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ನೋವು ಕೊಡುತ್ತವಲ್ಲ! ಯಾಕೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮಿತ್ರಾ ಹಿತವಾದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎದುರಿನ ಮನೆಯ ಕಂಪೌಂಡಿಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಂಟೆಯೊಂದರಿಂದ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳರಳಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಮೋಹಕ ಹೂಗಳು! ಅಂತಹ ಹೂವಿನ ಗಿಡವೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಳು.

ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವು ತರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲು ಆಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಂದು ಸ್ಕೂಟರಿನ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೂಡುವ ಚಿತ್ರ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕಿ ನೋವಿನ ತರಂಗಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸಂತಸಪಡುವ ಅಥವಾ ದುಃಖಪಡುವ ದಿನಗಳು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದುಹೋಗಿವೆಯೆಂದೆ ಆಕೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಾರಿಬಂದ ರತ್ನಪ್ಪಕ್ಕಿಯೊಂದು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನವೊಂದರ ತಂತಿಬೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು. ಅವಳಿಗಿರಬಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ರತ್ನಪ್ಪಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಸಂಗಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರತ್ನಪ್ಪಕ್ಕಿ ಶುಭಶಕುನವೆಂದು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇಂತಹ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದವು. ವಿಪುಲ್ ತನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಮತ್ತೇನೂ ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಜೊತೆ ಕಳೆಯುವ ಕ್ಷಣಗಳು ತನ್ನ ಜೀವನದ ದಿವ್ಯಕ್ಷಣಗಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ತಮ್ಮದು ಅಮರ ಪ್ರೇಮಕಥೆಯೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಜೊತೆ ಕಳೆದ ಕ್ಷಣಗಳು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ವಿಪುಲ್ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅವಳು ದಾಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು ಅವಳ ಜೀವವಾಗಿದ್ದ. ಆತನಿಗಾಗಿಯೇ ಆಕೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ವಿಪುಲ್ ಹೇಳಿದ : 'ಸುಮಿತ್ರಾ, ಈ ಮಂದಿಯ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನ ಕುರಿತು ಹೆಂಗ ಮಾತಾಡೋದು? ನಮಗ ಏಕಾಂತ ಅನ್ನೋದು ಸಿಗವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನ ಎಲ್ಲಿಯಾದ್ರೂ ಹೊರಗ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ, ಮನ್ಯಾಗ ಏನಾದ್ರೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಬಾ.'

ಸುಮಿತ್ರಾ ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪುಗಳು ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಲನಿಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಕಸ ಕೀಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಕೆಯೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸುಮಿತ್ರಾಳನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಳಕಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾಟನ್ ಸೀರೆ, ಹಳದಿ ರವಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಕರುಣೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದವು.

ತುಂಬ ಅನುಕಂಪವುಳ್ಳವಳಂತೆ ಕಂಡ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮುಖವನ್ನೇ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ಆಲೋಚನೆಯೊಂದು ಬಂತು. ಅಂತಹ ದಯಾಳು ತಾಯಿಗೆ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ವಿಪುಲನಂತಹ ಗೆಳೆಯನ ಜೊತೆ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಬಂದ ಮಗಳಿರಬಹುದೇ? ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಭೂಮಿ ಬಾಯಿ ತೆಗೆದು ನುಂಗಬಾರದೆ ಎನ್ನುವ ಕರಾಳ ಅನುಭವ ಆಕೆಯ ಮಗಳಿಗಾಗಿರಬಹುದೇ? ಆ ತರುಣಿ ಸಹ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತಾನೆ ದ್ವೇಷಿಸಿದಳೆ? ನೋವಿನ ಭರ್ಜಿಗಳು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಚೂರಿಗಳು ಆಕೆಯನ್ನು ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಂದವೆ? ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆ ಯುವತಿ ಹೇಸಿಕೆ ಪಡುವಂತಾದಳೆ?

ಸುಮಿತ್ರಾ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗೆ ಬಂದಳು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಟೀ ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿದ್ದ ಗಂಡಸನೊಬ್ಬ ಓಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅವನು ಮರೆಯಾದ. ವಿಪುಲ್ ತನ್ನಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿ ಮರೆಯಾದಂತೆ ಈ ಗಂಡಸು ಮರೆಯಾದನೇನೋ ಎಂದು ನಗು ತರಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಇನ್ನೂ ನಿद्रಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಆಕೆ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ದುಷ್ಟ ವಿಪುಲ್ ತನಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆರಾಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಶೂನ್ಯ ನೋಟದೊಡನೆ ಮಲಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಸಮಯವನ್ನು ಆಕೆ ಬದುಕಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸುಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಭಾವನೆಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದಳು. ತದನಂತರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದಳು.

ಕಾಲೇಜು ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾಗಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡತೊಡಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಅಪ್ಪ ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು: 'ಏನ ಸುಮಿತ್ರಾ, ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಹೀಂಗೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಂತೆ ಮಾಡಿಯೇನು? ಹಿಂದಿನದನ್ನ ಮರೀಬೇಕವ್ವಾ!'

"ಅವ್ವಾ ನೀನು ನನ್ನ ಮದುವೆ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡೋದಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡ."

ಆ ನಂತರ ಅವಳ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಎಂದೂ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಸಾಯುವ ಮುನ್ನ ಈ ಪ್ರಾಟೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅದು ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರು ಈಗ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿರಬೇಕು. ತಾನೇನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೋಡೋಣ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸುಮಿತ್ರಾಳ ತಂಗಿ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೊದಮೊದಲು ಬರೀ ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ. ಕೊನೆಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಆಗಮನ, ಮಕ್ಕಳ ಚೀರಾಟ, ಕಿರಿಕಿರಿ ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೊಂದರೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತಂಗಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಈಗ ಅವರಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ನಿಶಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದರೂ ಚಹಾ ಕುಡಿದು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾಲನಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ ಮುಂದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದಳು. ಜನ ವಿರಳವಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಳು. 'ನಾ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲೇನು?' ತಮ್ಮ ಕೇಳಿದ.

ಸುಮಿತ್ರಾ ತಮ್ಮನ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನವಶ್ಯಕ ಎನಿಸಿತು. ಅನ್ಯರ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ದಯೆ, ಕನಿಕರ, ಅನುಕಂಪ ತನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಇಂತಹ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿಯ ನಾಯಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅವಳ ಒಂಟಿತನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದರು. ಇನ್ನೂ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಅವಳಿಗೆ ಏನೇನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು ! ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಅವಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಚಾಚಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು !

ಒಂದು ಸಲ ಅವಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಇಂತಹ ನೆರವಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದ. ಆತ ಡಿಗ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷ ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ಏನವನ ಹೆಸರು ! ದಿಗಂತ್ ! ಇರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ಆಕೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಮರೆಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ನೆನಪಿನಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದುಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ದಿಗಂತನ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋದವು. ಅವು ಈಡೇರದಾದಾಗ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವನಿಂದ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಅವನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೈತಾನನಿದ್ದಾನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಿತ್ರಾ ಹೆಂಗಸೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು, ಆಕೆ ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲದ ಕೊರಡೆಂದು ಜರಿದು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಸುಮಿತ್ರಾ ಚೀರಿದ್ಧಳು: “ಹೌದೋ, ನಾನು ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲದವಳು, ಕೂರಿ. ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯ್ತಲ್ಲ, ನೀನೊಬ್ಬ ನಾಯಿ, ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗು”

ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಕೆಲವು ಸಲ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಅವಳ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಪಿಸ್ತೂಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಅವಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಆವಾಗಲೇ ಹೊಕ್ಕಿತ್ತು.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುವ ಏಕೈಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಅವಳ ಕಾಲೇಜಿನ ಗೇಟು ಕಾಯುವ ವಾಚಮನ್. ಆಕೆಯ ಅಪ್ಪನ ವಯಸ್ಸಿನ ಅವನು ಅನಾಥ ಹುಡುಗಿ ಪ್ರಭಾಳನ್ನು ಅವಳ ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದು ಸೇರಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದ. ಸೋದರಮಾವನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿಸುವಾಗ ಸುಮಿತ್ರಾ ಆ ಚೌಕಿದಾರನಿಗೆ ನಿಷ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಳು: “ನೋಡು, ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೆ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ಕೊಡ್ತೀ ಎಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಆಕೆ ಹೆಸರೆ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ತಗ್ಗಾಕ ಆಕೆ ಮಾಂವಗ ಹೇಳು. ತಿಂಗಳಾ ತಿಂಗಳಾ ನಾ ಅಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟತೇನಿ. ರೊಕ್ಕ ಇಸಗೊಳ್ಳಾಕ ಆಗ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಾ ಪ್ರಭಾನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗೊ ನೆವದಾಗ ಆಗ್ಲಿ, ಆಕೆ ಸ್ವಾದರಮಾಂವ ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಬರೋದು ಬ್ಯಾಡ. ಆಕೆ ಜೀವ ನೆನಸಿದಾಗ ತಾನ ಹೋಗಿ ಬರ್ತಾಳು. ನನ್ನ ಮನಿಗೆ ಬಂದು ತೊಂದ್ರೆ ಮಾಡತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕ ಹೂಂ ಅಂದ್ರ ಹೂಂ. ಬ್ಯಾಡಂದ್ರ ಬ್ಯಾಡ.”

ಚೌಕಿದಾರ ‘ಆ ಬಡ ಹುಡುಗಿಗೆ ನೀವೆ ದೇವು’ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಭಾಳನ್ನು ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ. ಆಕೆ ಬಂದು ಈಗ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳೆ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಎರಡು ರತ್ನಪಕ್ಷಿ ಕಂಡರೆ ಪ್ರೇಮ, ಒಂದು ಕಂಡರೆ ವಿರಹ ಎನ್ನುವ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಭಾ ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಎನಿಸಿತು ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ.

ಜಾಗಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಓಡುತ್ತ ತನ್ನೆದುರು ಬಂದ. ಕ್ಯಾನವಾಸ್ ಬೂಟು, ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಸಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದ ಅವನು ಧಡ್ ಧಡ್ ಎಂದು ಲಯಬದ್ಧ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಪಕ್ಕ ಹಾಸಿ ಹೋದ. ಅವನ ಕಾಲುಗಳು ಬಲವಾಗಿದ್ದವು. ಸದೃಢ ಶರೀರ. ನಿರಂಜನ ಜಾಗಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೀಗೆಯೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಯೋ ಏನೋ? ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿರಬೇಕು. ಥೂ ! ತಾನು ಏನೇನೊ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮಾತನಾಡುವ ಶೈಲಿ, ನಗುವ ಪರಿ, ಆಕರ್ಷಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ತನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಇರುವಂತಿವೆ. ಅವನು

ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು, ತಾನೆ ಬಂದು ನೆರೆಮನೆಯವನಾಗಿ ಆಗಾಗ ಇರತೊಡಗಿದರೆ? 'ಹಲೋ ಮೇಡಂ, ಹಾಯ್ ಮೇಡಂ, ನೀವು ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀರೆಂದು' ಹೇಳಲುತೊಡಗಿದರೆ? ತಾನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆದುರಾಗಿ ಬಾಲ್ಕನಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಶಾಂತ ಏಕಾಂತವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನು ಬಂದು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಬೇಡವಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೆಸೆದರೆ? 'ನಮಸ್ಕಾರ ಮೇಡಂ, ಈ ನಿರಂಜನನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ? ಮುಂದಿನದನ್ನು ಆಕೆ ಯೋಚಿಸದಾದಳು.

ನಸುಕಿನ ಕತ್ತಲು ಕರಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಿಟಕಿ ತೆರೆದಿದ್ದವು. ಸುಮಿತ್ರಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಚುರುಕು ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿದಳು. ಪ್ರಭಾಳನ್ನು ಕೂಗಿದಾಗ ಆಕೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಳು. ಸುಮಿತ್ರಾ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಖ, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಾಲ್ಕನಿಯ ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಧೂಪ್ ಎಂದು ಭಾರವಾದ ಹೃದಯದೊಡನೆ ಕೂತಳು. ಎಷ್ಟೊ ಹೊತ್ತು ಆಕೆ ಹಾಗೆಯೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಸುಮಿತ್ರಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮುಂಜಾನೆಯ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಬಂದ. ಪ್ರಭಾ ಅವನಿಗೂ ಚಹಾ ಕೊಟ್ಟಳು. ಚಹಾ ಕುಡಿದಾದ ಮೇಲೆ ಸುಮಿತ್ರಾ ಮನೆಯ ನಕ್ಷೆ ತಂದು "ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್, ಆವತ್ತು ನೀನು ಈ ಬ್ಯೂಟಿಂಟ್ ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ್ದೆಯಲ್ಲ. ಅದೇ ತರಹ ಮನೆ ಕಟ್ಟು." ಆಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದ. "ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ಬಾಲ್ಕನಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೋಣೆ ಐತೆಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮಾಡು, ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಭಾನ್ನ ರೂಮು ಇಲ್ಲಿ" ಖಾಲಿ ಕಪ್ ಒಳಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಭಾ 'ಅಲ್ಲ, ಅಕ್ಕ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಕನಿ ಇಟ್ಟ ಏನು ಮಾಡುವಾಕಿ? ಆ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ಗೋಡೆ ಐತಿ' ಸುಮಿತ್ರಾಳ ಪ್ಲಾಟಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈಕೆಯ ಮನೆ ಮುಚ್ಚುವಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಗೋಡೆಯಿತ್ತು.

ಸುಮಿತ್ರಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಡುಸಾಗಿಯೆ ಅಂದಳು ; "ಮೋಹಿಯುದ್ದೀನ್ ನಾನು ಇದೇ ಈಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ, ಅದೇ ತರಹಾನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಏನೂ ಬದಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಹೋಗು ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಾಡು."

ಮನೆ ಸುರು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಗೆ ನಿರಂಜನ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಮೇಲಿನ ಸಾಹೇಬರು ಏನೋ ಅರ್ಜಂಟ್ ಸೈಟ್ ತಪಾಸಣೆಗೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಡ್ರೈವರ್ ಭರತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಟ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದ. ವರಾಂಡದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿರಂಜನ ದತ್ತ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಏನೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ

ಭರತ್ ತಿರುಗಿ ಹೋದ. ಮನೆ ತಿರುವು ಮುರುವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಸಂಜೆ ಬಾಡಿಗೆಮನೆಯ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆಯ ಪಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಸುಮಿತ್ರಾ ಪ್ರಭಾಗೆ ಹೇಳಿದಳು : “ನೋಡು, ಪ್ರಭಾ, ರಸ್ತೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಈ ಕಡೆ ವರಾಂಡ ಬರೋದಿತ್ತಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬದಲಿ ಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹಾಕೇನಿ. ಈ ಕಡೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ರೂಮು ಬರೋತಿ. ಹೊರಗಿನ ಗಿಡಗಂಟೆ, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ನೋಡೋಂತ ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಬಹುದು. ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧದ ದಿಕ್ಕಿನ್ಯಾಗ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸದ ರೂಮು ಇರತೈತಿ. ತಿಳೀತಲ್ಲ, ಜಾಣ ಹುಡುಗಿ.”

ಪ್ರಭಾ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು. ಸುಮಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಈಗ ನಿರಾತಂಕವೆನ್ನಿಸಿತು.

ಗುರುರಾಜ್ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಡೋಂಟ್ರಿ ಕವಿತೆಗಳು

ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವು

ಮೂಲ : ದಿನು ಭಾಯಿ ಪಂತ್

ನೋಡಿ

ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ನೋಟ ಹರಿದಷ್ಟೂ ದೂರ ವಿಶಾಲ

ಹರಡಿದೆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೆರುಗು, ಹಸಿರು ವನಗಳು

ದಟ್ಟ ಎಲೆಗಳ ಹೊದ್ದ ಮರಗಳ ರೆಂಬೆಯೇರಿ ವಿರಮಿಸುವ

ಹಕ್ಕಿಗಳು

ಹಾಡುತ್ತವೆ - ಸದಾ ತಾಜಾ ಮಧುರ ಮನಮುಟ್ಟುವ ಹಾಡು.

ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ಮೋಡಗಳು ಸಾಗರಗಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿ

ಇಳಿದು ಗುಂಪುಗೂಡುತ್ತವೆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ

ಮಿಂಚಿನ ತುಣುಕು ಆರತಿ ಎತ್ತುತ್ತವೆ
ಪರ್ವತಗಳ ಪಾದಕ್ಕೆ ಸುಳಿಸುಳಿದು.
ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಳಕ್ಕೆ ಜಿಗಿವ ಜಲಪಾತಗಳು ನಗೆ ಹರಡುತ್ತವೆ
ಕುಣಿದಾಡಿ ಹರಿವ ಪುಟ್ಟ ರುರಿ ತೊರೆಗಳತ್ತ.
ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಬರುವ ತಂಗಾಳಿಗಳಿವೆ
ಬಸವಳಿದ ದಾರಿಹೋಕರು ಆಲದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮೈಹಾಸಿದ್ಧಾರೆ.
ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ಓ... ಓ! ಓ... ಓ! ಯಾರೋ ದೂರದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಳಲೂದುತ್ತು
ಪರವಶಗೊಳಿಸುವ ಪಲಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿ ಸಂದೇಶ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ,
ಇತ್ತ ಅದಕೆ ಮಾರ್ದನಿಯಿತ್ತು ಸುಖಿಸುವ ಚಂಚರೀಕದ ದಂಡು
ಕಲಿಯುತ್ತಿವೆ ಆಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಳಸುಳಿವುಗಳ ಲಯವನ್ನು.
ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ಇದು ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ನೆಲ, ನನ್ನೊಲವಿನ ತಾಯ್ನೆಲ
ಹೇಗೆಂದು ಹಾಡಲಿ ನಾನು ಇವಳ ಗುಣಗಾನ?
ಯಾವ ಪದಗಳಿಂದ ತೆರೆದಿಡಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು?
ನನ್ನೆದೆಯೊಳಗಿನ ಅಭಿಮಾನವನು ಮಾತಾಗಿಸಲಿ ಹೇಗೆ?
ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

ನನ್ನ ಜೀವ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಎಲೆಯಿಂದ
ನನ್ನುಸಿರು ನಲಿಯುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಿರಿವ ಒಂದೊಂದು ಹೂವಿನಿಂದ
ಈ ನೆಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಚೂರು ಗೊತ್ತು ನನಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ.
ಅವಳಿಗಾಗಿ ಹಸಿವು ಹತ್ತಿಕ್ಕಬಲ್ಲೆ, ಭಿಕ್ಷೆಯನೂ ಬೇಡಬಲ್ಲೆ ಅವಳಿಗಾಗಿ.
ನೋಡಿ ನನ್ನ ನೆಲದ ಚೆಲುವನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ.

* * * * *

ಹಾಡು

ಮೂಲ: ಯಶ್ ಶರ್ಮ

ಸಂಜೆ ಎರಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ
 ನನ್ನೆದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ
 ಎಲ್ಲೋ ದೂರದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಪೀಡಕ
 ಧುತ್ತನೆ ಮನಸ್ಸಿಗಳಿಯುತ್ತಾನೆ ಕಾಡಿ ಕಂಗೆಡಿಸಲು
 ಹಳೆಯ ಕಳೆದುಹೋದ ಏನೋ ನೆನಪುಗಳು
 ಇಣುಕಿ ಕುಟುಕುತ್ತವೆ ಚೂಪು ಕೊಂಡಿಯಿಂದ
 ಸಂಜೆ ಎರಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ
 ನನ್ನೆದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ.

ಹೃದಯಹೀನ ಬಂಧುಗಳ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಮಾತಾಡಲಾರೆ
 ಹೇಳಿ ಯಾರಾದರೂ ಚಂದಿರನ ಮುಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆಂದು?
 ಹತಾಶೆಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಕುಟಿಲ ಪ್ರೀತಿಯ ಕಟು ಕುಟುಕುಗಳಿಗೆ
 ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಪರಿತಾಪ ಹಗಲು ಇರುಳು.

ಸಂಜೆ ಎರಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ
 ನನ್ನೆದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ
 ಎಡೆಬಿಡದೆ ರೋದಿಸುವೆದೆಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಗೆ?

ಬೇಡುವೆ ಹೇಳಿ, ಚಿಂತೆಗೆ ತಡೆಯಾದರೂ ಹೇಗೆ?
ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತವೆ ಕಣ್ಣು ಆ ದೂರ ಬೆಟ್ಟದಲಿ
ವಿರಹಗೀತೆ ಹಾಡಿ ಸಾಗುವ ಯಾರದೋ ದನಿಗೆ.

ಸಂಜೆ ಎರಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ
ನನ್ನದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ
ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸುತ್ತೇನೆ ಕದ್ದುಮುಚ್ಚಿ, ಬಂಧುಗಳಿಂದ ದೂರ
ನಿನ್ನ ಅಗಲಿಕೆಯ ಕಲೆಗಳ ತೊಳೆಯಲೆಂದು
ನೆನಪುಗಳ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಕೊಳಲು ಹವಣಿಸುವಾಗ
ಕತ್ತಲನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತಾ
ಸಂಜೆ ಎರಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ
ನನ್ನದೆ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ.

* * * * *

ಮನೆ ಮತ್ತು ಕಛೇರಿ

ಮೂಲ: ವೇದ್‌ಪಾಲ್ ದೀಪ್

ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಲ್ಲೇ
ವಾಸವಾಗಿದ್ದೇನೆ
ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ.
ಅರ್ಧ ಕೊಠಡಿ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕಪಾಟುಗಳು
ಇದು ಉಗ್ರಾಣವೂ ಹೌದು.
ಪಕ್ಕದ ಕೊಠಡಿಯೇ ನನ್ನ ಕಛೇರಿ
ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಲ್ಲವೇ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು
ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಹೊಸಲೊಂದು ದಾಟುವುದು.
ನನಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲದಾಗ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು
ಅದೇ ಹೊಸಲು ದಾಟಿ ಬರುತ್ತಾರೆ
ನನ್ನ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು.

ಮನೆಯೆನ್ನುವುದರ ಭಾವವೇ ಬೇರೆ
ಪ್ರೀತಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಜಾಗ ಮನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ನಾನು
ನೇರ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ
ಜಾದರದೊಳಗೆ ಹುದುಗಿ
ಆಳ ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರುತ್ತೇನೆ
ಕಛೇರಿಯ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ದೂರ.
ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕೊಠಡಿಗಳೇ ಆದರೂ
ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಮನೆ ಬೇರೆಯೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪು

ಮೂಲ: ಶಂಭು ನಾಥ್

ಕೊನೆ ಮೊದಲಿರದ
ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದಿಗಿಲು
ಕಾರಣವೇ ಇರದ
ಒಂದು ನಿಗೂಢ ಮುನಿಸು
ದಿಗ್ಗನಿಳಿಯುತ್ತದೆ
ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ
ಮರುಕ್ಷಣ ಮಾಯ
ಮೋಸದೊಂದು ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ.

ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣಲಾಗದು
ಆದರೂ ಒಳಗಣ್ಣು ಚಿತ್ರಪಟ
ಕಾಲದಾಳಕ್ಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ
ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು
ಉದುರಿ ಹೋಗುವುದಿನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣಕೆ.

ಸಕ್ಕರೆಗಿಂತಲೂ ಸಿಹಿ
ವಿಷಕಿಂತಲೂ ಕಹಿ ಮಗದೊಮ್ಮೆ
ಆಗಸಕ್ಕೂ ಹಿರಿದು
ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಿಂತಲೂ ಕಿರಿದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ.

ಕಣ್ಣು ಮುಟುಕಿನೊಳಗೆ
ತಂದು ನಿಲಿಸುವುದು ಲೋಕವನೆಲ್ಲ
ಮನದ ಅಂಗಳದೊಳಗೆ
ನೋಟ ನೆಡಿಸಿ.

ನಲಿವಾಗಿ ಹರಿವುದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ
ಪುಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯೊಂದ
ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಸವಿದು.

ಆತಂಕಕೆ ಕುಸಿಬಿದ್ದು
ಅನಾಥವಾಗಿ
ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಬೆದರಿ
ಸಾವನುಣ್ಣುತ್ತದೆ.

ಅಂದುಕೊಂಡದ್ದು ಏನೋ ನಡೆದಂತೆ
ಮುಗುಳು ನಗುವುದೊಮ್ಮೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಾರುವುದು ಬೇಸರದ ಬಲೆಗೆ.

ಯಾರೊಂದಿಗೋ ಬಡಿದಾಡಿ
ಯಾರೊಂದಿಗೋ ಒಡನಾಡಿ
ಎಲ್ಲೋ ಗೆದ್ದಂತೆ ಮೆರೆದು
ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಸೊರಗುತ್ತದೆ
ಯಾರಿಗೋ ಸೋತುಬಿದ್ದಂತೆ.

ಯಾರದೋ ಮಾತು ಗುನುಗುತ್ತದೆ
ಒಳಗೊಳಗೇ ಶಪಿಸುತ್ತದೆ
ಬೈಗುಳದ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತದೆ
ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ.

ಒಳಿತ ಮನಗಾಣುತ್ತದೆ
ಕೆಡುಕಿಗೆ ಮರುಗುತ್ತದೆ
ಕಾಲದ ಮೆಲುಕಿನೊಳಗೆ.

ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮಗನಿವನು?

ಮೂಲ: ದಿನು ಭಾಯಿ ಪಂತ್

ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮಗನಿವನು
 ಚಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತವನು?
 ಯಾರಿವನು ಈ ನೆಲದ ಕೂಸು
 ನಡುನಡುಗಿ ಸತ್ತವನು?
 ಸಾಲು ಸಾಲೆತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬದಿ
 ರಸ್ತೆಯ ನಡುವೆ ಬಿದ್ದಿಹನು.
 ಈ ರಾಜಧಾನಿಯ ನಟ್ಟನಡುವೆ
 ದೇಶದ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದವ
 ಕಂಬಕೆ ಒರಗಿ ಕೊರಗಿ
 ಹಾಲು ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಡಿ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟವನು.

ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗನಿವನು
 ನಡುನಡುಗಿ ಸತ್ತವನು?
 ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮಗನಿವನು
 ಚಳಿಗೆ ಸತ್ತವನು?

ಹರಿದ ಅಂಗಿ ಬರಿಗಾಲು
 ಎದೆಗೊತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಮಂಡಿ
 ಕೈಯಲಿ ಹಿಡಿದ ಕೊಳೆ ಗಂಟಿನಿಂದ
 ಇಣುಕುತ್ತಿದೆ ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ
 ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ಆಸರೆ
 ಯಾವುದೋ ನತದೃಷ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳಿನ ತಾರೆಯಾಗಲಿದ್ದ
 ಮಗುವಿನಂಗಿಯ ಹಸಿರು ತೋಳು.
 ಹಸಿದು ಬಸವಳಿದು ಕಾಲೆಳೆದು ಎಡವಿ
 ಕುಸಿದಿಹನಿಲ್ಲಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ.
 ಯಾರಿವನು ಈ ನೆಲದ ಕೂಸು
 ನಡುನಡುಗಿ ಸತ್ತವನು?
 ಅಲಂಕಾರಿಕ ಧ್ವಜ ಪಟಪಟಿಸುತ್ತಿವೆ ರಸ್ತೆಯ ಎಡಬಲದಿ
 ಲಾರಿ ಹಿಡಿದ ಪೋಲಿಸರ ಠಾಕುಠೀಕು ಪಹರೆ
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಧ್ವಜದ ಹಿರಿಮೆ ರಕ್ಷಣೆಗೆ
 ಈ ಮಹಾನ್ ದೇಶದ ಮಹಾನಾಯಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿದ್ದಾನೆ
 ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದಿನದ ಗೌರವ ನಮನ.
 ಇವನೋ ಹಸಿವಿಗೆ ಎದುರುಬಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಂತೆ
 ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗನಿವನು
 ಚಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತವನು?

ಉದ್ಯಾನದ ತಾಜಾ ಹೂವು, ನಕಲು ಕಾರಂಜಿ
 ಬಡಪಾಯಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿವೆ
 ಇಬ್ಬನಿಯ ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಸಿ.

ಹರುಕು ಆಕಾಶದ ನೀರವ ಏಕಾಂತ
 ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದೆ ದಟ್ಟ ಮಂಜಿನ ಪರದೆ
 ಈ ದೇಶದ ನೆಲ ನಿಡುಸುಯ್ಯುತ್ತಿದೆ
 ಇವನ ನಡುಬೀದಿಯ ಸಾವಿಗೆ
 ಸಿಂಹದೆದೆಯ ಮಗ, ಪ್ರೀತಿಗೆ ಮಿಡಿವ ಜೀವ
 ಮಾನವತೆಗೊಂದು ಭರವಸೆಯ ಕಂಬ
 ದುರ್ದೈವಿಯ ಪಿಶಾಚದ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕವನು
 ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮಗನಿವನು
 ಚಳಿಯಿಂದ ಸತ್ತವನು?

ಈಗ ತಣ್ಣಗೆ ಸೆಟೆದಿರುವ ಇವೇ ಕೈಗಳಿಂದ
 ಹರಡಿದ್ದ ಗಾಂಧಿ ಬರುವ ಹಾದಿಯಲಿ ಹೂವು.
 ತೊಲೆ ಎತ್ತಿ, ಸಿಮೆಂಟು ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಹೊತ್ತು
 ನೆಲಕೆ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಚೂರು ಹಾಸಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದ.
 ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಿ ಚಿಂತೆಗಳ ಸರಮಾಲೆ
 ಬದುಕಲು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ, ಸಾಯಲೂ ನೆಲವಿಲ್ಲ
 ಸುತ್ತಲ ಈ ಬಂಗಲೆ, ಮಹಲು, ಮನೆಗಳು
 ದೆವ್ವದಂತೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಿವೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ
 ಅವನಿಗೋ ಯಾವ ದೂರುಗಳಿಲ್ಲ, ನೋವಿಲ್ಲ, ಕೋರಿಕೆಯಿಲ್ಲ
 ಪ್ರೀತಿಯ ಮಡಿಲನ್ನೇ ತಬ್ಬಲಿಗೊಳಿಸಿ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ
 ಯಾರಿವನು ನಡುನಡುಗಿ ಸತ್ತವನು?

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ
 ಏನಾದವೋ ಏನೋ?
 ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ
 ನಿಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪುಟ ತೆರೆದು ಹೇಳಿ
 ಯಾವ ಕಾನೂನು ಯಾವ ವಿಧಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ
 ಇವನ ಕೊಲೆಗಾರರಿಗೆ?
 ಕವಿ ಕಲಾವಿದರೆ ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಜಯಗಾನ
 ಬಿಸಾಡಿ ಹಾರ ತುರಾಯಿ ವೇದಿಕೆ, ಇಳಿಸಿ ದ್ವಜ
 ಅಲಂಕರಿಸಿ ಈ ಹುತಾತ್ಮನ ಹೆಣವನೊಂದಿಷ್ಟು
 ವಾದ್ಯ ನುಡಿಯಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಶೋಕಗೀತೆ
 ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಲಂಕ ತಂದಿದ್ದಾನೆ
 ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ
 ಸಮಾಜವಾದಿ ಗಣರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ
 ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗನಿವನು
 ಚಳಿಗೆ ಸತ್ತವನು
 ಯಾವ ತಾಯಿಯ ಮುದ್ದು ಮಗನಿವನು
 ನಡುನಡುಗಿ ಸತ್ತವನು?

* * * * *

ಮುಂಜಾನೆ

ಮೂಲ: ರಾಮನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ದಿನ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ
 ಬೆಳಕ ಕಲಕಿ ಮುಂಗಾಲ ಮೇಲೆ
 ಸಾಗುತ್ತದೆ
 ಮಧುರ ಮೋಹಕ ದನಿಗಳು
 ಹಾಡಾಗಿ ಎದ್ದು ಎದೆ ತಂತಿಯ
 ಮೀಟುತ್ತವೆ
 ಮನಸಿನ ಮೆಲುಕಿಗಷ್ಟೇ ನಿಲುಕುವ
 ಆಕೃತಿಗಳ ಮೋಡಿ ಮಾಡಿ
 ಕೈಗಳು ಸ್ವಬ್ಧವಾಗಿ ಕಣ್ಣೆವೆ ಮುಚ್ಚಿ
 ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿನ ತುಂತುರು
 ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಪರವಶ ಮೋಡದ ಸಾಲು
 ಉಲ್ಲಾಸದಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತೇನೆ ನಾನು.
 ಮಬ್ಬು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹವಣಿಸುತ್ತದೆ
 ಹೊಸ ನೇಕಾರ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಗಳ ಹಿಡಿದು
 ಆಗತಾನೇ ನೇಯ್ದು ತೆಳು ನವುರು ಪರದೆಯನ್ನು
 ಇಬ್ಬನಿಯಂಥ ತಾಜಾ ದನಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ
 ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳದ ಛಾಪು ಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ
 ವಿಭಿನ್ನ ನಾದ ತಂತಿಗಳ ಅನುರಣದಲ್ಲಿ
 ಹರಿದ ಜೋಂಪಿನ ಜೋಗುಳ.

ಅಲ್ಲೊಂದು ಹುಡುಗಿಯರ ಹಿಂಡು
 ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಂತೆ ಮಾತು
 ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕನಸುಗಳ ಜೊತೆ
 ಹೊಳೆವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಅವರ ಆಸೆ
 ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಪಟಪಟಿಸುತ್ತಿವೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು
 ಹೊಸ ಹೊಳಪುಗಳ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ
 ಹೊಳೆವ ಹಂಸಗಳು ಅಪ್ಪಟ ಮುತ್ತುಗಳನುಂಡು
 ಹಾರುತ್ತಿವೆ ಎತ್ತರದಿ, ಬೆಳ್ಳಗೆ ಮುದ್ದಾಗಿ

ಯುವೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಅವರ ದನಿ
 ತೂಗುದೀಪ, ಈ ಹುಡುಗಿಯರು ಸಾಗುವರು
 ಕತ್ತಲ ಹೃದಯಗಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಗೆದ್ದು
 ಗುಡ್ಡದ ನಾಡಿನ ಈ ಗುಂಪು ಶಿವನ ಕೃಪೆಗೆ ಬೇಡಿ
 ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ ಏರು ಯೌವನವ
 ಶುಭ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿ
 ಇವು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅನಂತ ಸ್ವರಲಯದ ಪಲಕುಗಳು
 ಇದು ಭೂತಾಯಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ
 ಕಡವಾಗಿ ತಂದ ಸಮಯದ ಕಂತು.

ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಯಾರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿಂತು ಅಳುಕಿ ನಡೆಯುವಳು
 ಬಾಗಿದೆ ಅವಳ ಮೈ ಅಜ್ಞಾತ ನೋವಿಗೆ
 ಬಾಧಿಸುವ ಕಾಲಿನಡಿ ನರಳುತ್ತದೆ ದಾರಿ
 ಆಘಾತ ಹೊಡೆತಗಳ ಗಾಯ ಮಾಯುತ್ತಿದ್ದರೂ
 ಯಾತನೆಯ ಹೊರೆ ಜಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ
 ವಿಧವೆ, ಪಂತಪ್ಪನ ಮಗನ ಮಡದಿ
 ದೀಪ ಹಚ್ಚಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ
 ದಿನವೂ ಇಳಿಯುತ್ತಾಳೆ ಕೊರೆವ ಕೊಳಕೆ
 ತನ್ನ ಸುಡು ಯೌವನದ ಕಾವು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು
 ಹೋಗಿ ಬರುವ ಹಾದಿಯಲಿ ಎಡವಿ ತಡವಿ.
 ಗೋಡೆಗಳಿವೆ ಹಳ್ಳ ದಿಣ್ಣೆಗಳಿವೆ ಸುತ್ತ
 ಪ್ರಯಾಸದ ನಡೆದಾಟಕೆ ಅಡೆಯಿಲ್ಲ
 ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿವೆ ಅವಳ ಪಾದ.

ದಾಟಲಾರಳು ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿ ಮುಳ್ಳು ಪೊದೆಗಳ
 ಸಾಗಲಾರಳು ಒಳಸಂಚಿನ ವಸಂತಗಳ ಭ್ರಮೆಗಳಾಚೆ
 ನಿಂತು ಕರೆವ ಮೋಹಕ ಕನಸುಗಳು
 ಸೆರೆಬಿದ್ದಿವೆ ಅವಳ ಶೂನ್ಯನೋಟದಲ್ಲಿ
 ಸಾವಿರಾರು ಕೆಂಡದುರಿ ಅವಳ ಸ್ತಬ್ಧ ತುಟಿ ಮೇಲೆ
 ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಗೆ ಜಗ್ಗುತ್ತದೆ ಅವಳೆದೆ
 ಹತಾಶೆಗೊಂಡ ಆಸೆ ದೈನೇಸಿಯಾಗಿ
 ಮೌನದ ಹಿಂದೆ ಪೋಷಿಸಿದ ಮಣ್ಣೇ ಇರಿಯುತ್ತಿದೆ
 ಅವಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನೀಗ
 ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ಸೇರಲಾರವು ಎಂದೂ
 ಭರವಸೆ, ಭ್ರಮೆಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿ ಸುಳ್ಳು
 ಏಕೆ ಕೆದಕುತ್ತಿರುವೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ?
 ಹುಸಿನಂಬಿಕೆಗಳೆಂದೂ ಆಗಲಾರವು ಊರುಗೋಲು.

ಗಾಣ

ಮೂಲ: ಕೇಪ್ ಸಿಂಗ್ ಮಧುಕರ್

ಗಾಣ ಕಿರುಗುಡುತ್ತದೆ ತಿರುಗಿದಂತೆಲ್ಲ
 ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ
 ಎತ್ತು ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಸುತ್ತಲ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ
 ವಾರ ತಿಂಗಳು ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕವಿರದೆ
 ಕತ್ತಿಗೆ ನೇತುಬಿದ್ದ ಗಂಟೆ ಕಿಣಿಗುಡುತ್ತವೆ
 ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ ಎತ್ತು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
 ಗಾಣದ ಒರಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬೀಜಗಳ ಹಿಂಡಿ
 ಎಣ್ಣೆ ಹರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ.

ಬಾರುಕೋಲಿನ ಹೊಡೆತಕೆ
 ಎದ್ದ ಬಾಸುಂಡೆ ಮೈತುಂಬ
 ಕಣ್ಣು ಮಬ್ಬಾಗಿ, ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಗಿ
 ಗೇಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ ಎಲ್ಲ ಋತುಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ
 ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಗತಿ ಇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಬೈಗುಳ

ಕಿರಿ ಹಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರಿಂದ
ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು
ಕಾಣದಾಗಿದೆ ಇದಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹಾದಿ.

ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲುಗಳ ಹೆಜ್ಜೆ ತುಳಿದರೂ
ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ಗಾಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ
ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಧ್ಯೆ ಎತ್ತಿನ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.
ಸುಖದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಹಕ್ಕುದಾರನೊಬ್ಬ
ಯಾರದೋ ಶ್ರಮ ಹಗಲು ಇರುಳು
ಬೆವರೊಬ್ಬರದು, ಫಲದೊಡೆಯ ಬೇರೆ
ಇದೇ ಮೂಲ ಎಲ್ಲ ನೋವುಗಳಿಗೆ
ಎಣ್ಣೆಗೆ ಯಾರೋ ಒಡೆಯ
ಹಿಂಡಿಯದೂ ಅದೇ ಕತೆ
ಎತ್ತಿನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರೀ ಹಳಸು ಮೇವು.
ಈ ಜಗದ ಗಾಣ ನಡೆವುದೇ ಹೀಗೆ
ಮೂಕ ಎತ್ತಾಗಿದ್ದಾನೆ ಮನುಷ್ಯ
ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿರದ ಕಗ್ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ.

ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಹೊರೆ ಹೆಗಲೇರಿ
ಕಳ್ಳನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ, ನೀಚ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತದೆ
ನಂಬಿಕೆಯೊಡನೆ ನಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಟ
ಹತಾಶೆಯ ಇರುಕಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ
ತಲ್ಲಣದ ಬದುಕು ನುಚ್ಚುನೂರು
ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಬಾರುಕೋಲಿಗೆ ಬೆದರಿ ಗಾಣದೆತ್ತಾಗಿ
ಬಯಕೆ ಭರವಸೆ ಮೈ ಮನಸುಗಳ ಹಿಂಡಿ
ಎಲ್ಲವನೂ ಎಣ್ಣೆಯಾಗಿಸುವ ವಿವಶತೆಗೆ
ಎದೆಯ ಭರವಸೆ ಮೈಯ ಮಾಟವನು
ಕಡೆಗಣಿಸುವಂಥ ಹಸಿವಿನ ಉರಿಚಾವಟಿ
ಓಟವನು ಹೆಜ್ಜೆಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ ಮನಸ ಮೊಂಡುಗೊಳಿಸುತ್ತಾ
ವಿವೇಚನೆಗೆ ಮಂಕು ಕವಿಸಿ.

ಯೌವನ ಕರಗುತ್ತದೆ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ
ಬದುಕಿಗೆ ನಲಿವಿನ ಬಣ್ಣಗಳದೇ ಕೊರತೆ
ಸುಖದ ಸೂರೆಯಲಿ ಧಣಿಗಳು ಮುಳುಗಿರುವಾಗ
ದುಡಿಯುವವ ಒದ್ದಾಡಿ ನರಳುತ್ತಾನೆ

ಅನ್ನಕಾಗಿ ಹಪಹಪಿಸುತ್ತವೆ ಮಕ್ಕಳು
 ಹೆತ್ತವರ ಹೊರೆ ಬೇರೆ ಹೆಗಲಿಗೆ.
 ಎಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಹೀಗೇ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಈ ಗಾಣ
 ಮನುಷ್ಯರನು ದುಡಿವ ಎತ್ತಾಗಿಸಿ?
 ಎಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ತಿರುಗು ಹಾದಿ?
 ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹುಸಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಪಟ್ಟಿ?
 ಎಲ್ಲಿವರೆಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗವೆಂಬ ಚುಚ್ಚುನೋಗದ ವಿವಶತೆ?
 ಭರವಸೆಗಳ ಹಿಂಡಿ ಎಣ್ಣೆಯಾಗಿಸಬೇಕು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲ?
 ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಾರುಕೋಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಲ್ಲಿವರೆಗೋ?
 ತಾನು ಹಸಿವಿಗೆ ಕಂಗೆಟ್ಟರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದವರಿಗೆ ಉಣಿಸಬೇಕಿನ್ನೆಲ್ಲಿ ತನಕ?
 ಕಿಂಕಿಣಿಸುವ ಕೊರಳ ಗಂಟೆಯ ಜೋಗುಳ
 ನಿಷ್ಪ್ರಿಯತೆಯಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲ?
 ವ್ಯರ್ಥ ಮೆಲುಕಿನಲ್ಲೇ ಕನಸು ಬಾಡಬೇಕಿನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನ?
 ಒಗ್ಗೂಡಬೇಕಿದೆ ಎಲ್ಲ
 ಗಾಣಕೆ ಬೀಜ, ಎತ್ತಾಗುವ ಬದಲು
 ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿಗೆ ಉಸಿರು ಕೊಡಲು
 ಒಂದು ಕುಲುಕಿನೊಳಗಿದೆ ಎಲ್ಲಕೂ ಉತ್ತರ
 ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತಿನ ಮಾತು
 ಈಗ ಬೇಕಿರುವುದೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೂಕು.

ಎಲ್ಲ, ಹೇಗೆ ಕರೆಯಲಿ ನಿನ್ನ

ಮೂಲ: ತಾರಾ ಸಮೈಲ್‌ಪುರಿ

ಶ್ರಾವಣದ ದಟ್ಟ ಮೋಡದಿಂದ
ಜಗ್ಗನೆ ಜಾರಿದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ
ಎಂಥ ಚೆಂದ!
ಎಷ್ಟು ಮುಗ್ಧ!
ನಿನ್ನ ನವಿರು ನಗೆಮುಗುಳು
ನೆಲಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು
ಕದ್ದು ಬಿಟ್ಟವೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ
ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ನಾನು?
ಏನೆಲ್ಲ ಸಾಗಿ ಹೋಯಿತು
ನನ್ನ ಗಾಯಗೊಂಡ ಎದೆ ಮೇಲೆ

ಮತ್ತೇರಿಸುವ ಕಂಗಳು
ಮದಿರೆಯ ಬಟ್ಟಲ ಹಾಗೆ
ತುಳುಕುತ್ತಿವೆ ಇಂದಿಗೂ
ಬಾಡಿಹೋಗುವ ನನ್ನ ಭರವಸೆಗಳಲ್ಲಿ
ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ,
ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ

ಹೇಳು
ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ತಂತುವೇ
ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಕರೆಯಲಿ ನಿನ್ನ
ಹೇಳು.

ಸದ್ದಿರದ ರಾತ್ರಿಯಲಿ
ನೆನೆಯುವೆ ನಿನ್ನ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ
ಒಂಟಿ ಹಕ್ಕಿ
ಎದೆ ಕರಗುವಂತೆ ಹಾಡಿ

ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವಿನಲಿ
 ರೆಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತು
 ಹಾಡುತ್ತದೆ
 ರೆಕ್ಕೆಗಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೆರೆದು
 ಕತ್ತಲು
 ಮೌನ
 ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪಟಪಟಿಸಿ
 ಪೀ ಪೀ ಪೀ ಪೀ ಎಂದು
 ರಾತ್ರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನಿಡುಸುಯ್ಯುವಂತೆ
 ನಿನ್ನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ.

ಹೇಳು
 ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ತಂತುವೇ
 ಅಪ್ಪಟ ಬೆಳ್ಳಿಬೆಳಗಿನ ರಾತ್ರಿಯಲಿ
 ಹೊಳೆವ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಈ ಹುಚ್ಚು ಮನಸು
 ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ಕಾಡಿನ
 ಗೌಜಲು ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ
 ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ.
 ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲಿ
 ಅದರ ಹಾಡು ಮಾರ್ದನಿಸುತ್ತದೆ
 ದೂರದೂರಕೆ
 ಆಚೆ ತೀರ ದಾಟಿ.
 ಕೊನೆಗೆ
 ಕಾಡೂ ಅನಾಥವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು
 ಮರುಗುತ್ತದೆ
 ಎದೆಯ ನೋವನೆಲ್ಲ ಹಿಂಡಿ
 ಕಣ್ಣೀರನೇ ತೈಲವಾಗಿಸುತ್ತದೆ
 ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ ದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸಿ
 ಖಾಲಿತನದಲ್ಲಿ ದುರುಗುಟ್ಟುತ್ತವೆ
 ನಿನ್ನ ಸುಳಿವಿರದೆ.

ಹೇಳು
 ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ತಂತುವೇ

ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಕರೆಯಲಿ ನಿನ್ನ
ಹೇಳು, ಹೇಳು.

ಚಂಚಲ ಮನಸು
ಹೆಜ್ಜೇನು ಹುಳುವಾಗಿ
ಅಲೆಯುತ್ತದೆ ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟ ಬಯಲು
ಹೂಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಯ್‌ಗುಟ್ಟಿ
ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಕೇಳುತ್ತದೆ
ಅರಳುತ್ತದೆ ನಿನ್ನ ಅಂದ
ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯ ಹೊಳಪಿನಲ್ಲಿ.
ನೀಲಿ ಬಾನೊಳಗಿನ ಚಂದಿರ ಕೂಡ
ನಿನ್ನ ಹಣೆಯ ಬಿಂದಿಯಂತೆ.
ಸೂರ್ಯ
ಚಂದ್ರ
ಹೊಳವ ಚುಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ತಿಲಕ
ಸರ
ಗೆಜ್ಜೆಗಳಂತೆ
ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ
ಹೇಳು
ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ತಂತುವೇ
ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಕರೆಯಲಿ ನಿನ್ನ
ಹೇಳು, ಹೇಳು.

ನೆಲೆಸಿಡಿ

ಮೂಲ: ತಾರಾ ಸಮೈಲ್‌ಪುರಿ

ನೆಲದ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿ
ಹುಲ್ಲುಗರಿ ಮೇಲೆ
ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಹೂ ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ

ಕೂತು ಹೇಳುತ್ತದೆ-
ಅದು ನಿನ್ನ ಚಿಂತನೆ
ಕಾಲ ಸವಿಸಿದ
ಹಳೆಯ ನೋಟ
ಇಲ್ಲವೇ
ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆಯೂ
ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು
ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯ ಸಿಂಗರಿಸಿ
ಮೈಕೊಡವಿ ಏಳುವ
ನೆಲದ ಬೈತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಕೆಂಗಿರಣ ಮುಡಿಸುತ್ತವೆ
ಎನ್ನುವುದು
ನಿನ್ನ ಪೊಳ್ಳು ಭ್ರಮೆ

ನಿಜ
ಮುಂಜಾನೆ ದಿನ ಬಿರಿವಾಗ
ನೆಲದ ನಗೆಯರಳುತ್ತದೆ
ಏಕೆಂದರೆ
ಪ್ರತಿದಿನ
ಹೊಸಹೊಸ ತಾಜಾತನ
ಮೂಡುತ್ತದೆ
ಅವಳ ಮಡಿಲೊಳಗೆ
ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಎದೆ ತುಂಬಿ
ತಣಿಯುತ್ತಾಳೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ

ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ
ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯೂ
ನೆಲ ಅಳುತ್ತದೆ
ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ
ಕದ್ದುಮುಚ್ಚಿ
ಕಣ್ಣೀರ ಹರಿಸುತ್ತದೆ
ತನ್ನೊಡಲ ತೊರೆದು
ದೂರಾಗುವ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರ
ನೆನಪಿನ ನೋವಿನಲ್ಲಿ

ನೆಲ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು
 ರೋದಿಸುತ್ತದೆ
 ಏಕೆಂದರೆ
 ಕಲ್ಲೆದೆಯ ರಕ್ಕಸರು
 ನೆಲಸಿಡಿಯ ನೆಟ್ಟು
 ಸಾವಿನಾಟಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದು
 ಭೂತಾಯಿಯ ಹಸಿರು ಸೀರೆಗೆ
 ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿಹರು

ನೆಲ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತದೆ
 ಬೆದರುತ್ತದೆ.
 ಸೈತಾನರ ಈ ಸಾವಿನಾಟಕೆ
 ಆಕಾಶ ಹರಿದು ಬೀಳಬಾರದೇ
 ಎಂದು ಮರುಗುತ್ತದೆ.
 ತಾನು ವಿಧವೆಯಾಗಿ
 ತನ್ನೊಡಲ ಪ್ರೀತಿ ಕೂಸುಗಳೆಲ್ಲ
 ತನ್ನ ಉರಿಸೀರೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲಿ ಸುಟ್ಟು
 ಸಾಯುವುದರ ಬದಲು
 ತಾನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ
 ಬರಡಾಗಬಿಡುವುದೇ
 ಒಳಿತೇನೋ
 ಎಂದು ಕನಲುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ
 ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆ
 ಮುಗುಳುನಗೆಯಾಗಿ ಅರಳುತ್ತದೆ
 ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೊಸದಾಗಿ
 ತನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ
 ನೀರ ಹನಿ ಕಂಡು
 ಕಾಡಿನ ಒಡಲೊಳಗೆ
 ಮತ್ತೇರಿ ಕುಣಿವ ನವಿಲು
 ಕೊರಗದಿರಲೆಂದು
 ಎಲ್ಲೋ ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲಿ
 ಕೂತು ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆ
 ಮರುಗದಿರಲೆಂದು.

ಸವಾಲುಗಳು

ಮೂಲ: ಪದ್ಮಾ ಸಚ್‌ದೇವ್

ನನ್ನ ಕೈಗಳ ಉಗುರುಗಳು
ಸವಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ
ತಲೆಯೆತ್ತಿದಾಗಲೆಲ್ಲ
ನಾನವುಗಳ ತಲೆ
ಚಿವುಟಿಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.

ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ
ಅವು ಬಹಳ

ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿ
ಆದರೆ ಕತ್ತಿ ನನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿತ್ತು
ಮತ್ತೆ ಕತ್ತಿಯಿದ್ದವನು
ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲ

ಆದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?
ಹರಡಿ ಬಿದ್ದಿವೆ ಸವಾಲುಗಳು
ಎಲ್ಲ ಕಡೆ... ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ . . .

ತಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೆ
ಪಂಜು, ಪೋಸ್ಟರು.

ಘೋಷಣೆಗಳ ಕೂಗುತ್ತಾ

ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ ಹಾದಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಘೇರಾಯಿಸುತ್ತವೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು.

ಮೊದಮೊದಲು ಈ ಸವಾಲುಗಳೊಂದಿಷ್ಟು ಸಾಧುವಾಗಿದ್ದವು

ಒಪ್ಪಿಸಬಹುದಿತ್ತು ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಳೆ ತನಕ ಕಾಯಲು

ಆದರೆ ನಾಳೆಗಳೆಲ್ಲ ವರ್ತಮಾನಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ

ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಂಡಿವೆ ಸವಾಲುಗಳು

ಸಮಾಜದ ಬೀಸುಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಯಾವ ಗೋಧಿಯ ಕಾಳೂ

ಇಡಿಯಾಗಿ ಹೊರಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು.

ಸವಾಲುಗಳೇಗ ದಂಗೆಯೆದ್ದಿವೆ
 ನನ್ನ ಕೈಗಳ ಉಗುರುಗಳಾಗಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿವೆ
 ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಹಲಕೈ ಬಿದ್ದು ಬೆರಳುಗಳೇ ಆಗಿ ನಿಂತಿವೆ
 ಹೇಳಿ ಗೆಳೆಯರೇ,
 ಯಾರು ತಾನೇ ತಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳ ಕತ್ತರಿಸಿಯಾರು?

ಈ ಬೆರಳುಗಳಿಂದಾದ ನನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ
 ನಾನು ಸಿಕ್ಕುಗೊಂಡ ಸಮಯದ ಕೂದಲು ನೇವರಿಸುತ್ತೇನೆ
 ಈ ಕೈಗಳ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಮಗಳ ದುಂಡು ಮುಖ
 ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವಳ ಪಾರದರ್ಶಕ ಕಣ್ಣು ಕಡಲಲ್ಲಿ
 ಇಣುಕುತ್ತೇನೆ.
 ಇದೇ ಕೈಯೊಂದರಿಂದ ಚಂದಿರನ ಮೇಲೊಂದು
 ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟಿಡುತ್ತೇನೆ.
 ಹೇಳಿ ಗೆಳೆಯರೇ, ಏನು ಮಾಡಲಿ ನಾನು
 ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಈ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ
 ನಿಜಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅವಕ್ಕೆ
 ತಣಿಸುವ ಉತ್ತರಗಳು ನನ್ನೊಳ್ಳಿಲ್ಲವೆಂದು.

(ಆಕರ: ಎ ಸೆಲಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಕಾಂಟಿಂಪೋರರಿ ಡೋಗ್ರಿ ಪೋಯೆಟ್ರಿ : ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್
 ಅನುವಾದ ಶಿವನಾಥ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿ, 2006.)

ಬಿಬ್ಬೆಗೆ
ಅಕ್ಕರ ಬೇವನದ ಮಹಾರೇಷ

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ: 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಕರ'

ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ

“ಒಂದ್ಲಲ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಾ ಚಾವಣಿಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆ ಗುಡಿ ಬಂದಾಗ ಒಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ಆ ದೇವತೆ ಮಂಚಮ್ಮ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು 'ನಿಲ್ಲಿ ನನ್ ಮಕ್ಕಳಾ' ಎಂದು ಅಬ್ಬರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಜನ ತಮ್ಮ ಕೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ದೇವತೆ ಹಾಗೂ ಆ ಜನರ ನಡುವೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ: 'ಏನಯ್ಯಾ ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ?'

'ನಿನಗೊಂದು ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ಟಾ ಇದ್ದೀವಿ ತಾಯಿ'

'ಓಹೋ, ನನಗೇ ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ಟಾ ಇದ್ದೀರೋ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಮನೆ ಉಂಟಾ ನನ್ ಮಕ್ಕಳಾ?'

'ನನಗಿಲ್ಲ ತಾಯಿ'- ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹೇಳಾನೆ.

'ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ'

-ಹೀಗೆಂದ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾಳೆ!

ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಇಂದು

ಪೂಜಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಮತೆಯ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನನ್ನ ದೇವರಾಗುತ್ತದೆ.”¹

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಹೇಳುವ ವೈನೋದಿಕ ಧಾಟಿಯ ಈ ಪುಟ್ಟ ಕತೆಯು ತಮಾಷೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿದೆ. ‘ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ’ ಕೃತಿಯ ಬಹುತೇಕ ಲೇಖನಗಳು ದೇವನೂರರ ಸೃಜನಶೀಲ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕಥನದ ವಿಸ್ತರಣೆಯೇ ಆಗಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಂಕರಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಗಡಿಗರೆಗಳನ್ನು ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಕ್ರಮಣ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ? ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ ಧರ್ಮ ಲಿಂಗ- ಇವುಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ ಗೆರೆಗಳೇ ಅಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಸೋಚಿಗ.2

ದೇವನೂರ ಅವರು ಹೇಳುವ ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೇ ಸೂರಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಯಶಃ ದಲಿತ ಜನರು ಮಂಚಮ್ಮಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ದಲಿತರು ಈ ದೇಶದ ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಅನ್ಯರಂತೆಯೇ ದಾರುಣವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯ. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಈ ಕತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ. ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದೇ ತಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ದೇವನೂರರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ದೇವರ ಇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಬುದ್ಧ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದ; ಪುನರ್ ಜನ್ಮ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದ. ದೇವನೂರರಂತಹ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕರು ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಒಪ್ಪುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈರುಧ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವುದು?

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಅಸ್ವತ್ವತೆ, ವರ್ಗದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಹಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವನು ಬುದ್ಧ. ‘ಮಡದಿ-ಮಗು ಮನೆ-ವಾರು ರಾಜ್ಯ-ಗೀಜ್ಯ’ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊರೆದು ಮುನ್ನಡೆದ ಬುದ್ಧ, ತನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ತರುವಾಯ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರೂ ಸಮಾನರು; ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ದೊಡ್ಡವನಾಗಲಾರ, ಗುಣದಿಂದ ಆಗುತ್ತಾನೆ; ಹುಟ್ಟಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಹಚರರ ಬಗೆಗೆ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಮುಖ್ಯ; ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಕಲಿಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ; ಜ್ಞಾನವನ್ನುವುದು ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ; ಆದರೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಹೀನ ಜ್ಞಾನ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ; ಆಸ್ತಿಯ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದುಃಖವನ್ನೂ

ತರುತ್ತದೆ; ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಲ್ಲ; ಯಾವುದೂ ಅಂತಿಮವಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.3 ಸರ್ವರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳ ಒಳಿತನ್ನು ಬಯಸಿದ, ಮನುಷ್ಯನ ಘನತೆ-ಗೌರವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನಗುತ್ತಿರುವ ಬುದ್ಧನನ್ನು ದೇವನೂರರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ಅಸ್ವಶೃತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಭಿದ್ರಭಿದ್ರ ಮಾಡಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೃತಿಯು ಬುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಸಮಾನತೆಯ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿರುವುದು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಲೇಖನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 'ನಾನು ಚಿತ್ರಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನ ದೇವರು' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎದೆಯ ಭಾಗದಿಂದ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ನಿಂತಿರುವ ಬುದ್ಧನ ಚಿತ್ರ ಇನ್ನೂ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ತಳ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡೆ ಯಾವ ದಿಶೆಯತ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೇ?

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅಸ್ವಶೃತಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಬೌದ್ಧರಾಗಿ ನಿಧನರಾದ ಎಂ. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಕಹಿ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಕೃತಿಯ ಕೊನೆಯ ಲೇಖನವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿರಚಿತ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಜವಾದ ಆಶಯಗಳ ತಳಪಾಯದ ಮೇಲಿನ ನಾಳಿನ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಾಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ಯಾವುದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದನೋ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳಿಂದ ತುಂಬ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದವರು; ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಮಾನದಿಂದ ಕುಪಿತರಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಮೊರೆ ಹೋದವರು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ವರಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ದುಡಿಯುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಬುದ್ಧ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಿತವಾಗಿದ್ದವು; ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂರವೇ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ತಳ

ಸಮುದಾಯಗಳು ಕ್ರೌರ್ಯದ ದಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಹೊಗಿದ್ದವು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ದೀರ್ಘಕಾಲಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಗಳು ಸೇರುವಂತಾಗಿ ತಳ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಘನತೆಯಿಂದ ಬಾಳುವಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನೋತ್ತರ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು, ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು, ಅಲಿಮಾರಿಗಳು, ಕೂಲಿಕಾರರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು, ಮಹಿಳೆಯರು-ಎಲ್ಲ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ? ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳು, ಮತೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಜಾಗತೀಕರಣ-ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲವೇ? ದೇವನೂರರ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೃತಿಯು ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿ ಆಗಲು, ಚರ್ಚೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇವನೂರರು ತಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧ, ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ-ಈ ನಾಲ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಮೂವರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಘಟನೆ ಮಾಡಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭಿನ್ನವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡವರು. ಗಾಂಧಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯರಿಂದ ರೈಲಿನಿಂದ ದಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಿದ್ದ ಅವಮಾನದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕುರಿತು ದೇವನೂರರು

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಆತನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಆಚೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಆತ್ಮಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತನದ ಬೀಜ ಅವನ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಆಗಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಆ ಮೋಹನದಾಸನು 'ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ'ಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ದೇಹವಿಡೀ, ಜೀವನವಿಡೀ ಅವಮಾನದಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಬೆಳೆದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬುದು ನನ್ನ

ಊಹೆ ಅಳತೆಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ಎತ್ತರದ್ದಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು."4 ಇದಕ್ಕೆ ಅವಮಾನಿತ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಬಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬೆಳೆದ ಬಗೆ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ತನ್ನ ಹೊರಗಿನ ಶತ್ರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದವರು; ಆದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನೆಂದು ದೂರೀಕರಿಸಿದ ತನ್ನ ನೆಲದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇವನೂರರು ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯಲ್ಲಿನ ಸಂತತನವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದೇವನೂರರಲ್ಲಿ ಸಂತನನ್ನು

ಹುಡುಕುವ, ಅವರನ್ನು ಸಂತ ಪದವಿಗೇರಿಸುವ ಭಕ್ತಗಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಪಾದನೆಗಳು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ದೇವನೂರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಅವರ ದಲಿತರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಂದಿದ್ದ ಧೋರಣೆಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದರೂ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ದಾರಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಗುರಿ ಒಂದೇ ಎಂದು ದೇವನೂರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ

ಚಿಂತನೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವೆಂದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜಗಳ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿಯನ್ ಐಡಿಯಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಸ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವವು ದಲಿತರನ್ನು ಉದಾರ ಮಾನವತಾವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಪಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದರು; ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಗಾಂಧಿ ತತ್ವಗಳು ಜಾತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಬಡತನ, ಅವಮಾನದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕಂಡು, ದಲಿತರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೇ ಗುರುತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಲಿತರ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಗಾಂಧಿಗೆ ಲೋಹಿಯಾ, ಲೋಹಿಯಾಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ದೇವನೂರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಕಲವನ್ನು

ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೇವನೂರರ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ದೃಷ್ಟಿ-ಧೋರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿವೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ವಲಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಭಾರವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ಜಡತೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ದೇವನೂರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಕ ನೆಲೆಯ

ಒಬ್ಬ ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರುಗನ್ನಡಿಯಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಹಾಗೂ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರ ಒಂದು ವರ್ಗವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ವಾದಿಸುವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯೆಂಬ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಕಟು ವಾಸ್ತವತೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ದಲಿತರನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಿವೆ; ದಲಿತ/ಳು ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಃಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ; ದಲಿತರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಜಾತಿಗಳು ಕೂಗುತ್ತಿವೆ; ಈ ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಪ್ರತಿಗಾಮಿತನದ ನಿಲುವುಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ದೈವಿಕವೆಂದು ಸಾರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಸಮಾನತೆ ಸಹಜವೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಪತ್ತು, ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಜಾತಿಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಕಚ್ಚಾಟಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿಘಟಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಎದಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಜಾತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಹಿಂದುತ್ವ, ಕೋಮುವಾದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾದ ವಾಗ್ವಾದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದೆ. ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ದಕ್ಕಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲೆತ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇವನೂರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕವಿಮರ್ಶೆಯ ಗುಣ ಮುಂದೆ ಬಂದಷ್ಟು ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆಯ ಗುಣ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮದ, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿಯೇ ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದೇವನೂರರು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತರತನದಾಚೆಗೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಷ್ಟು ಬುದ್ಧ ಇನ್ನೂ ದೇವನೂರರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಲ್ಲ; ದಲಿತ ಸಮಾಜದ ತಳದಲ್ಲಿರುವವರ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ದೇವನೂರರ ಬರವಣಿಗೆ, ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಸಮಕಾಲೀನ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವನೂರರ ಚಿಂತನೆಯ ಮಾದರಿ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಎಪ್ಪತ್ತು-ಎಂಬತ್ತರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಅದೇ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ.6 ಆಪಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಿಲವುಗಳು ದೇವನೂರರ ಚಿಂತನೆಯ ಆಳ-ಅಗಲಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಸರಳೀಕರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತವೆ.

ದೇವನೂರರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳು ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಒಂದಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 'ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ' ಕೃತಿಯ ಯಾವ ಪುಟ ತೆರದರೂ ಕುರುಹುಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ತಮಗೆ ದಕ್ಕಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕು-ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದನಿಯೆತ್ತಿ ಕೇಳುವ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಸೊರಗುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಆಶಿಸುವ ದೇವನೂರ ಅವರು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

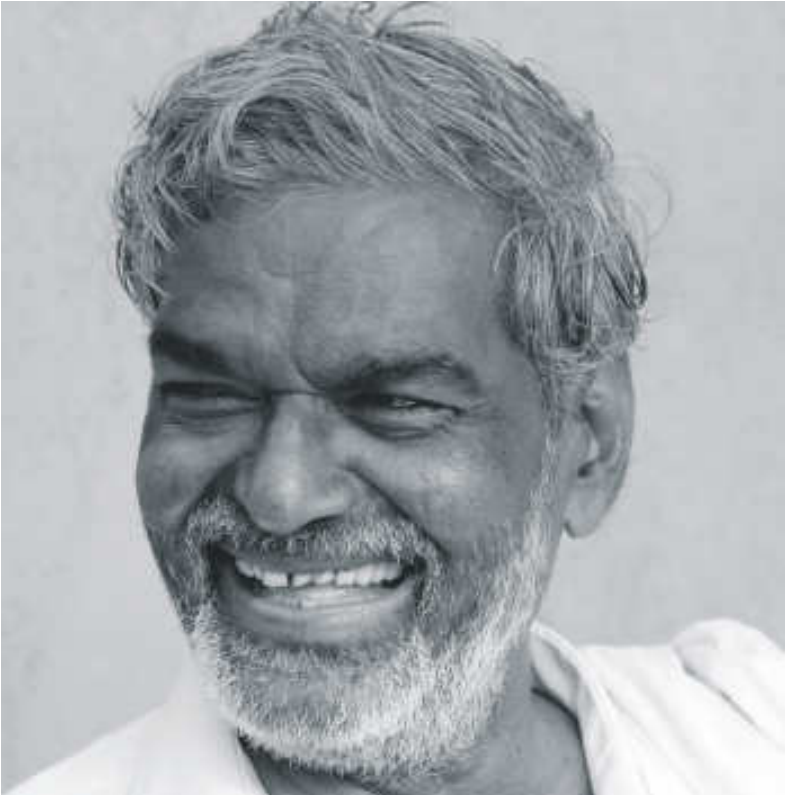
ಚರಿತ್ರೆಯದ್ದಕ್ಕೂ ದಮನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್‌ನೋಟಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾದ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳ ಸಂಕಲನದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅದು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಸಂಕಥನವಾಗಿದೆ; ಸದ್ಯದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಕಾರಗಳು ದಲಿತರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧೋಗತಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚಯರಿಂದ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಕೌರ್ಯಗಳು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳಂತಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ದಲಿತ ಜನಾಂಗದವರ ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇವನೂರರ ಲೇಖನಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ತಲ್ಲಣ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಆಚರಣೆ, ಕಂದಾಚಾರ-ಇಂಥವುಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಬೇಕು; ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಜಡ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ತುಡಿತಗಳೇ ದೇವನೂರರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿವೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ದೇವನೂರರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸೋದರತೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ 'ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಬಾಳು; ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು' ಎನ್ನುವ ಸರ್ವಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

01. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ, 'ನನ್ನ ದೇವರು', ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ, ಪು. 5, ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ, 2012

02. ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, 'ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಮಾಯಾಲೋಕ', ಕತ್ತಿಯಂಚಿನ ದಾರಿ, ಪು. 53, ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ, 2006, 2010
03. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ(ಸಂ), ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, 'ಬುದ್ಧ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್', ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು, ಸಂಪುಟ-3, ಪು. 464, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1994, 2010
04. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ, ಅದೇ, 301
05. ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ, 'ಎದೆಯ ಮಾತು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆ', ಸಂವಾದ, ಪು. 27, ಏಪ್ರಿಲ್ 2013
06. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ, ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, 'ಎದಗೆ ಬಿದ್ದ ಪ್ರಚಾರ!', ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪ್ರಭ, ಪು. 1 ಮತ್ತು 5, ಮಾರ್ಚ್ 10, 2013

ಅವನ ಖುಷಿ

ಹಿಂದಿ ಮೂಲ : ಲೀಲಾಧರ್ ಜಗೂಡಿ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಾಥ್

[ಶ್ರೀನಾಥರೇ , ನನ್ನ ಕವನಗಳ ಭಾಷೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಲ್ಲ . ನಾನು ರಸ್ತೆಬದಿಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಶಬ್ದಗಳ ಕವಿ . ನಾನು ಹಳೆಯ ಅನುಭವಗಳಿಗೂ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ . ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕವನಗಳ ಅನುವಾದವಾಗಬಾರದು , ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಾಷೆ; ಅಂದರೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಹಜವಾಗಿ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂಥ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ .”

-ಲೀಲಾಧರ್ ಜಗೂಡಿ]

ಅವನು ಬಯಸಿದ್ದ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕನಸು ಕಾಣಲು
ಆದರೆ ಕಂಡಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೌಢರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ಮರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಡಿಯಲಾಗಿದೆ
ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ
ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು-
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಖುಷಿ
ನಮ್ಮ ಸಿಗರೇಟಿನಿಂದಾಗಿ

ಆದರೂ ಅವನು ಬೇಸರದಿಂದಲೇ ಇದ್ದ
 ಆಗ ಅವರು ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು-
 ನಿನ್ನ ಮಿಷಿ ಇಂಥ...ಬ್ಲೇಡಿನ ಚೂಪಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ
 ಒಂದುವೇಳೆ ನೀನದನ್ನು ಇಂದೇ ಖರೀದಿಸಿದರೆ

ಅವನು ಬೆತ್ತಲೆ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ
 ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಭಾವಹೀನ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿಹೀನ ಕೂಡ
 ಅವನ ಮಿಷಿಗಾಗಿ ಹೇಳಿಸಿದರು ಇನ್ನಿತರರಿಂದಲೂ
 ಬಟ್ಟೆಗಳ ಡಿಸೈನ್ ಬದಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ನಾವು
 ಅವನೆಂದೂ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ
 ಒಂದುವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ

ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಯಸಿದ್ದ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕನಸು ಕಾಣಲು
 ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಗುಳ್ಳಕ್ಕು ಇರಬಾರದು
 ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗಬೇಕು
 ಅಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬ ಬಂದ-
 ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೇರೊಬ್ಬನ ದವಡೆ ಇತ್ತು
 ಅವನು ಹೇಳಿದ; ಮಿಷಿಗೆ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಎಂಬ ಇಬ್ಬದಿ ಇಲ್ಲ
 ನೀವೂ ದಿನವಿಡಿ ಮುಗುಳ್ಳುಗಬಹುದು
 ನಗಬಹುದು ಮನಬಂದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ
 ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ಪೇಸ್ಡ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ

ಅವನು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ವ್ಯಗ್ರನಾಗಿದ್ದ ಈ ನಾಲಾಯಕ್ ಕನಸಿನಿಂದಾಗಿ
 ಅದು ನೋವು-ದುಃಖ ತೊಳೆಯಲು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನನ್ನು
 ಸೋಪಿನ ನೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು
 ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಾಸುತ್ತಿತ್ತು ಸುಂದರ ರತ್ನಗಂಬಳಿ ಎದುರು
 -ಒಂದುವೇಳೆ ಖಂಡಿತ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅದರಿಂದ
 ಒಂದು ಕೋಟು ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು
 ಉಳಿದಿದ್ದು ಜೀವಮಾನವಿಡಿ ಕೆಲವು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ತೊಡಿಗೆಗೆ

ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಚಳಿಯಿಂದಾಗಿ ತೊಡುತ್ತಾನೆ
 ಮಿಷಿಗಲ್ಲ

ನಿಜವಾಗಿ ಖುಷಿಯಾದರೆ ಒಮ್ಮೆ
ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ
ತಾನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಟ್ಟೆ ಕಳಚಿದರೆಂದು

ಅವನ ಖುಷಿ...2...

ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ಕನಸಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್
ಐದಾರು ಮರಗಳು ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು
ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಕಂಡಾಗ ಯೋಚಿಸಿದ ಅವನು
ದೇವರು ಬಯಸಿದರೆ ನನ್ನ ಕನಸು ಸುಳ್ಳಾಗಲಿ
ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಕಂಡ ಕನಸು
ಗಳಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಐ.ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅನುವಾದಿಸಿದ
ತೆಲುಗು ಕವಿತೆಗಳು

ಓ.ಸಿ.ಕ್ರಿಸ್ತ

ತೆಲುಗು ಮೂಲ : ಮದ್ದಲ ಶಾಂತಯ್ಯ

ಪ್ರಭು...
 ನಮ್ಮ ಬದುಕೆಲ್ಲಾ ಯಶೋಗಾಥೆಯೇ
 ತುತ್ತಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದ ಮತಾಂತರ
 ನಿಮ್ಮ ರುಚಿಯಾದ ವಿದೇಶಿ ಎಣ್ಣೆ, ಮಕ್ಕೇಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು,
 ಗೋಧಿರವೆ... ತಾಯಾಣೆ
 ನಮಗಂದು ಹಸಿವು ನೀಗಿಸಿದೆ
 ಹಿಂದುಗಳು, ಚಾಂದಸರು
 ನಮ್ಮನ್ನು ಪಂಚಮರೆಂದಾಗ
 ದೇವಾಲಯದೊಳಗೆ ನಿಷೇದಿಸಿದಾಗ
 ನಿಮ್ಮ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ
 ಯಾವುದೋ ಮಸಲತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು—
 ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲಿ ಕುಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಕ್ರಿಸ್ತನು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮ
 ಮತ್ತೆ.. ಇಲ್ಲೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಪ್ರಭುವೇ
 ಮಾರಮ್ಮರು ಮಾರ್ತಮ್ಮ, ಮರಿಯಮ್ಮರಾದಾಗ
 ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ
 ಮಸಲತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ
 ಕುರಿಮಂದೆಯಲಿ ನಾವು ಒಬ್ಬರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆವು

ಆದರೆ ನಾವು ಕಳೆದುಹೋದ ಕುರಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆಂದು
ತಿಳಿಯಲಾರದಾದೆವು.
ಇದು ಕೂಡಾ ಮಸಲತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾರದಾದೆವು-
ನಮಗೆ ಬೇರೆಯ ಸಮಾಧಿಹಿತ್ತಲುಗಳಿವೆ
ನಮ್ಮ ಚರ್ಚುಗಳು ಬೇರೆಯಂತೆ
ನಮ್ಮ ಫಾದರ್‌ಗಳು ಬೇರೆಯಂತೆ
ನಮ್ಮ ಸಿಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಬೇರೆಯಂತೆ
ಒಬ್ಬಾತ ಹೊಲೆಯ ಫಾದರ್
ಇನ್ನೊಬ್ಬಾತ ಮಾದಿಗ ಪಾದರ್
ಒಬ್ಬ ಸಿಸ್ಟರಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲತಿ
ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಿಸ್ಟರಮ್ಮ ಗೌಡ್ತಿ
ಎಷ್ಟಾದ್ರೂ ನಾವು ಕುರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ
ಮಸಲತ್ತು ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲ..

ಪ್ರಭೂ..

ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ಎದೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅವರ ಎದೆಗಳಲ್ಲಿ
“ಇವರು ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ” ಎಂದೇಕೆ ನೀ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ
ಇದು ಕೂಡಾ ಮಸಲತ್ತೇ..
ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡೆಂದು
ಪರದೇಶಿಯಣ್ಣ ಡಾಲರ್ ಕಳಿಸಿದರೆ
ಸ್ವದೇಶೀ ಜರಡಿಯಾಗಿ
ಸಿಕ್ಕಷ್ಟೂ ದೋಚಿದರೆ
ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯದಣ್ಣ
ಇದೂ ಕೂಡಾ ಮಸಲತ್ತಿನ ಭಾಗವೆಂದು

ಪ್ರಭೂ..

ನಿಮ್ಮ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ನಾವು
ನಿನ್ನ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನಾವು
ನಿನ್ನ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದು ನಾವು
ನಿನ್ನ ಗುಡಿಗಂಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದು ನಾವು
ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ನಿನಗೊಂದು ಆಕಾರ ನೀಡಿದ್ದು ನಾವು

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ನಮ್ಮನ್ನೇಕೆ ಇನ್ನೂ
ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯದು—

ಪ್ರಭೂ..

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ

ನೀನು ಓ.ಸಿ.ಕ್ರಿಸ್ತ

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಭೂ ಈ ಸಾರಿ

ನಮ್ಮ ಗಾಢೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಲೆಯ ಯೇಸುವಾಗಿಯೇ

ನಮ್ಮ ನೋವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾದಿಗ ಯೇಸುವಾಗಿಯೇ

ನಿನ್ನ ಎರಡನೇ ಅವತರಣಿಕೆಗಾಗಿ ಸದಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ

ಬರ್ತಿಯಲ್ಲಾ..

ಆಮೆನ್..

ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕ

ತೆಲುಗು ಮೂಲ : ಇಸ್ರಾಯಿಲ್

ಸಂಜೆಯ ಕೆಂಪು ಗಾಯದೊಳಕ್ಕೆ

ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ರೈಲು.

ರೈಲಲ್ಲಿ ಕೂತು

ಆಲೋಚನೆಗಳ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ

ಹಸಿ ಗಾಯ.

ಗಾಯಗಳ ತಾಯ್‌ಬೇರನ್ನು

ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ನೆತ್ತರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ

ನೆಲ ಮುಗಿಲು ಕಪ್ಪಾದವು

ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳು ಹೊತ್ತು

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಂದಿಸಿವೆ.

ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದರೆ

ಕಿಟಕಿ ಗಾಜಿನಲ್ಲಿ ನಾನು.

ನನ್ನೊಡನೆ ನಾನು ಪಯಣಿಸಲೇ ಬೇಕು

ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರಿತೆ

ದಲಿತರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಡಗರ

ಆರನಕಟ್ಟೆ ರಂಗನಾಥ

ಬೆತ್ತಲೆಯನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿ
ಬೆಂದಷ್ಟು ರುಚಿಯೆಂದವರ
ಸಂತಾನಗಳೆ ಈಗ
ಬಯಲಿನ
ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆಲ್ಲ
ಆದ್ಯರೆಂದು ಆದಿಯೆಂದೂ
ನರ ನಾಡಿಯೆಲ್ಲವ ನೂಲುತ್ತಲೆ
ಹಸಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಾಗಿ
ಮುತ್ತಿ ಮುಕ್ಕುತ್ತಿವೆ
ಎಲ್ಲರೊಳಗೊಂದಾಗಿ

ದಲಿತತ್ವದ ಪದ ಸಂಪುಟ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ
ಪದಶಃ ಅಕ್ಷರಶಃ ಹೀರಿಕೊಂಡು
ತೊಂಡು ಮೇದು
ಕಾರುಣ್ಯ ದಡಕ್ಕೆ ಬಡಿದು
ಉಬ್ಬಸದಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು
ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆಯ
ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೆಳೆದು

ಕಡಲಿನಾಳ ಆಕಾಶದಗಲ
 ಬಸವ ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್
 ಲೋಹಿಯ ಪೆರಿಯಾರ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ
 ಅಂಬೇಡ್ಕರರನ್ನು ಒಲೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕುದಿಸುವ
 ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ದಲಿತರಿಗೆ ದಲಿತರಾಗುವುದೆಂದರೆ
 ಎಷ್ಟು ಸಡಗರ.

ತಾವು ಊರಿನವರೆಂದು
 ಅವರು ಸ್ಲಮ್ಮ ಕಾಲೋನಿ
 ತಾಂಡಾ ಹಟ್ಟಿಯವರೆಂದು
 ಪರಿಚಯದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿ
 ತೊಟ್ಟು ನೀರಿಗು ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆಯತೊಡಿಸಿ
 ಮುಟ್ಟಾಗಿಸುವ ಈ ಸಂವೇದಕರಿಗೆ
 ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಅಂಗಳಗಳು ಮೈನೆರೆದು
 ಕರೆಯೋಲೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು
 ದಲಿತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು
 ಕೂಟ ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸುವ
 ಮಾನವತ್ವದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ
 ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿದೆ
 ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಮಗನೆಂದ
 ಆ ಕರುಣಾಳುವಿನ ಕೈಯ
 ಕಸಪರಿಕೆ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ ನಿಮ್ಮ
 ಅಂತರಂಗದ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಗೆ

ಹೆಪ್ಪುಮುನಿಯರಕ್ಕೆ ಬಸಿದ
 ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
 ನಿಮ್ಮ
 ಪಾಪದ ಶಿಲುಬೆಗಳ ಹೊತ್ತು
 ಕಾಬಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ
 ಭೂಮಿಗೆ ಮೂರು ಮಾಸ
 ದೊಡ್ಡವರಾದರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ
 ಕೇಡಿನಕಿನ್ನರಿ ನುಡಿಸುವ
 ಕೈಗಳಿಗೂ
 ಆರ್ತನಾದಕ್ಕೆ ಮಿಡಿವ ಹೃದಯವಿರಲಿ.

ಮುಕ್ಕು ಹಂದಿಯ ಮುಕ್ಕು

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ : ವಾಣಿ ವಾಸು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಾಥ್

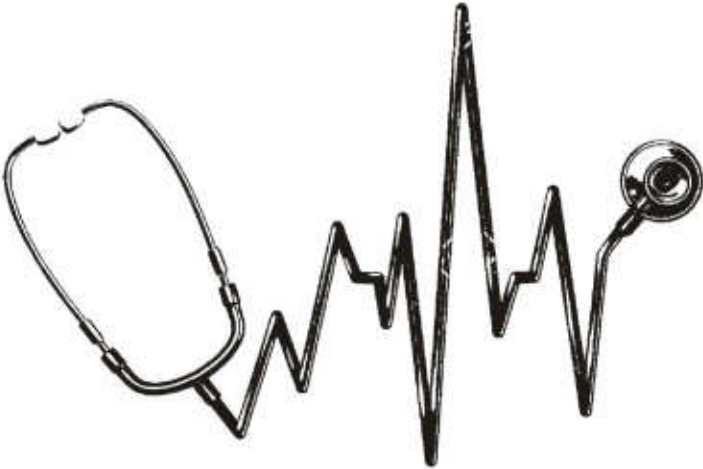
ಡಾ. ಪ್ರಣವ್ ನಾಥ್ ಮುವತ್ತಮೂರು ವರ್ಷದ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಡಾಕ್ಟರ್. ಅವರ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅವರೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಡಾಕ್ಟರ್. ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ದಿನಗಳು ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ವಿ. ನೋಡುವುದು, ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಮಯಾವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ವಿ ಮಿತ್ರರು ಅಥವಾ ದುಬಾರಿ ವೈದ್ಯರು ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—

“ಪ್ರಣವ್, ನೀನೇ ಸುಖ ಪುರುಷ. ಪ್ಲಾನ್ಡ್-ಬೆಟ್ ಲೈಫ್ ಅಂಡ್ ಲೈಫ್-ಸ್ಟೈಲ್. ಅದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡು, ನಡು ರಾತ್ರಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತೆ, ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಟೈಮ್ ಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡೋದು ಕನಸೇ ಸರಿ. ಹೆಂಡತಿ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಡೈವರ್ಸ್ ಕೇಳಬಹುದು”.

ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಪ್ರಣವನ ಆಗಿನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಸ್ನಾಬ್ ಮಿತ್ರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ನಿಕೃಷ್ಟ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟುವುದೇ? ಅಥವಾ, 'ನಾನು ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನನಗಂತೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮನೋಭಾವ ಹುಟ್ಟುವುದೇ? ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?

ಆದರೆ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಡಾ.ಪ್ರಣವ್ ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಶಾಪ್ ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದೆರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅವರ ಶಾಪ್‌ಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಾಪ್ ಇದೆ. ಅದರ ಮಾಲೀಕ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ರೇಗುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಾಪ್‌ಗೆ

ಔಷಧಿ ಖರೀದಿಸಲು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಡಾ. ಪ್ರಣವ್ ತಮ್ಮ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ. ಈ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಿಸ್ಸ ತಾವು ಶಾಪ್ ಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಡಾ.ಪ್ರಣವ್ ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಚಳಿಗಾಲ. ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಶಾಪ್ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಡಾ.ಪ್ರಣವ್ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕುರ್ಚಿಯ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಕೋಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ತೋಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ವೈಟಿಂಗ್ ರೂಮಿನಿಂದ ಗಾಬರಿ-ಮಿಶ್ರಿತ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಬಂದವು-
ಡಾಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಡಾ.ಪ್ರಣವ್ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತರು. ನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆಯುವಂತೆ ಕರೆದರು-

ಬನ್ನಿ.

ರಕ್ತಮಯವಾಗಿದ್ದ ಯುವಕನನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಳ ಬಂದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಶರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಂಟುಗಳ ಮೇಲೆ ರಕ್ತದ ಕಲೆಗಳಿದ್ದವು.

ಏನ್ ವಿಷಯ? ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಸ್? ನೇರವಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ.

ಇಲ್ಲ, ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಅಂತ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಸಾರ್. ಮೊದಲು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ಫರ್ಸ್ಟ್

ಏಡ್ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ...

ಆ ಯುವಕನ ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಟೀ-ಶರ್ಟ್ ಕೆಳಗೆ ಜಾಹೀರಾತಿದ್ದ ಬನಿಯನ್ ರಕ್ತದಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಳಚಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು. ಬಟ್ಟೆ ಕಳಚಿದ ಮೇಲೆ ವೈದ್ಯರು ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಆ ಯುವಕನ ಇಡೀ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಸಮ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೂತು-ತೂತಾದ ಗಾಯಗಳಂಥ ಕಲೆಗಳಿದ್ದವು. ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಾದ ತೂತಿನಂತಲ್ಲ, ಗೋಲಿಯಂತೆ ದೊಡ್ಡ ತೂತಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಅವು ಆಳವಾದ ತೂತುಗಳಾಗಿದ್ದವು... ಅವುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಒಸರುತ್ತಿತ್ತು. ವೈದ್ಯರು ತಕ್ಷಣ ಡಿಸ್ ಇನ್ ಫೆಕ್ಟೆಂಟ್ ಹಚ್ಚಿ ಗಾಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು, ಔಷಧಿ ಹಚ್ಚಿ ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರು... ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಬರೆಯುವಾಗ ಪೆನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು-

ಏನಾದರೂ ಒಳಹೊಕ್ಕಿತ್ತೆ? ಇದು ಹೇಗಾಯ್ತು?

ವೈದ್ಯರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಭಯ ಮತ್ತು ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಕೆಂಪು-ಕಪ್ಪು ಬತ್ತಿ ಉರಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು-

ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಯ್ತು, ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಆ ಯುವಕರ ವಯಸ್ಸು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು-ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಆಗಿರಬಹುದು; ಉಡುಪು, ಹೇರ್ ಸ್ಟೈಲ್, ದುಬಾರಿ ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ ಇವರು ಶ್ರೀಮಂತರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯ ಅಭಿರುಚಿ ಹೊಂದಿದ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಿಂದಿ ಸಿನೆಮಾಗಳ ನಟಿಯರು ಇವರಿಗೆ ಸ್ಟೀಟ್ ಹಾರ್ಟ್,

ನಟರು ರೋಲ್ ಮಾಡಲ್. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಲಾಸದಡೆಗೆ ಇವರು ಧರ್ಮಭತ್ತದ ಭಿಕ್ಷುಕರಂತೆ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ದೌಡಾಯಿಸುವವರು.

ಇದು ಹೇಗಾಯ್ತು?

ಅವರು ಮತ್ತೆ ಗಡಸು ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು—

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀರ?”

ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಹೇಳಿದ

ನಾವು ಮೂವರು ಬೈಪಾಸ್ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು . ಮೈನ್ ರೋಡ್ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೈಡಿಗಿಳಿದು, ಅಂದ್ರೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಕಾಲ್‌ಗೆ... ನಮ್ಮ ಈ ಸ್ನೇಹಿತ...

ಹೆಸರೇನು?

ಹೆಸರು ಹೆಸರು... ಆದಿತ್ಯ ಅಗ್ರವಾಲ್.

ಸರಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೇಳು...

ಅವನೇ ಮೊದಲು ಕೆಳಗಿಳಿದ . ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಕಿರುಚಾಡಿದ. ನಾವು ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆವು.

ಈ ನಡುವೆ ಆದಿತ್ಯ ಅಗ್ರವಾಲ್ ಎಂಬ ಯುವಕ ತುಂಬಾ ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದ. ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಣವನಿಗೆ, ಸಂಜೆಗೆ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯೂ ಬರದಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹಿತನೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಜಾಗರೂಕನಾದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇವನನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ತಕ್ಷಣ ರಕ್ತ ಕೊಡಬೇಕು. ರೋಗಿ ತುಂಬಾ ನಿಶ್ಚಕ್ಷನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಅವರು ಆ ಯುವಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು

ಕೇಸ್ ತುಂಬಾ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿದೆ.

ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರು ಹೆದರಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು

ಡಾಕ್ಟರ್, ನೀವೇ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ.

ಪ್ರಣವ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಜಹರ್ ದಾಸ್ ಅವರಿಗೆ ಘೋನಾಯಿಸಿದರು.

ಡಾ. ಜಹರ್ ದಾಸ್ ಪ್ರಣವ್ ನಾಥ್‌ರ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಪ್ರಣವ್ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೂ

ಅವರು ಶ್ರಮಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಡಾ. ದಾಸ್ ಅವರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಣವ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಥವಾ ಧೂರ್ತನ ಇಲ್ಲ

ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿದೆ.

ಈಗ ಡಾ. ದಾಸ್ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಟಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ .
ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ?

ಡಾ. ದಾಸ್‌ರವರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇದ್ದವು, ಆದರೆ ಪ್ರಣವ್ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸರಿ, ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರೆಡಿ ಮಾಡಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಕಳಿಸಿ.

ಆ ಯುವಕರು ಭಯದ ಮುಖ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟು ಹೋದರು .

‘ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರೆಡಿ ಮಾಡಿಡುತ್ತೇನೆ, ಕಳಿಸಿ’ ಈ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಣವನೊಳಗೆ ವಾರ್ನಿಂಗ್ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಯಾಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರವಿಗ ಚೆಂಬರ್ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಡಾ.ದಾಸ್ ತಮ್ಮ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ಅವರು ಬೇಗ-ಬೇಗನೆ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹುಕ್‌ಗೆ ಎಪ್ರನ್ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡರು, ಅವರಿಗೆ ಈಗ ತಾಳ್ಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನಾಳೆ ಅವರ ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ಸಹೋದರನ ಮಗ ಅವಿನಾಶನ ಮದುವೆಯಿದೆ. ನಾಳೆ ಸಂಜೆಯ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಶೀಟ್ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ಅವರು ರವಿಗ ಎಲ್ಲಾ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಮನೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರ್ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಮಾರ್ಬಲ್ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಏರಿದರು. ಹೆಂಡತಿ ಗೋಪಾ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಿರುಚಿದಳು;

ಇದೇನು?

ಏನು?

ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದರು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಚಪ್ಪಲಿಗಳ ಗುರುತಿನೊಂದಿಗೆ ರಕ್ತದ ಕಲೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವರು ಬೆಚ್ಚಿದರು. ಮಗಳೂ ತಂದೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದಳು . ಶೂಗಳಿಗೆ ರಕ್ತದ ಕಲೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಮೂವರು ನೋಡಿದರು.

ಡಾ. ಜಹರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಹೇಳಿದರು-

ಇಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದು ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಸ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಚೇಂಬರ್ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ

ರಕ್ತ ಬಿದ್ದಿತ್ತೇನೋ, ನಾನು ಅಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ರವಿ ಸಹ...

ಅವರು ತಕ್ಷಣ ಶೂಗಳನ್ನು ಕಳಚಿದರು. ಮಗಳು ಕೈ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಶೂಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವರು ಕಾಲುಚೀಲಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎರಡನೆ ಅಂತಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬೇಸರಗೊಂಡರು. ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ನೇರವಾಗಿ ಬಾಥ್ ರೂಮಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಮೊಬೈಲ್ ಹಿಡಿದು ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿದರು : ನೈನ್ ಏಟ್ ಥ್ರೀ ವನ್ ಫೈವ್ ನೈನ್ ಸೆವನ್ ಜೀರೋ ಥ್ರೀ ಥ್ರೀ. ಎನ್‌ಗೇಜ್. ಕುಶಾರಿ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಜಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ತುಂಬಾ ಕಳವಳದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಒಗೆದರು. ಬಟ್ಟೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ತಣ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು

ಸೇರಿಸಿ ಶವರ್ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಪೈಜಾಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು : ನೈನ್ ಏಟ್ ಥ್ರೀ ವನ್ ಫೈವ್ ನೈನ್ ಸೆವನ್ ಜೀರೋ ಥ್ರೀ ಥ್ರೀ...ರಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ... 'ಸಾರೆ ಜಹಾನ್ ಸೆ ಅಚ್ಚಾ...' ಕುಶಾರಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವನೋ, ಇಲ್ಲವೋ! ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾಯಿತು... ಕಡೆಗೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ಧ್ವನಿ ಬಂದಿತು:

ಡಾ.ದಾಸ್, ಹೇಳಿ.

ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಕೇಸ್...

ಅನುಭವ್ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ?

ಹೌದು.

ಡೆಡ್.

ಡಾ. ಜಹರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ಹೇಳಿದರು—

ನನಗೂ ಈ ಅನುಮಾನವಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಷಯವೇನು? ಅವರು ಹೇಳಿದರು, 'ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೀಗೇ ಹರಟುತ್ತಾ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತ ಅಂದರೆ ಅನುಭವ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಬಿದ್ದ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣದ ಗೋಳಾಕಾರದ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದ ಅದು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಅನುಭವನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ...'
ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ?

ಅದೇ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ .

ನಿಮಗೆ ಡೆಫಿನೈಟ್ ಇಲ್ಲಾ ?

ಡಾ. ದಾಸ್, ಇವತ್ತು ನಾನಾ ವಿಧದ ಹೊಸ-ಹೊಸ ಆಯುಧಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ.
ಜಸ್ಟ್ ಹೋಮ್ ಮೇಡ್. ಬ್ಲೇಡ್.

ಚಾಕು-ಚೂರಿ, ಕುಡುಗೋಲು, ಗುದ್ದಲಿ- ಇವೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಅಡ್ವೆಂಚರ್ ಆಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.
ಅಪರಾಧಿಗಳು ಹೊಸ-ಹೊಸದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾ?

ನಾನು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ, ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ
ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಡದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಗಮನಿಸಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ
ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮಲ್ಲಿ...

ನನಗೆ ಡೆಫಿನೈಟ್ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಡೆಫ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ
ಯಾರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಾರೆ.

ಡಾ.ದಾಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತರು. ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ
ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದೂ ಸಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಹಲೋ ಜೇಮ್ಸ್, ನಾನೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಯಸ್ ಡಾಕ್ಟರ್, ಆದಿತ್ಯ ಅಗ್ರವಾಲ್. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲು ಸತ್ತ. ನ್ಯಾಸ್ಪಿ ವೃಂದ್ಸ್,
ಏನು?

ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಿದ್ದ ಒಂದು ಪೊದೆಯ ಮರೆಗೆ ಎನ್-ಸಿ ಅಟೆಂಡ್ ಮಾಡಲು
ಹೋಗಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಡಿಕ್ಕಿ

ಹೊಡೆದು ಬಿದ್ದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನೀವೇನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀರ?

ಐ ಯಾಮ್ ಥಿಂಕಿಂಗ್...

ಏನ್ ಮಾಡ್ತೀರ, ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮಾಡ್ತೀರ?

ಸ್ಟೇಂಜ್ ಡಾ.ದಾಸ್. ಅಗ್ರವಾಲನ ಮನೆಯವರು, ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ

ಅವರಿಗೆ ಹೆಣವನ್ನು ಶವಾಗಾರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾರ್ಟಮ್ ಮಾಡೋ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರಿದೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಹುಡುಗರು ಹೆದರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳೋದು...

ಏನ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ?

ಪೊಲೀಸರು ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಸಿಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರು.

ದೀಸ್ ಆರ್ ಮನೀಡ್ ಪೀಪಲ್. ಡಾಕ್ಟರ್, ಯೂ ನೋ ವ್ಹಾಟ್ ಐ ಮೀನ್.

ಯಸ್!

ಡಾ.ದಾಸ್ ಕೈಯಿಂದ ಮೊಬೈಲ್ ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಕುಶಾರಿ ಮತ್ತು ಜೇಮ್ಸ್ ಇಬ್ಬರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ರೂಟಿನ್ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಿಸಿ ಶವವನ್ನು ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಪಾರ್ಟ್ ಹಣವನ್ನು ತುಂಬಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ಕೇಸ್‌ಗಳು ಡಾ.ದಾಸ್‌ರ ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ಹೊಕ್ಕಿವೆ. ಒಂದೇ ವಿಧದ ಕೇಸ್, ಅದೇ ಸಂಜೆ, ಎರಡೆರಡು! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸದು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲವು ಕರ್ತವ್ಯಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಬಯಲಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಬೈಪಾಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಾರು-ವಾಹನದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದರೋ?

ಸಹೋದರನ ಮಗನ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ.ದಾಸ್ ದಿಬ್ಬಣದವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಲು ಅಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಣವ್ ನಾಥ್ ಎರಡು-ಮೂರು ಬಾರಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು- ಅಗ್ರವಾಲ್ ಹೆಸರಿನ ಆ ಹುಡುಗ ಸತ್ತು ಹೋದನೇ? ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಯಾವುದೇ ಅಸಹಜ ಕೇಸ್ ಹಿಂದೆ ಅಂಟಿನಂತೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಣವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಲ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಈಗ ಸಹೋದರನ ಮಗನ ದಿಬ್ಬಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಮನೆಯ ಮದುವೆ... ಯಾವ ಕೇಸ್ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಓಹ್! ಅದಾ? ಮುಳ್ಳಿನ ಗಾಯಗಳ ಕೇಸ್?, ಇಲ್ಲ, ಅವರಿನ್ನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ... ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಹಾಗಂತ ಪ್ರಣವ್ ನಾಥ್‌ರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಡಾ.ದಾಸ್‌ರಿಂದ ಸಿಗದೆ

ಬೇರೆ ಜಾಗದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕಾರ್ಯಭಾರದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಗಳಿಗೆ ಟಿ.ವಿ.ನೋಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆದರೆ ಪ್ರಣವರಿಗೆ ಟಿ.ವಿ. ನೋಡಲು ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಪ್ರಿಯ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಪ್ರಾಕೃತ ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೇ?' ಎಂಬುದೂ ಒಂದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮೀಡಿಯಾ ಒಬ್ಬ ಮಿರಾಕುಲ್ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿತ್ತು. ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮುಖ, ಅವನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಗುರ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕಪಟಯುಕ್ತಿ- ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿತ್ತು. 'ಜಾದೂಗಾರ ಪಿ.ಸಿ.ಸರಕಾರ್ ಅವರ ಕೈಚಳಕ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿ ಬಾಬಾ ಕಾಮೇಶ್ವರ್ ಅವರ ಕಾಲುಗಳ ಚಳಕ' ಎಂಬ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹಾಗಂತ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು ವಿಜ್ಞಾನದ ನಿಯಮ. ಎಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವವೋ ತರ್ಕದ ತಟ್ಟಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ತಥ್ಯಗಳು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತವೆ. ಡಾ.ಪ್ರಣವ್‌ಗೆ ಆ ತಥ್ಯ 'ಅಪ್ರಾಕೃತಿಕ'

ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಗಹರಾಶೋಲ್. ಐವತ್ತರ ಅಲಿ ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಎರಡೂ ಹಳ್ಳಿಗನ ನಡುವೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲಿಯ ಶವ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಎದೆಯಿಂದ ಹೊಕ್ಕಳು, ಹೊಕ್ಕಳಿನಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದವರೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ರಂಧ್ರಗಳು ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಎದೆಯ ಕೆಳಗೆ ರಕ್ತದ ಜಮಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಂಧ್ರಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಸಾಕ್ಲಾತ್ ರಕ್ತಮುಖಗಳಂತಿದ್ದವು. ರಕ್ತಪಾತದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅಲಿ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. 'ಅಪ್ರಾಕೃತ'ದ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜಾಮಾಯಿಡೋಬಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತೀಕ್ ಪಾಲ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾತ್ರೆಯ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅವನು ಭಯದಿಂದ, 'ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೈಪಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೀಗಾದವು, ಅದರೆ ಕಾನಾಯಿ ಮಾರಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಗನ್ ಪಾಡುಯಿಯ ಗಾಯಗಳ ಶವ ಸಿಕ್ಕಿದಂದಿನಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಕಾನಾಯಿ ಮಾರಿಯು ಹೆಂಡತಿ ರಾಧಾ ಪಾಡುಯಿ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ

ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ರಾಧಾಳ ಹೇಳಿಕೆ ಹೀಗಿತ್ತು : ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕಾನಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಗನ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದ, ರಾಧಾ ಅವನಿಗೆ ಚಹಾ ಕೊಟ್ಟಳು, ಹಿಟ್ಟಿನ ಬಿಸ್ಕತ್ ಕೊಟ್ಟಳು. ನಂತರ ಅವಳು ಬಾವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಕೈ ತೊಳೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಸಮೀಪದಿಂದ ಆತ೯ನಾದ ಕೇಳಿ ರಾಧಾ ಓಡಿ ಬಂದಳು. ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೃಶ್ಯವಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಕಿರುಚಿ ಜನರನ್ನು

ಸೇರಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಗಗನನನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ರಾಧಾಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ;

‘ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ-
ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ’ ಎನ್ನತ್ತಾ
ಸಾವಿನ ಮಡಿಲಿಗೆ ಹೋದ.
ನೆರೆಹೊರೆಯವರು
ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯನ್ನು
ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಕಾನಾಯಿ
ಮಾಝಿಯ ಮನೆ ಮತ್ತು
ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜಾಗವನ್ನು
ದೋಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು-ಹೊಡೆದು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಏನೂ
ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ದೋಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು-ಹೊಡೆದು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಅಜ್ಞಾತ ಕಾರಣದಿಂದ, ಶೂನ್ಯ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಒಂದು ವಿಧದ ಭಯಾನಕ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ, ಅದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಆಕ್ರಮಣವೆಸಗಿ ಅವನನ್ನು ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ‘ಅಪ್ರಾಕೃತಿಕ’ ದ ಐಂಕರ್ ಬಂಕಿಮ್ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ;

ನಾವು ವಾರ-ವಾರ ಅಪ್ರಾಕೃತ ಅಥವಾ ಅತಿಪ್ರಾಕೃತದಂಥದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆವೆ. ತರಾತುರಿಯ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತಿಪ್ರಾಕೃತ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಚಾಲಾಕುತನವಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತುಂಬಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ, ಮಂತ್ರವಾದಿ, ಶವ ಜೀವಂತವಾಗುವುದು, ಭೂತ ಎಸೆದ ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಟೆ- ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಿ ಜನ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇರುವಂತೆ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ್ಯೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯಷ್ಟೇ ಭೂತಗಳ

ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ, ಕೆಲವರು ಮರದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಸ್ತಿಪಂಜರದ ಮುಖವಾಡ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು . ಜನರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಈ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ- ಭೂತದ ರಹಸ್ಯದ ಗಂಟನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಬಹುದು.

ರೈಲಿನಲ್ಲಿ, ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಲ್ ನಲ್ಲಿದ್ದ ಚಹಾ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ- ಹೀಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು... ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ;

ನೋಡಿ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ ಖಂಡಿತ ಸಂಪರ್ಕವಾಗುವುದು. ಇದು ಬಹುಶಃ ರಾಜಕೀಯ. ಸತ್ತವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನು

ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ದಾಖಲಿಸಲು ಬಾಧ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ . ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಆಯ್ದು-ಆಯ್ದು ಧಳಿಸುವ ವಿಧಾನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ . ಇಂಟರ್ ಕ್ಯಾಸ್ಪ್ ವಿವಾಹಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯೂ ಇಲ್ಲ , ಎಲ್ಲೂ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ . ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಯಾಗಿದ್ದವು. ಯುವಕರು ಇಂದಿನ ಜೀನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹಾಫ್ ಟೀ-ಶರ್ಟ್ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಪೊಲೀಸರು ಖಾಕಿ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ನಡುವಯಸ್ಸಿನವರು ಪಂಚೆ-ಅಂಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಂಗಡಿ ಮಾಲೀಕರು ಲುಂಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಯಸ್ಸು, ನೌಕರಿ, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ.ದಾಸ್, ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಗಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ರೋಗಿಯೊಬ್ಬ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗಳೆದುರು ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಾನೇ ಮೊದಲಿಗಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ?

ಡಾ.ಜಹರ್ ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಗೋಪಾ ಭಯಭೀತಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು-

ಸರ್ವನಾಶ! ಇನ್ನು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಸರ್ವನಾಶವೇ!

ಡಾ.ಜಹರ್ ಹೆಂಡತಿಗೆ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಗೋಪಾ ಹೇಳಿದಳು;

ನಿಮಗಿದು ಅರ್ಥವಾಗಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಅದು ಸುಮ್ಮನಿರಬಹುದು, ಅದರೆ ಇವತ್ತು ಅಥವಾ ನಾಳೆಯೂ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದು

ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ? ಈಚೆಗೆ ಜನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರು ಒಂದು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ!

ಈಗೀಗ ಗೋಪಾ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹಾಸಿಗೆ, ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸೀಟಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಪದೇ-ಪದೇ ಪತಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

ಯಾವ ರೋಗಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ನೋಡಬೇಡಿ. ರೋಗಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಬೇಸರ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರಬೇಡಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಡಾ.ದಾಸ್, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಗೋಪಾ ಅಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಇಡಿಸಿ ಆಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಆಣೆ? ಹಾಗೆಂದರೇನು?

ಡಾ.ದಾಸ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗಳು ನಕ್ಕು-ನಕ್ಕು ಸುಸ್ತಾದರು.

ಗೋಪಾ ಅಳುಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು;

ನೀವು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತಗೋಳಲ್ಲ .

ನಂದನಾ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅನ್ಯಮನಸ್ಕಳಾಗಿ ಪಿನ್‌ಕುಶನ್ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು

ತುಂಬಾ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಓರ್ವ ಪತ್ರಕರ್ತೆ- ಫ್ರೀ ಲ್ಯಾಪ್. ಅವಳು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಯಾರ ಆದೇಶ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ವಹಿಸಿದ

ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಹಣದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಅವಳ ಖರ್ಚಿಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ, ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ, ಹೋಳಿ, ರಥ ಸಪ್ತಮಿ- ಇಂಥ ಸವಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಗಿಫ್ಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ

ಹಣವನ್ನೂ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ನಂದನಾ ಸೋಮಾರಿ ಅಲ್ಲ, ಅಪ್ಪನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ ಗರ್ವವಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಾಗದಿರುವುದು ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಳು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ, ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಚೀಂಬರ್ಲನ ರಿಸೆಪ್ಷನ್‌ನ ಅನಿಮಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರನ್ನು ನೋಡಿ ಅರಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಡಾಲಿ ಹಳ್ಳಿಯವಳು, ಆದರೆ ಅವಳು ಕೃಷಿ ಪರಿವಾರದವಳು, ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದವಳು. ಆದರೆ ಗಂಗಾ ನದಿಯ ದಡ ಕುಸಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಹೊಲ, ಭೂಮಿ, ಮನೆ, ಶಾಲೆ, ಅವಳ ತಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಡಾಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯಿತ್ತು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುವವರ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದಳು. ಡಾಲಿ ನೋಡಲು ಚಿಂದವಿದ್ದಾಳೆ, ತುಂಬಾ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದವಳು, ಗುಣವಂತೆ. ಅವಳ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಪತನವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗಿವೆ. ಅವಳು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ನಂದನಾಳಿಂದ ಕವನ, ಕಥೆಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಓದಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂದನಾಳ ತಾಯಿ,

‘ಡಾಲಿಯ ಅದೃಷ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ ಎಂದು ನಂದನಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಡಾಲಿಯಂಥ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅವರು ಧನ್ಯತಾ-ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿಲ್ಲವೇ? ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಅತ್ತ-ಇತ್ತ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಂದನಾಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಈಡೇರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಂದನಾ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಚಹಾ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಡಾಲಿಯ ಹೊರತು ಇನ್ಯಾರು ತಂದು ಕೊಡುವರು? ಎಲ್ಲರ ಚಪ್ಪಲಿ-ಶೂಗಳಿಗೆ ಪಾಲೀಶ್ ಮಾಡುವುದು, ಅವರ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಶ್ರಂಗರಿಸುವುದು, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬರುವುದು- ಒಂದು ಶಿಷ್ಟ ಭೂ-ಸಂಪತ್ತಿನ ಪರಿವಾರದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯವರೆಗೆ ಓದಿದ ಈ ಚೆಲುವೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತದೆ ನಂದನಾಳ ಪರಿವಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ನಾನಾ ವಿಧದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಪುಣಳು. ನಂದನಾಳ ಗೆಳತಿಯರು ಬಂದರೆ ಡಾಲಿಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬಂದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕಾಫಿ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಏನು ಇಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು.

ಅನಿಮಾ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು. ಓದಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ಬಿ.ಎ. ಕೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಅವರ ತಂದೆ ಅವಳಿಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡದಾದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅನಿಮಾ ಡಾ.ದಾಸರ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಬ್ ಕಟಿಂಗ್‌ನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತ-ಇತ್ತ ಹರಡಿಕೊಂಡು, ತುಟಿಗಳಿಗೆ ಲಿಪ್ ಸ್ಟಿಕ್ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ರಿಸೆಪ್ಷನಿಸ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲು ನಂದನಾಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಳು, ನಂದನಾ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಡವೆಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ನಂದನಾಳಿಗೆ ಅಪ್ಪನ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಮಜ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನು ಉದ್ಯೋಗಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಅವಳು ತಂದೆಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳೆಂದೂ ಯಾರೆದುರೂ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳು ಹಣಕ್ಕಲ್ಲ, ತನ್ನ ಖುಶಿಗಾಗಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾಳೆ, ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವಳ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ. ನಂದನಾ ಲೆಸ್‌ಬಿಯನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್-ಜ್ವರದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಣ-ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಂದನಾ ದಾಸ್ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಿತ ಹೆಸರು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಂದನಾಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪಿನ್‌ಕುಶನ್ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅವಳ ಸಬ್‌ಕಾನ್‌ಶಸ್ ನಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಿನ್‌ಕುಶನ್ ಒಂದು ಪ್ರತೀಕವಾಗಿತ್ತು - ಅದು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ತೂತಾದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹವಾಗಿತ್ತು .

ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೋನ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಎಂಬ ಭಯ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆಗ ಅವಳು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ರಾತ್ರಿಯ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಫುಟ್‌ಪಾಥ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಬಡವರು ಅಥವಾ ದಾರಿಹೋಕರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಅವರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಚಳ್ಳೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಭಯ ಈಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಯಾವ ಜಾಗವೂ ಬಿಡದಂತೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಆಗಮನದ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಲ್ಲಿ-ಮೊಹಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದಿಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು. ಲಖನೌದಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಜನ ಸತ್ತರು. ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು, ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಎಂಭತ್ತೆರಡು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಜನರ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಒಂದು ದಿನ ಆಗಮನವಾದಂತೆಯೇ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಅದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಭಯವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಯಾರೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಒಂದು ವಿಧಾನದಿಂದ ಈ ಭಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಆತಂಕ-ಭಯವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದೇ? ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಉಗ್ರವಾದಿಯ ಕೈವಾಡವೇ? ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಭಾವವಿದೆ ಎಂಬುದು ಉಗ್ರವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ? ತಾನು ನಯನಪುರ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಾನಾಯಿ ಮಾರಿಯ ಹೆಂಡತಿ ರಾಧಾ ಮಾರಿಯ ಸಂದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆ ಎಂದು ನಂದನಾ ನಿರ್ದರಿಸಿದಳು.

ಅವಳ ನಿರ್ಧಾರ ಅಂದರೆ ನಿರ್ಧಾರವೇ! ನಯನಪುರ ಹುಗಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧ ಹಳ್ಳಿ. ರೈಲಿನಿಂದಿಳಿದು ಬಸ್‌ನಿಂದ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂದನಾ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ ಕಾನಾಯಿ ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಗಲು ವೇಳೆ ಕಳೆಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ರಾಧಾ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಮೊರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನಂದನಾಳನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶರ್ಟ್-ಪ್ಯಾಂಟ್ ಧರಿಸಿದ, ಬಾಬ್ ಕಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ, ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ಚೋತಾಡುವ ಕ್ಯಾಮರಾ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಗ್ ಹಿಡಿದ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಹೀಗೆ...

ನೀವ್ಯಾರು?

ನಾನು ಪತ್ರಕರ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ರ ಮತನಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನಿ. ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲ್ಲ.

ರಾಧಾ ಭಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು;

ನನ್ನ ಗಂಡ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅದೇನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋರೋ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟವಾಗಲ್ಲ.

ಸರಿ, ಗಗನ್ ಪಾಡುಯಿ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ನೇಹಿತ?

ಅವರಿಬ್ಬರು ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಮಾರ್ಪಿ ಎಂದೂ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದಲ್ಲ .ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿತ್ತು?

ಈಗ ರಾಧಾ ರೇಗಿದಳು;

ನೀನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ! ಗಂಡನ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತ ನನಗೆಂಥ ಸಂಬಂಧವಾಗುತ್ತಾನೆ? ನನಗೇನಾಗ ಬೇಕಿದೆ?

ಬಂದರೆ ಒಂದು ಲೋಟಾ ಚಹಾ ಕೊಡ್ತೀನಿ, ತಿನ್ನಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಳು ಕೊಡ್ತೀನಿ, ಅಷ್ಟೆ.

ಅವತ್ತು ನೀವು ಗಗನ್‌ಗೆ ಚಹಾ - ಅರಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ?

ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಬಿಸ್ಕತ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಓಹ್, ನೀವೇಕೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೀರ? ಅವನು ಬಾವಿ ಹತ್ತಿರ ಯಾಕೆ ಹೋದ?

ಅವನು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದನೇ? ಅವನು ಗಂಡ್ನು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾ?

ಅಲ್ಲದೆ ಆಗ ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು.

ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು?

ಹೌದಕ್ಕ ! ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವಾಂತಿ-ವಾಕರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಕಣ್ಣುಗಳೆದುರು ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಂತಾಯಿತು. ದೇಹದೊಳಗೆ

ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಬಯಲಿಗೆ ಹೋದರೋ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ

ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರಲಿಲ್ಲ .

ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿತು?

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದೇ ಸರಿಯಾಯಿತು . ಈಗ ಬಹುಶಃ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವಿನಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಅಂತ ನಾನು...

ಅಂದ್ರೆ?

ಅವಳು ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು;

ಓಹ್! ನನಗೆಲ್ಲಿದೆ ಆ ಅದೃಷ್ಟ?

ನಿಮಗೆ ಅವನ ಕಿರುಚಾಟ ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿಸಿತು?

ಆವಾಗಲೇ ಕೇಳಿಸಿತು, ಆದರೆ ನನ್ನಿಂದ ಕದಲಲು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಜನರನ್ನು ಕರೆದೆ

ಗಗನ್ ಎಂಥ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದ?

ರಾಧಾ ಮುಖ ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಳು;

ಎಂಥ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು?

ಕ್ಯಾಮರಾ, ಟೀಪ್-ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂದನಾ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೊರಟಳು. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾವುಕಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನವನ್ನಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಆದರೆ ಅದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಈ ಕೇಸ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿ-ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ತನಿಖೆ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಸ್ವೋರಿ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಈ ನಡುವೆ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಹೊಸ ಶಿಕಾರಿ, ಮತ್ತೆ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಭೂತ-ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಸುದ್ದಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು, ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು.

ಚಳಿಗಾಲದ ಸಂಜೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಕಂಬಳಿಯಂತೆ ಇಳಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು;

ರೂನಾ, ಇವತ್ತು ಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡ.

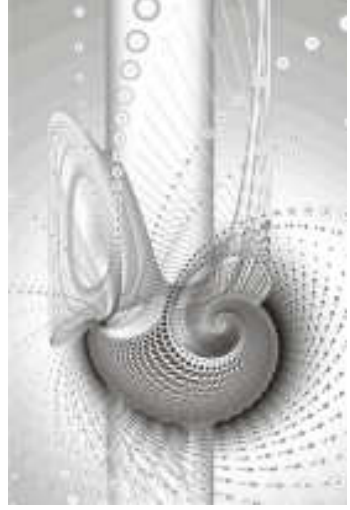
ರೂನಾ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

ಕಬ್ಬಣದ ಕಡಲೆಯಾಗಿದ್ದವು. ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಮನೆಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾಸ್ತರರು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದೂ ಸಹ ಅಮ್ಮನ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

ರೂನಾ ಹೇಳಿದಳು;

ಅಮ್ಮ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗು. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಓದಲ್ಲ . ಜಸ್ಟ್ ಒಂದು ಚಾಪ್ಟರ್ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಡ್ತೇನಿ.

‘ಸರಿ, ಬಂದು ಬಿಡು’ ಎಂದು ಅಮ್ಮ ರಗ್ಗು ಹೊದ್ದು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು. ಇಂದು ರೂನಾಳ ಮನಸ್ಸು ಹಗುರವಾಗಿತ್ತು. ಮಾಸ್ತರರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಫಿಜಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬಯಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೊದಲಿನಂಥ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಉರು ಹೊಡೆಯಬೇಕು, ಇದೇ ಕಷ್ಟ. ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜ್ಯಾಮಿಟ್ರಿಯ ರೈಡರ್ ಅವಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿತ್ತು. ಶಶಾಂಕ್ ಮಾಸ್ತರರ ಬಳಿ ಕೋಚಿಂಗ್ ಪಡೆದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅವಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಳು.

ಮೊದಲು ಅವಳಿಗೆ ಓದುವುದು-ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಅಭೇದ್ಯ ಕೋಟಿ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶಶಾಂಕ್ ಮಾಸ್ತರರಿಂದಾಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಚಿಗುರುತ್ತಿದೆ. ಸೈನ್ಸ್ ಗ್ರೂಪ್ ನಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಗಳಿಸುವುದು ಅವಳ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಬಂಗಾಳಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಭೂಗೋಳ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಮಾಸ್ತರರು, ಯಾವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಧಾನದಿಂದ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಹತ್ವದ ಸನ್-ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ರೂನಾ ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಓದಿ ಸಂಶೋಧಕಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಂದು ಅಪ್ಪ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದರು: ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನದ ಚರ್ಚೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತಾನು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಗುತ್ತೇನೆ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ... ಸ್ಕರ್ಟ್ ಧರಿಸಿದ ರೂನಾ ಜಡೆಯನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು, ಹೆಗಲಿಗೆ ಬ್ಯಾಗ್ ತೂಗುಬಿಟ್ಟು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯ ನೆನಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅದೇ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕಿಶೋರಿ- ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನ ನೆನಪು ಹಿಂದಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಎದುರಿನ ಕೋಣೆಗಳು ಗೆಳೆಯರು-ಸ್ನೇಹಿತರ ವಶವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದ ಕರೆಗಳು, ನಾನಾ ವಿಧದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರೂನಾ... ಅವಳ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತು ಎಷ್ಟೇ ದೂಷಿತವಾಗಿರಲಿ, ಧೂಳುಮಯವಾಗಿರಲಿ, ಆದರೆ ಅದು ವರ್ಣಮಯ.

ಶಶಾಂಕ್ ಮಾಸ್ತರರು ಮನೆಯೊಂದರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಯೊಂದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿಗಳು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಸದಾ ತೆರೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಸ್ತರರು ಅವಳಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಅಂಬುಗೆ ಅಂದರೆ ಅಂಬುಜ್‌ಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಅವನು ಹನ್ನೆರಡನೆ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ . ಮಾಸ್ತರರು ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ ಸಿಸ್ಟಮ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಮಾಸ್ತರರು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ . ಹಾಗಂತ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?

ರೂನಾ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಒಳ ಬಂದಳು. ಒಳಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದಂಥ ಅರಣ್ಯ-ವಾಸನೆ ಇತ್ತು. ರೂನಾ ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ತಡಬಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ, ಅವಳ ಕಂಠದಿಂದ 'ಸರ್-ಸರ್' ಎಂಬ ಚೀತ್ಕಾರ ಹೊರ ಬಂದಿತು, ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಳು. ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಇಡೀ ಶರೀರದಿಂದ ರಕ್ತ ಹನಿಯಿತು.

ವೈದ್ಯರು ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ ಹೇಳಿದರು;

ಇವಳು ಹ್ಯೂಮನ್ ಪಿನ್‌ಕುಶನ್ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪಿನ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಆಗಿವೆ.

ಈ ಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಸತ್ಯದ ಕುರುಹು ಸಿಕ್ಕಿತು .

ಅಂಬುಜ್ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಮೊದಲೇ ಬಂದಿದ್ದ. ರೂನಾಳ ಕಿರು-

ಚಾಟ ಕೇಳಿ ಅವನೇ ಮೊದಲು ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಯಾಕೆ?

ಪೊಲೀಸರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು-

ಯಾಕೆ?

ಅಂಬಜನ ಬಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಶೋಧಿಸಲಾಯಿತು. ಅವನ ಬಳಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಲಿ-

ಕುಲಸ್ ಕಾಪಿ ಮತ್ತು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ಫಿಜಿಕ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕ ಮಾತ್ರ ದೊರೆತವು. ಅವನ ಮನೆಯನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದದ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಶಾಂಕನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕದ ಛಾಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ರೂನಾಳ ಈ ಕೇಸ್ ನಂದನಾಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಸೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿತು. ಈಗ ಅವಳು ಅದನ್ನು ಕಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವಳು.

ಎಕಡಾಲಿಯಾದಿಂದ ಬಾರಾಸತ್ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಂತ ಬೈಪಾಸ್‌ನಿಂದ ಬೇಗ ಹೋಗಬಹುದು. ಈಚೆಗೆ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಂಗೆ ಬೈಪಾಸ್ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೇ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಸ್ತ್ರ-ಸಾವು ಬೈಪಾಸ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಅವಳು ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ-ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಮಾಜ-ಸೇವೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಂದನಾ ಅಮ್ಮನಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಮ್ಮ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಸಭೆಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಅದೇ ಶುಕ್ರವಾರ. ನಂದನಾ ತನ್ನ ಫೈಲ್, ಟೇಪ್, ಕ್ಯಾಮರಾವನ್ನು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ ಇನ್ನೇನು ಹೊರಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಅವಳಿಗೆ, ಶುಕ್ರವಾರ ಅಪ್ಪ ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಅಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಡಾಲಿಯನ್ನು ಕರೆದು, 'ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತಿಂಡಿ-ಊಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡು' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಮ್ಮ ಅಥವಾ ಅವಳು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಪ್ಪ ಬೇರೆಯವರು ಬಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಉಣ್ಣಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಸ್ವಚ್ಛದ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ರೇಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಪ್ಪ ಪ್ಲೀಸ್, ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ರೂನಾಳ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದರು;

ನನ್ನ ಮಾತು ನಂಬಿ, ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ದಿನವೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲ. ದಿನಾ

ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಅಥವಾ ಟಿ.ವಿ.ಚಾನಲ್‌ನವರು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರಿ, ನೀನೇ ಹೇಳು, ನಿಮಗೆ 'ನೀನು' ಅಂತಲೇ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕ್ರೈಮ್‌ನೊಂದಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಟಿ.ವಿ.ಚಾನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸದರೆ ಅವಳ ಭವಿಷ್ಯವೇನು? ಅಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬೇರೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನಂದನಾ ಹೇಳಿದಳು;

ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಎಂದೇ ಹೇಳೋನಿ, ಇದೊಂದು ಭಯಾನಕ ಆತಂಕ, ಇದರ ಯಾವುದೇ ಸೂತ್ರ, ಯಾವುದೇ ಸುಳಿವು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಅಗಲ್ಲ ಅಂತ ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ? ಆ ಸೈತಾನನನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನಾವು ಯಾರೂ ಸೇಫ್ ಇಲ್ಲ.

ನಾವಾದರೂ ಯಾವಾಗ ಸೇಫ್ ಆಗಿದ್ದೆವು, ಹೇಳು? ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅದೆಷ್ಟು ಭಯದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೇ ಗೊತ್ತು. ನೀನು ಅವಳ ಫೋಟೋ ಹೊಡೆಯದೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು

ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೆ ಬರೆಯುವುದಾದರೆ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ರೂನಾ ತುಂಬಾ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಹುಡುಗಿ. ಆದರೆ ಶಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆತಂಕದ ಛಾಯೆ ಕವಿಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಯಾರೇ ಅದರೂ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಅವಳ ಮುಖ ಬೂದಿಯಂತೆ ಬಿಳುಪಾಯಿತು. ನಂದನಾ ಕೇಳಿದ್ದಳು;

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೋ, ಆಗ ಅವರನ್ನು ನೀನು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆ? ಆಗ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ನೀನು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೆ?

ರೂನಾ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಮೂಕಿಯಂತೆ ಕೂತಳು. ಆ ಘಟನೆ ಇನ್ನೂ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳೆದುರು ಘಟಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದಳು. ಎಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಾದರೂ ರೂನಾಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಒಂದು ಕೊಳಕು ವಾಸನೆ ಸೂಸಿ ಬಂದು ತಲೆ ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ವಾಂತಿ ಬರುವಂತಾಯಿತು, ಕಣ್ಣುಗಳೆದುರು ಮಂಜಿನ ಪರದೆ ಬಿತ್ತು, ಅವಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮರುಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಭಯಾನಕ

ದೃಶ್ಯ ಕಂಡಿತ್ತು- ಅಷ್ಟೆ ಯಾವುದೇ ಜಂತು-ಜಾನುವಾರುಗಳು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಹುಡುಗಿ ಏನೋ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ನಂದನಾಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಂದನಾ ಹೇಳಿದಳು;

ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾ ಕೊಡ್ತೀರ?

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಶಿಷ್ಟ ಮಹಿಳೆಗೆ ನಂದನಾ ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಳು. ನಂದನಾ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು;

ರೂನಾ, ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಿಬಿಡು. ಅಂಬುಜ್ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಭೇಟಿಯಾದ? ಅವನ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರ ಕಣ್ಣಿದೆ

ಎಂಬ ವಿಷಯ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು.

ಈಗ ರೂನಾಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬಳಬಳನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯಿತು. ಅವಳು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದಳು;

ಅಕ್ಕ, ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ, ಪ್ಲೀಸ್ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಡಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೊರಟು

ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಂಬುಜ್ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನಾವು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಾ ಅದೂ-ಇದೂ ಅಂತ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಅಂಬುಜ್ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೇ?

ರೂನಾ ನಾಚುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು-

ಹೌದು, ಅಂದರೆ... ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ... ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳೋಡಿ.

ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಹೇಳ್ತಾರೆ? ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಸಹಜ ಸಂಗತಿ. ನೀನೇಕೆ ಇಷ್ಟು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ?

ಹಾಗಂತ ಅವತ್ತು ಅಂಬುಜ್ ತಂಬಾ ಬೇಗ ಬಂದಿದ್ದ.

ಅಂದರೆ... ಅಂದರೆ... ಅವನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸದಾ ಉಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ.

ಆಮೇಲೆ ನೀನು ಅವನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದೆಯಾ?

ಇಲ್ಲಕ್ಕ. ನಾನು ಹೊರಗೇ ಹೋಗಲ್ಲ. ಅಮ್ಮ ಫೋನ್ ಮೇಲೂ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಿ. ಅಂಬುಜ್‌ನ ವಿಳಾಸ ಹೇಳು.

ನಂದನಾ ರೂಬಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಗಂಟೆ ಎಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ

ಮೊಬೈಲ್ ರಿಂಗಾಂತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಆನ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೈಕ್ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವಳು ಮೊಬೈಲ್ ಗೆ ಗಮನಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ

ಆಡುವ ಕಾಮನೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಮೊಬೈಲ್ ರಿಂಗಾಯಿತು. ಅವಳು ಬಿಜನ್ ಸೇತುವೆಯಿಂದಿಳಿದು ಎಕಡಾಲಿಯಾ ತಿರುವಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಬೈಕನ್ನು ಸೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮೊಬೈಲ್ ಆನ್ ಮಾಡಿದಳು. ಅದು ಮಿಸ್ಟ್ ಕಾಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಮನೆಯ ನಂಬರ್. ಇನ್ನೊಂದು ಮಿಸ್ಟ್ ಕಾಲ್ ಸಹ ಮನೆಯ ನಂಬರ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಅಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳು ಸಹ ಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಕಾಲ್ ಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಎಕಡಾಲಿಯಾಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಪೊಲೀಸ್ ಜೀಪ್ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಒಂದು ಅಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಸೈರನ್ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಅವಳು

ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಗುಂಪನ್ನು ಸೀಳುತ್ತಾ ಸಾಗಿದಾಗ ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಕೆಲವು ತುಣುಕು ಮಾತುಗಳು ಬಿದ್ದವು.

ಅದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ!

ಅವನು ಎರಡಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿದ?

ಓಹ್, ಎಷ್ಟು ಭಯಾನಕ!

ಅದೂ ಸಂಜೆ ವೇಳೆಗೆ, ನಡು ರಾತ್ರಿಗಲ್ಲ...

ಯಾರೂ ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ!

ಏನು ವಿಷಯ? ಕಳ್ಳಕಾಕರೇ? ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಡಾ.ಪ್ರೀತಿ ಚಟರ್ಜಿ

ಒಬ್ಬರು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಘಟನೆ ಏನಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ, ಅದು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಘಟಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಳು. ಜನರ ಗುಂಪು ಕಲೆತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳಿಗೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅವಳು ನೆಗೆದು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಾದುರ್ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗಾಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ. ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗ, ಇದೀಗ ತಾನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವನೀಶ್ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯ ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದು, ಆದರೆ ನಡು ರಾತ್ರಿಯಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಂದನಾ ಅವನೀಶನನ್ನು ಸುತರಾಂ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ

ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕಲಹ-ಜಗಳವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಈ ಕಸಿನ್‌ನಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಇವತ್ತು ಅವನೀಶ್ ತುಂಬಾ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನು ನಂದನಾಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ;

ನೀನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ? ಮನೆಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಆಪತ್ತು ಎದುರಾಗಿದೆ.

ನಂದನಾ ಭಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು;

ಏನಾಯ್ತು? ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ? ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ? ಅಪ್ಪ? ಡಾಲಿ?

ಅವನೀಶ್ ಹಿಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ಹೇಳಿದ;

ನೋಡು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೋ. ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ... ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ... ಡಾಲಿ ತಿಂಡಿ

ಕೊಡುವಾಗ ನೋಡಿ ಪ್ರಜ್ಞೆತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಳು. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಬಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಳು! ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಹಾಯವೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಏನಾಗುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!

ನಂದನಾಳ ಮನಸ್ಸು ಚೀರಲು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವಳು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಒಳಗೊಳಗೆ ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಅಪ್ಪನ ಮನೆಯೆಡೆಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿದಳು. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಹಾಹಾಕಾರವಿತ್ತು. ಒಳಗೆ ಬಿಸಿ ರಕ್ತದ ವಾಸನೆ. ಅವಸರ-ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಒರೆಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಹೊರಳಿದ ತಲೆಯಂತೆ ಅವಳೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು;

ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ?

ಅವಳಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತು ನೆನಪಾಯಿತು. ಅಮ್ಮ ಆಣೆ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಡಗಿ ಕೂತ ಬೇರೊಬ್ಬನೂ ಸಹ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ.

ಅವನೀಶ್ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ;

ಪ್ಲೀಸ್, ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಧೈರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹೀಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಗತಿ ಏನು?

ಆದರೆ ನಂದನಾ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ತಡೆಯದಾದಳು. ಅವಳು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಅಪ್ಪನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು. ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಆಶಾ-ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಒಬ್ಬರೂ ಉಳಿಯದಾದರು. ಮೊದಲ ಎರಡು ಅಪ್ಪನ ಕೇಸ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಕಷ್ಟು ಮೆಡಿಕಲ್ ಹೆಲ್ಪ್ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಸಮಯ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ- ಎಷ್ಟು ತಡವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಭಗವಂತನೇ ಬಲ್ಲ.

ಅವನೀಶ್ ಈಗ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಅವಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ; ನಂದನಾ, ನೀನು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ನೀನು ಹೀಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ! ನಿನ್ನ ಸೆಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್

ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೋ, ಪ್ಲೀಸ್! ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪದೇ-ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನಂದನಾಳಿಂದ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಮಾತನಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಾಯಿಯಿಂದ 'ಅಪ್ಪ! ಅಪ್ಪ!' ಎಂದು ನರಳುವ ಸ್ವರ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನೀಶನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿ ಬಂದವು. ಅವನು ಬಾಗಿ ಉಡುಗಿದ ನಂದನಾಳನ್ನು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭಾರವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ;

ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆಯಾ? ನೀನು ಈ ಟಾಪ್ ಕಳಚು.

ನಂದನಾಳ ಟಾಪ್ ಜೀಪರ್ ಚಕ್ರ ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು.

ನೀನು ಈ ಜೀನ್ಸ್ ಸಹ ಕಳಚಿಬಿಡು.

ಅವಳ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಬರಿಯಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಡಕಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೈ ಪ್ರಾಂಟಿನ ಜೀಪರ್‌ನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು ಅನುವಾಯಿತು.

ಅವನೀಶ್ ಅವಳನ್ನು ಗಡಸುತನದಿಂದ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ;

ನಂದನಾ ನೀನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಸುಂದರಿ. ಶೋಕದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮತ್ತೂ

ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯ.

ಓಹ್, ನೀನು ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುತ್ತೀಯ!

ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವನೀಶನ ತುಟಿಗಳು ಅವಳ ಸ್ತನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನುಸುಳಿದವು.

ನಂತರ... ನಂತರ... ಅವಳ ಎರಡು ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊಳೆಗಳು ಜಡಿದಂಥ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ಕ್ರಮೇಣ ಶೋಕ-ಸಂಜೆಯ ಕತ್ತಲು ಮತ್ತು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು ವನ್ಯ-ಜಂತುವಿನ ವಾಸನೆ ಇಡೀ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ನಂದನಾಳಿಗೆ ವಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಎದುರು ಮಂಜಿನ ಪರದೆ ಬೀಸಿತು. ಅದನ್ನು ಸೀಳಿದರೂ ಏನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೋಮ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಳೆಯುವ, ನುಣಪಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಇಡೀ ಶರೀರವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಬುಗಳು ಅವಳ ವಶದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು, ಶರೀರ ವರ್ತುಳಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಶರೀರ ಸೆಟೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಅತಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದವು. ಅವು ಎಷ್ಟು ನುಣುಪಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೊಳೆ ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ತುಳಾಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಶರೀರ ನೇರಕ್ಕೆ ಸೆಟೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಸೇವಿಸಿದಾಗಿನ ಜೋಂಪು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಅರೆನಗ್ನ, ಅರೆಜೀವದ ಯುವತಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೈಚಾಚಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಯುವಕನೊಬ್ಬನ ಶರೀರ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ರಕ್ತದ ಧಾರೆ ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ, ಸಹಸ್ರ ಭಿದ್ರಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಭಯದಿಂದಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಕ್ರಮೇಣ ಚೈತನ್ಯ ಮರಳಿ ಬಂದಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ದಾಸ್‌ರ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಕನ್ನೆ ಮೆಲ್ಲ-ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಅವಳು ಓರ್ವ ಪತ್ರಕರ್ತೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಇಂಥ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳು ಕಂಪಿಸಿದಳು. ಕಂಪಿಸುವ ಕೈಗಳಿಂದ ಶರೀರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದಳು, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಜೀನ್ಸ್ ಏರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಚಿಟ್-ಚಿಟ್ ಎಂದು ಸದ್ದುಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಗಳಿಂದ ಫೋನಿನ ಡಯಲ್‌ನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದಳು. ಮೊದಲು ಅಂಬುಲೆನ್ಸ್, ನಂತರ ಪೊಲೀಸ್, ಆಮೇಲೆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಳು;

ಅ...ಅ...ಮ್ಮ...ಮ್ಮ, ನಾನು ನಂದನಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಮು...ಮುಳ್ಳು...ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ ಮನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲಮ್ಮ, ಅವನೀಶ್ ಅಣ್ಣನಿಗೆ...

ನಿಂತಿದ್ದ ನಂದನಾ ಥರಥರ ಕಂಪಿಸಿದಳು, ಅಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ನುಣುಪು ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಏನಾಯ್ತು? ಏನಾಗಿತ್ತು? ಅವಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಸುಂಬೆ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸಿದಾಗ... ಕೆಂಪು... ಹಳದಿ... ಹಸಿರು... ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವುದೇ? ಅರ್ಥವಾಗುವುದೇ? ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಗೋಸುಂಬೆ ತಿಳಿಯಲಾರದು.

ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು

ನಂ.ಬಿ 201, ರಾಮನ್ಯಾಸ್ ಮಿಡ್‌ಟೌನ್ ರಿಧಂ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,
ಸೈಲಾರ್ಕ್ ಗ್ರೀನ್ಸ್ ಎದುರು, ರಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560066
ಮೊ : 9611213584

ಗಿರೀಶ್ ಸಿ. ಜಕಾಪುರೆ

ಶಾರದ ನಿವಾಸ್, ಮೇಂಡರಗಿ
ಅಕ್ಕಲ್‌ಕೋಟ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಸೋಲಾಪುರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಮೊ : 9860838605
mail : girishcjakapure@gmail.com

ಡಾ.ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ನಂ12, ಶ್ರೀನಿಕೇತನ, 2ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಶಿವಾನಂದನಗರ,
ಮೂಡಲಪಾಳ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು-560072
ಮೊ : 9449028996
mail : raalaanaa@gmail.com,

ಕೆ.ಕೆನಾಯರ್

'ತೃಪ್ತಿ' ನಾಲ್ಕನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಸಪ್ತಗಿರಿನಗರ
ಮಣಿಪಾಲ - 576104
ದೂ : 08202572372
ಮೂಲ : ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಪ್ರಭಾಕರನ್
'ಕನಿ' ಧರ್ಮದಮ್, ತಲಸೇರಿ

ಡಾ.ಎ.ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಭಾಷಾಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ,
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ 583276, ಹೊಸಪೇಟೆ ಬಳ್ಳಾರಿ.
mail : mohanakuntar@gmail.com

ಸ.ರಘುನಾಥ

ವೇಣು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಎದುರು
ಕುವೆಂಪು ವೃತ್ತ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಲೇಖಕರ ವಿಳಾಸ

ಡಾ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೆಚ್

ಕನ್ನಡ ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ

ಸ.ಪ್ರ.ದ.ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,

ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು ಉಡುಪಿ

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ 563 135

99805 93921, 94831 37885

ತಾ.ಶ್ರೀ. ಗುರುರಾಜ್, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,

ರೀಜನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ,

ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು.-560056.

ಸಂಪರ್ಕ ಸಂ : 9343720378

ಇ-ಮೇಲ್: guru.tsgr@gmail.com

ಸುಭಾಷ್ ರಾಜಮಾನೆ

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು

ವಂಡ್ಲೆ-ನೆಂಪು, ಕುಂದಾಪುರ

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

[ಮೊ] 9481863524

rajamanesubash98@gmail.com

ಡಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀನಾಥ್

ನವನೀತ,

2ನೇ ತಿರುವು , ಅಣ್ಣಾಜಿರಾವ್ ಲೇಔಟ್,

ಮೊದಲ ಹಂತ , ವಿನೋಬಾನಗರ,

ಶಿವಮೊಗ್ಗ -577204

9611873310 // 08182-249010

ಟಿ.ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ,

ನಂ.13, 1ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಇಂದಿರಾನಗರ,

ಮಂಜುನಾಥನಗರ, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-10

ಬಸು ಬೇವಿನಗಿಡದ

ಸಿರಿಚೈತ್ರ, ವಿಜಯನಗರ, ಬನಶಂಕರಿನಗರ ಹತ್ತಿರ,

ಕೆಲಗೇರಿ ರಸ್ತೆ, ಧಾರವಾಡ - ೫೮೦೦೦೮

